

FRANCIS J. FINN

MÍLEK Z KAMPIONU

Povídka ze studentského života

•

Z angličtiny přeložil

JAROSLAV OVEČKA

1931

NAKLADATELSTVÍ ČESKOSLOVANSKÉ AKC. TISKÁRNY V PRAZE

KLARENC ESMOND SE SVĚŘÍ JASNOOKÉ BOHYNI DOBRODRUŽSTVÍ, KTERÁ HO DÁ DO RUKOU ŘEZNICKÉMU UČNI

Bylo to z jitra na počátku září; slunce mile svítilo na městečko Mac Gregor. To je stuleno v úvale mezi dvěma kopci, z nichž jeden strmí do výše na způsob čtyřhranu s kamennými žebry a jen by potřeboval něco, co by činilo dojem oken a tak mu dodalo vzezření zbořeného hradu, kdežto druhý kopec na severozápadě stoupá mírně a je nahoře ověnčen vilami. Ježto se nadto ještě táhne dolů k řece Mississippi, je Mac Gregor městečko tak hezké, že se stát Iowa, v němž je, hezčím ani pochlubiti nemůže.

V přístavišti člunů u řeky seděl toho přívětivého jitra vytáhlý výrostek; nohy se mu houpaly nad vodou a tvář se mu chmuřila. Byl to šestnáctiletý Abe Thompson.* Byl nesvůj.

* *Abe* je anglická zkratka, první dvě písmena, jména *Abraham*. Slavnému presidentu Spojených států Abrahamu Lincolnovi († 1865) jako advokátovi říkali jeho známí »honest Abe«, poctivý Abe.

Neměl kam jíti. Přišel o místo řeznického učně chvíli po té, co vyšlo slunce. Příčinou bylo 75 centů* v mistrových účtech, kterými se Abe měl vykázat, ale nemohl. Bylo mu řečeno, aby se již neopovážil otevřít dveří do krámu, nechce-li mít »zuby vraženy do chřtánu«. V útlém věku dvanácti let odešel Abe nenápadně, nikomu nic neříkaje, z domova a od té doby trávil čas tím, že podél řeky přicházel o místa. Abovo neštěstí bylo, že nikdy neodolal »nápadu«, ať si to byl nápad jakýkoliv. Dokud byl doma, měl tam matku, která ho poslouchala, a otce, který se o něho nestaral. Kázeň v obecné škole, do které, jak se myslelo, chodil, byla by snad hochovi trochu prospěla, kdyby tam jen byl někdy přišel aspoň šest dní po sobě. Ale Abe byl brzy mistr v umění vyhnouti se povinnosti. Byl na nejlepší cestě k velké armádě nezaměstnanců, kteří jsou v létě ozdobou našich krajských silnic a v zimě potěšením našich odlehlých městských uliček. Mezi těmi, kdo se naučili vzácnému umění »jak se to nemá dělat«, měl nárok na vysvědčení s vyznamenáním.

V té chvíli byl Abe Thompson v prašpatném rozmaru a v nejlepší náladě k nějakému padoušství. Zachmuřený pohled jeho bloudil bez cíle po vodě, jež se třpytila ve slunečních paprscích. Najednou mu zmizel s tváře výraz nevšímavosti a oči se mu na

* Asi 25 Kč; 1 dolar — 100 centů — 34 Kč.

cosi upřely. Mezi lodkami kolem přístavního můstku byl malý člun s vysokými boky, ve kterém (neopatrní lidé ještě nevymřeli) ležela dvě vesla a kormidlo.

Abe hleděl ještě dychtivýma očima na člun a jeho obsah, když mu k uším dolehl příjemný, pronikavý soprán, který zpíval pro každého, kdo si jen přál poslechnouti, rozkošný refrén polozapomenutého kupletu z varieté:

Tarara - bum - di - ej,
Tarara - bum - di - ej,
Tarara - bum - di - ej,
Tarara - bum - di - ej!

Abe se obrátil a viděl, jak ulicí (jedinou ulicí, procházející Mac Gregorem) vesele dolů přichází asi čtrnáctiletý, usměvavý hoch, oblečený v bezvadně bílý úbor plavčíka. Hoch se blížil krokem, hopkem a skokem, takže bylo těžko určit, co dělá v tom kterém okamžiku. Na svá léta byl pomenší, ale zřejmě pevný jen což. I jeho nejdivočejší a nejprudší pohyby byly půvabné. Byl úplný blondýn a vlasy, přistřižené jako u jedenáctiletých nebo desetiletých děvčátek, mu dávaly poněkud ženské vzezření, jež zvyšovala plet' barvy krve a mléka. Dobrý pozorovatel, který by studoval jeho hezkou tvář, byl by arcí mohl usoudit z jeho poněkud ohrnutého nosíku a jeho výrazné brady, že by si s tím hochem nebylo radno zahrávati jako s putičkou. Ale Abe to nepostřehl.

»Jářku,« spustil, když se hezký hoch přiblížil,

v jaképak to zpíváš hatmatilce? To přece není naše řeč?«

»Dobré jitro, mladý pane,« odpověděl hoch, smekaje plavecký klobouček a obřadně se ukláněje, »mohlo by se mi dostati potěšení, že bych se s vámi seznámil?«

»Jaká to byla hatmatilka, co jsi v ní zpíval?«

»To byl, mladý pane, jazyk dobrodružství.«

Abe se zamračil a odplivl si do řeky.

»Dovolte,« pokračoval příchozí, »abych se vám představil. Mám čest oznámiti vám, že se jmenuji Klarenc Esmond. Jak se jmenujete vy?«

»Já jsem Abe Thompson. Copak sháníte teď ráno?« pokračoval, vida, že Klarenc pohlíží toužebně na čluny, přivázané u břehu řeky.

»Kdo? — já?« tázal se dobrosrdečný hoch. Vzpřímil se, pohodil hlavou dozadu, pohlédl do výše a s dramatickým pohybem ruky pokračoval: »Hledám jasnoookou bohyni dobrodružství!«

»No, mluvíte rozumně!«

»Vynasnažím se, mladý pane. Hledám vyražení; a semele-li se přitom něco, tím lépe.«

»Chtěl byste někam?«

»Já bych chtěl leckam. Byl bych rád na moři a řídil velkou lod'; byl bych rád pasákem na préríi a prováděl kousky Indiánům; byl bych rád vojákem v zákopech a plavcem v podmořském člunu. Na mou věru, já bych byl rád vším najednou.«

»To přece nemůžeš, ty hlupáčku,« řekl Abe se zřejmou nelibostí v nehezké tváři.

»Já jsem jeden z těch,« pokračoval Klarenc, »kteří by koláč rádi snědli a rádi by jej ještě měli.«

»Ach, jemine,« chechtal se Abe, »ty bys chtěl snísti koláč a zároveň jej ještě mítí?«

»Tak jest. Já bych koláč rád snědl a zároveň jej rád ještě měl.«

»Ach, jemine! Zdali pak víš, co jsi?« smál se Abe se sebevědomou povýšeností.

»Řekl byste mi to, prosím?«

»No, hlupec jsi, hlupec jako poleno.«

»Ale, opravdu?« a Klarencovi při otázce té zářila tvář radostí.

»Ovšemže.«

»Vy si asi myslíte, že jsem jeden z těch, kdo nemají ani tolik rozumu, aby utekli pod střechu, když prší.«

»Ty jsi nejhoupější blbec, kterého jsem kdy potkal,« řekl upřímný řeznický učeň.

»Myslím, že máte pravdu,« přisvědčoval hoch se zářícíma očima. »Už mnoho lidí mi řeklo, že jsem blbec. A já opravdu nikdy neutíkám pod střechu, když prší. Já si rozevru deštník.«

»Bože,« zvolal Abe, a všecek jeho drsný humor se probudil k pohrdavému smíchu, »jaký je tohle hrozný osel!«

»Děkuji srdečně,« odpověděl Klarenc zardívaje

se rozkoší. »Je to radost, když člověk potká někoho, kdo mu řekne bez obalu, co si o něm myslí.«

»Mají vaši doma ještě někoho, jako jsi ty?«

»Já jsem jedináček,« odpověděl Klarenc. »Jsem zřítelnice maminčiných očí. Druhého, jako jsem já, není.«

»To bych také řekl! Kdopak tě pustil z domu?«

»Dobře, že mi to připomínáte,« řekl Klarenc a přestal se usmívat. »Mám býti v poledne doma a teď je skoro půl deváté. Poslyšte, znáte tuto řeku?«

»To bych řekl. Chcete, abych vás povozil na loďce?«

»Je tu v okolí něco, co stojí za podívanou?«

»Ovšem že je! Malované skály! Každý si tam zajede. Je to půldruhého kilometru po vodě.«

»No, a když bych si najal člun, byl byste ochoten býti mi vůdcem — za odměnu padesáti centů?«

»Já mohu udělati ještě něco lepšího,« řekl Abe s nenadálou úslužností. »Tamhle je má loďka — ta malá loďka s vesly — zavezu vás k Malovaným skalám a zpět za dolar. Slušná nabídka, ne?«

Abe byl mladý a jeho obrazotvornost nebyla vyvinuta. Kdyby byl býval starší, byl by se pokusil prodati loďku a několik domů poblíž řeky, všechno dohromady jen o něco málo draže.

»To je znamenité!« zvolal Klarenc a běžel k člunu, vskočil do něho a sedl si k veslům. »Pojďte rychle. Odrazte, kamaráde.«

Člun byl připevněn na zámek ke kolu na břehu. Ale Abe byl na takové obtíže zvyklý. Před očima Klarence, který si toho ani nevšiml, urazil zámek, odrazil člun, vskočil do něho a sedl si ke kormidlu.

»Vy veslujte a já budu řídití,« řekl chápaje se kormidla.

Klarenc ponořil vesla do vody, několikrát zabral a již byli oba v rychlém proudu řeky, který je unášel. Bylo krásné jitro, jasné a čerstvé. Řeka, široká jako velké jezero s ostrůvky a choboty a lagunami a proudy mezi břehy států Iowy a Wiskonsinu, se třpytila ve slunečním světle. Ač byl již konec léta, ptáci vesele švitořili. Na wiskonsinském břehu stály různotvárné pahorky s velebnou důstojností jako na stráži nad údolími s usměvavými lány zlaté pšenky, které se táhly téměř až k břehům řeky; na iowské straně běžel podobný řetěz pahorků téměř až k vodě. Řeka byla čistá a přes svůj proud vypadala docela jako širé jezero.

Jasné ovzduší a hřejivé paprsky sluneční a krásná krajina nadchly Klarence.

»Sláva!« zvolal mávaje veslem. »Jasnooké bohyni dobrodružství vstříc — nastoupit!«

A jasnooká bohyně nebyla hluchá k volání nerozvážného hochy. Čekala na něho. Měli se setkat velmi brzy a pobýti si spolu hodně dlouho. A právě proto, že se setkali, byla napsána tato pravdomluvná historie.

II

PARNÍK SV. PAVEL A POBUDA POSLOUŽÍ JASNOOKÉ BOHYNI DOBRODRUŽSTVÍ

»No, veslovat umíte kapitálně,« prohodil Abe po chvilce.

»Načpak si myslíte, že jsem byl v ústavě?« opáčil našňořený hoch, zatím co člun rovnými a silnými rozmachy vesel letěl po proudu jako šipka.

»Co mi to chcete nabulíkovat? Škol veslařských přece není.«

»Možná, mladý pane,« odpověděl Klarenc, »že není škol právě s tím jménem; ale dovolíte-li, povím vám, že jsem byl poslední tři léta chovancem vyšší chlapecké školy v Klermontu ve státu novoyorském. To je, jak se v jejím prospektu praví, ústav s internátem pro mladé gentlemany a tam jsem se za malíčkost devíti set dolarů ročně, splatných pololetně napřed, učil hře míčem o zeď, pasáku, kopané, tenisu, házené, odbíjené, střelbě z brokovnice, plavání, bruslení a ještě několika takovým věcičkám.«

»A tomu říkáte škola?« zvolal Abe, pohrdavě ohrnuje velký nos.

»Každý tomu říká škola,« odpověděl vesele Klarenc, »i děťátka v peřince.«

»A číst, psát, počítat — to nic?« pokračoval nevěřící kormidelník.

»No, to jsme také všechno měli, když se už na to ptáte. To víte, že jsme nemohli celý den jen běhat a skákat.«

»To je ubohá škola,« pokračoval Abe.

»Je mi hrozně líto, že se vám nelíbí. Však nemusíte do ní chodit.«

»To není škola pro mne,« řekl Abe s důrazem.

»Ale, jářku, proč nejste teď v ústavě?«

»Protože tatínek a maminka jsou tu na návštěvě. Jedou na západ, až na kalifornské pobřeží, a tatínek mě vzal s sebou, aby mě poznal, až mě zase uvidí. A maminka říká, že opravdu touží po tom, aby se se mnou seznámila.«

»Přece neřeknete, že neznáte svého vlastního tátu a svou vlastní mámu?« zvolal Abe pohoršen.

»Hled'te, to je tak. Já jsem je neviděl od té doby, co mi bylo jedenáct. Hoch se za tři léta hodně změnil. Maminka se mnoho nezměnila. Ale o mně říká, že mě sotva poznává. Ale tahle řeka hezky vypadá! Jakpak se v ní koupe?«

»Je velice nebezpečná,« odpověděl Abe, v němž se obrazivost počínala probouzeti. »Nezná-li člověk

této řeky, utopí se v ní jedna dvě. Vypadá zcela nevinně,« pokračoval mladý tulák rozechřívaje se, »ale je plná prohlubní a vírů, které člověka stáhnou pod vodu. Nechod'te nikdy do této řeky, nemáte-li s sebou někoho, kdo by vám ukázal bezpečné místo. Vidíte tamhle ten domek s červenou střechou?«

»Jak bych neviděl?«

»Nedávno se právě před ním koupali tři kluci, kteří řeky vůbec neznali. Všichni tři se potopili a už se nikdy neukázali.«

»Cože?« zvolal Klarenc, přestávaje veslovati a poněkud bledna.

»Ano, panáčku,« tvrdil Abe, lituje v duchu, že neřekl raději šest nebo sedm hochů. »A jejich otcové sem přišli všichni a uvažovali, co udělat, a jeden z nich se pustil do řeky a také se utopil. V těchto končinách je tato řeka hrozně nebezpečná.«

»To je konec,« řekl Klarenc, dávaje se s povzdechem znovu do veslování. »To se dnes nebudu koupat, jak jsem si sliboval.«

»Ó, to já spravím,« řekl Abe; »já znám místečko hned pod Malovanými skalami, kde by se ani kuře nebálo koupat; tak je tam bezpečno. Ale podívejte se!« pokračoval, »tu přijíždí Svatý Pavel!«

»Cože? Kde?« zvolal Klarenc, opět zanechávaje veslování a ohlížeje se dozadu. »Na mou věru, to stojí za podívanou! Odkud je ta loď?«

»Ze St. Louisu. Je to osobní parník a jede do Sv. Pavla.«

Přijíždějící loď, která se právě vynořila ze zatáčky řeky, byla již zcela blízko.

»Aha!« zvolal Klarenc s blouznivým nadšením, chápaje se vesel.

»Tu je! Vidím ji. Pane Abe, tam někde v té lodi je jasnooká bohyně dobrodružství a já se s ní míním setkat.« A zatím, co mluvil, jal se usilovně veslovati doprostřed proudu.

»Jářku, vy troubo,« řval na něho Abe a pustil přitom ve zděšení kormidlo; »vždyť vás přejedou! Cožpak se chcete utopit?«

»Naprosto ne. Teď jen pevně sed'te, nekolébejte člunem a nechte mě to udělat samého. Projedeme jim pod samou přídou. Jen to ponechejte mně. Je to docela snadné.«

Už byli úplně blízko parníku a Abovi se zdálo, jak se zdálo i kapitánu lodi, že jejich člunek bude téměř jistě přejet. Abe sklesl, líce mu zbledla jako šatka a jektal zuby; oči odvracel od blížící se lodi. Zatím bylo slyšeti zahvízdnutí, zvonění zvoncem, kvap a shon na Sv. Pavlu. Než se paluba nad přídou naplnila cestujícími, parník se téměř zastavil; když to zpozoroval Klarenc, který byl do té doby vesloval celou silou a dovedností, zanechal ostentativně svého úsilí a hleděl tázavě na velkou loď.

»Víte co, Abe? Mně se zdá, že té lodi něco je. Možná, že potřebuje od nás pomoci.«

Abe se posadil a zahleděl se znovu na loď.

»Ty osle jeden mladý!« řval kapitán, nahýbaje se přes palubu, co jen bez nebezpečí mohl.

»Kterého z nás dvou to míníte, pane?« tázal se Klarenc.

»Tebe, ty milione! Tebe, ty zpropadenče! Kdyby na té řece bylo více takových blbců jako ty, nechal bych toho a dal bych se na sedlačinu. Pro tebe jsem zastavil loď!«

»Jed'te jen dál, pane. Pro mne jste nemusil zastavovati.«

Klarenc se na kapitána přívětivě zazubil, usmál se na cestující a smekl na pozdrav. S paluby bylo slyšeti »Nazdar!«, Klarenc zabzučel »Tarara bum-di-ej!« a v malé chvílce byli naši dva dobrodruhové opět sami na řece.

»On řekl, že jste mladý osel,« prohodil Abe po chvílce.

»Ano, slyšel jsem to.«

»No — a jste.«

»Ale vždyť jsem to mohl provést docela snadno. Nebylo přitom vůbec nebezpečí. Nač zbůhdarma zastavoval ten svůj starý koráb? Já jsem se ho o to neprošil. A pak mi ještě vynadá.«

»On řekl, že jste blbec,« dotíral Abe.

»To nic není. To jsem už slyšel. Skoro všichni moji známí mi říkávají podobné věci.«

»Po druhé s vámi už nepojedu, vy troubo jeden.«

»Nebudete už míti příležitost. V poledne odjedu do Kalifornie.«

»Už jsme tu,« zvolal Abe za malou chvílku, řídě člun k břehu. »Odsud se chodí na Malované skály.«

»Sláva Malovaným skalám!« zavýskl si Klarenc, několikrát hbitě zabral a najel pevně na břeh. »A co pak jsou ty Malované skály?«

»Lidé z okolí,« odpověděl Abe, vyndávaje vesla ze člunu a pečlivě je ukrýváje v mlázi blízko břehu, »tomu říkají Malované skály, protože tyhle skály na tomto kopci, místo aby byly bílé jako ostatní skály, mají vrstvy červené a oranžové a modré a všelijak jinak zbarvené, a Indiáni prý sem chodili a brali si hlinku se zdejších skal a malovali se jí do války.«

»No dobrá,« řekl Klarenc, udělav rozmarně několik kotrmelců, když vyskočil na břeh, »jen pojd'me na ty vaše Malované skály. Myslíte, že se v nich setkám s jasnoookou bohyní dobrodružství?«

»To já nevím. Už jen pojd'te; za nějakých patnáct minut můžeme tam být.«

Ale jasnooká bohyně dobrodružství byla již blíže, než Klarenc myslil. Tenkrát vzala na sebe podobu pobudy, klátícího se podél pražců chicagsko-milwaukské železnice k Mac Gregoru. Když ten znenadání uviděl hochu v bílém úboru plavčíka, pomyslnil si, že to

stojí za to, aby se k vůli němu zastavil na své trudné pouti.

Abe šel napřed. Minul koleje, pobuda si ho nevšiml. Klarenc, který se zastavoval po každém druhém kroku a hleděl na krajinu, přišel za chvíli za ním.

»Jářku, mladý pane, mohl bych s vámi promluvit slovíčko?«

»I třebas tucet, když už jste v řeči,« odpověděl Klarenc, hledě na vlasatého, neholeného, otrhaného muže v prostředních letech, který stál před ním.

»Od včerejška jsem nejedl. Nemohl byste mi dát dva desetníky?«

»Milerád,« odpověděl hoch, vyjímaje přitom z kapsy hrst peněz, z nichž vybral čtvrt dolar a dal jej hladovému pocestnému.

Při pohledu na peníze některým lidem oči divně zasvitnou. Pobuda byl z nich.

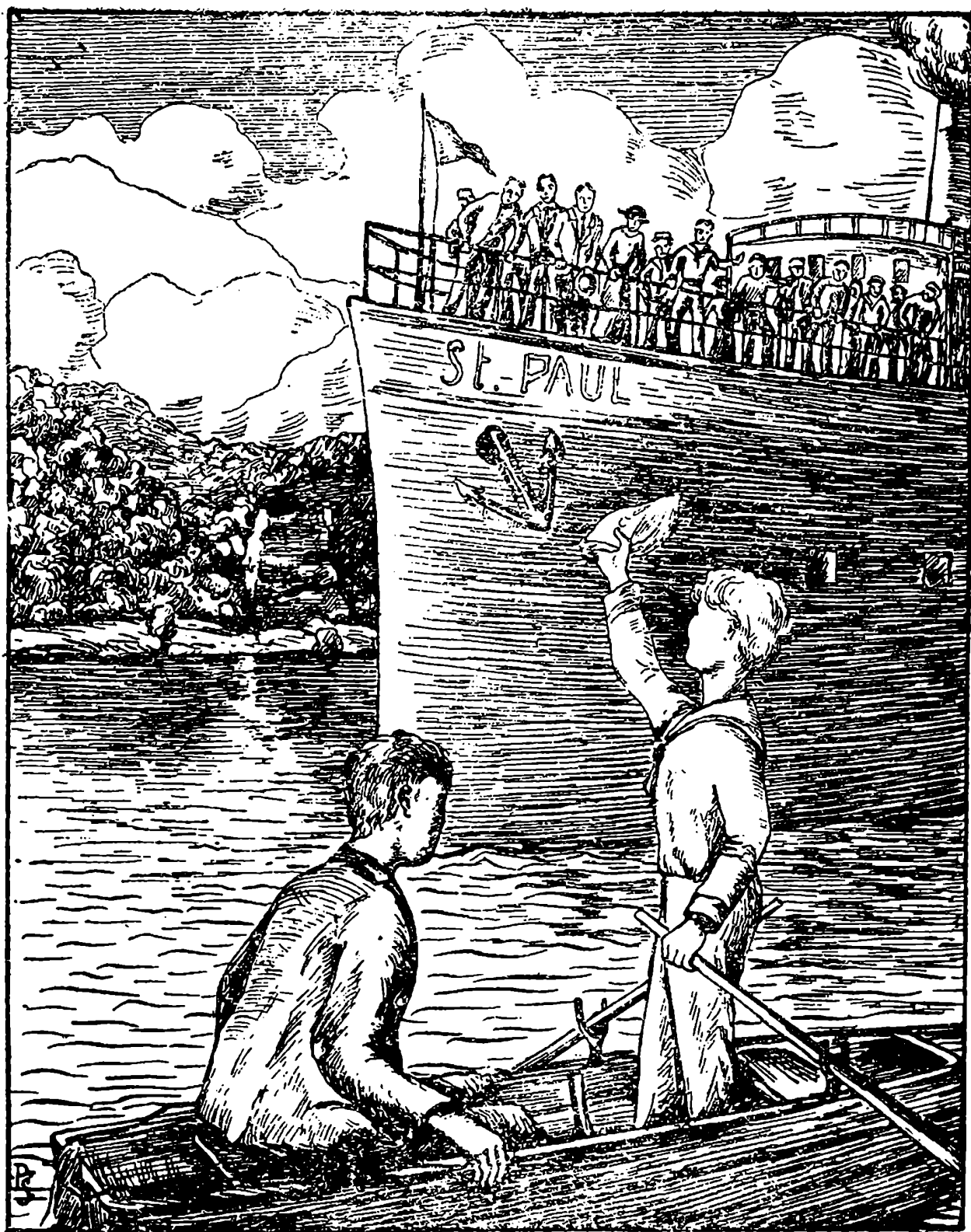
»Na takové vyžle, jaké jsi, máš tuze mnoho peněz. Dej mi trochu více,« řekl.

»Pozor! Mrskněte sebou!« křičel Abe v bezpečné vzdálenosti.

Klarenc zpytoval tvář svého nového známého. Záblesku v chlapiskových očích nebylo možno neporozuměti. Ze žebráka se vyklubal loupežník.

»Promiňte,« řekl Klarenc, a obrátiv se k němu zády, pádil po stezce dolů.

Pobuda měl pár dobrých nohou, dlouhým cesto-

»Jedte jen dál, pane. Pro mne jste nemusil zastavovati.« (Str. 14.)

váním výtečně trainovaných. Jal se ho hbitě pronásledovati.

»Utíkejte rychleji!« řval Abe, který se omezoval jen na rady. »Chytne vás.«

Klarenc byl asi o deset metrů napřed; ale nedoběhl daleko a pozoroval, že jeho pronásledovatel není špatný běžec. Pobuda se blížil víc a více. Stíhání nemohlo již dlouho trvati.

Najednou se Klarenc zastavil, otočil se jako vítr, a než si jeho pronásledovatel mohl uvědomiti, co se děje, udělal vzduchem pohyb jako potapěč a oběma rukama objal užaslému muži kolena. Pobuda se svalil tak náhle, že by se toho málokdo nadál; v zápětí nato strčil do něho hoch mrštnou paží, že se skutálel se stezky po svahu asi patnáct stop dlouhém. Než dole usedl a přejel si rukou po několika odřeninách na hlavě, byl hoch již daleko a vystupoval s Abem vesele na pahorek.

Pobuda ho už neuviděl; jen když vstával na další trudnou pout, slyšel, jak si veselý hlas vysoko na stráni trylkuje:

Tarara - bum - di - ej,
Tarara - bum - di - ej,
Tarara - bum - di - ej,
Tarara - bum - di - ej!

III

KLARENC A ŘEZNICKÝ UČEŇ ROZMLOU- VAJÍ O BÁSNICTVÍ. KOUPÁNÍ, K NĚMUŽ NEDOJDE, A POSLEDNÍ TARARA BUM-DI-EJ

»To bylo velkolepé,« řekl Abe s nadšením, veda Klarence nahoru po příkré a klikaté stezce. »Položil jste toho chlapa jako nic. Jak jste to udělal?«

»Prostě jsem ho zarazil.«

»Co je to?«

»Znáte trochu rugby?«*

»Ne!«

»No tak tedy, když hráč druhé strany má míč a běží s ním nahoru po hřišti a vy ho chcete zastavit, sehnete se mu ke kolenům a obejmete ho pevně oběma rukama hned nad koleny; čím rychleji běží, tím notněji se narazí.«

* Rugby (zvaný podle jména slavného výchovavacího ústavu v Anglii, kde vznikl) je drsnější způsob kopané, odlišný od obyčejného, t. zv. asociačního, hned na první pohled tím, že míč je v něm vejčitý a že se v určitých případech běží s míčem po hřišti.

»Té hře bych se rád naučil,« prohodil Abe s projevem jakéhosi nadšení.

»Jaký to hezký potůček!« pokračoval Klarenc, ukazuje na malou bystřinu vedle stoupající stezky. »Já mám rád bublání potoka; vy ne? Možná, že je tu vodopád.«

»Je tu; jen o kousek výše.«

»Líbí se vám Tennyson, Abe?«

»Eh? Co je to? Zase nějaká hra?«

»To je básník.«

»Cože je to?«

»Básník; víte, píše verše.«

»To já nečtu.«

»Jen poslechněte:

Kde sídlo volavčino v travách tkví,
kde sídlí potápka, se prýštím v dol,
v mých vlnách azur blankytný se stkví,
břeh zdobí kapradí a sítí stvol.«

»Azor se jmenují psi,« řekl Abe, maje čelo svraštěno usilovnou pozorností.

»Mně se zdá, že jste nepochopil úplně smysl těch veršů,« řekl vlídně Klarenc. »Ale poslechněte jen toto:

A bublám, v stinný vkročiv hvozdu krov,
vln stříbro liji v šumný řeky tok;
jde člověk na svět, klesá v chladný rov,
však stále mlád já tekou rok co rok.«

»Řekněte mi to ještě jednou, ano?«

Klarenc mu ochotně a s náležitým přednesem opakoval slavné verše.

»Kdo to povídal?« tázal se Abe.

»Tennyson.«

»Proč bublal?«

»On nebublal; to bublal potůček.«

»Tak proč to neřekl? Řekl: „Bublám“.«

»Šlaka! On ta slova vložil potůčku do úst.«

»Ale potůček přece nemá úst.«

»To je pravda, ale Tennyson se vmyslíl v potůček. On si prostě představil, co by potůček řekl, kdyby mohl mluvit. Jen poslechněte ještě jednou.« A Klarenc deklamoval sloku po třetí, ještě cituplněji.

»Ten Tennyson byl blázen. Jak to jen může někoho napadnout, aby se považoval za potůček. Vždyť by přece nemohl mluvit, kdyby byl potůčkem.«

»Abe, komu není shůry dáno . . .«

»Pozor, nenadávejte mi tu.«

»Vy jste slovíčkář.«

»A vy teprv, a jste lhář!«

»Ó!« zvolal Klarenc, zakuckávaje se rozkoší, »to jsou jistě Malované skály. A jeskyně!«

Vedle bystřiny se objevila pohledu užaslého hochy veliká skaliska, opravdu válečně pomalovaná, jež se uprostřed prohlubovala v dosti rozsáhlou jeskyni. Barvy ve vodorovných vrstvách byly veselé a dobře se od sebe lišily; červená převládala.

»Sem si ti Indiáni chodili pro barvy, jimiž se ma-

lovali,« vysvětloval Abe, zapomínaje radostí, že může být ciceronem, na svoji nechuť ke Klarencovi. »Přicházivali sem po této stezce a malovali se, pak přeplavali přes řeku do Wiskonsinu a luky a šípy stříleli Indiány na druhé straně.«

Klarenc si prohlížel povrch skály. Bylo snadné setřít povrch měkkých vrstev.

»Pojďte, Abe, já vás pomaluji; myslím, že by z vás byl znamenitý Indián.« A usmívaje se běžel Klarenc s hrstí červeného písku k svému vůdci.

»Táhněte, a pomalujte se sám!« vrčel Abe, rychle uhýbaje. Ale výsledek jeho pohybu byl, že špatně stoupl, sklouzl a spadl do potůčku, v kterém si poseděl několik vteřin, než ho napadlo vstát.

»Hahaha,« smál se Klarenc. Jeho stříbrný smích, jasný a libý, vracel se ozvěnou, jako by vycházel ze čtveračivého království vil.

Ale třebas ozvěna, jak se zdálo, dovedla oceniti výbuch Klarencovy veselosti, nelíbil se ten výbuch nikterak jeho rozkacenému vůdci. Tváře mu zbrunátněly jako krocanovi, zaťal pěsti a jižjiž se hnál na nic netušícího Klarence.

»Haló! Haló!« zvolal Klarenc s posunkem a hlasem tak vysokým a zvučným, že se Abe zarazil a zanechal pomsty.

»Slyšel jste ji?«

»Koho?«

»Ozvěnu! Poselkyni z říše vil!«

»I d'asa!« zvolal Abe. Obcházela ho hrůza před neznámým světem.

»Poselkyně z říše vil, jež něžně volá . . .«

»I ňuhnějte si sám! Tu mi« — Abe se sehnul, zvedl suchou halouzku a položil si ji na rameno na modrou kazajku — »tu mi shod' ten kousek dřeva s ramene,« poroučel.*

Klarenc pohlédl přísně na svého uraženého průvodce.

»No, Abe,« pravil, »mějte rozum a pojd'me nahoru! Víte, že jsem vám dlužen dolar. Kdybyste mi udělal modřinu pod jedním z mých hezkých očí, pak bych já, myslím, požadoval dolar bolestného, a co by vám zůstalo?«

»Tak si tedy přestaňte ze mne dělati šašky.«

»No dobrá.«

Oba dva občas vykřikli, aby probudili ozvěnu, a kráčeli dále vzhůru. Spolu téměř ani nemluvili.

Když došli k vodopádu, nedalo to Klarencovi, aby nevlezl, třebas s nebezpečím života a zdravých údů, pod vyhloubenou skalku, po které voda padala velkým obloukem, ačkoli skrovným proudem, a aby se nenahnul a nechytíl do otevřených úst, kolik jen kapek mohl.

* Tímto způsobem se vyrovnává v Americe silnější kluk se slabším. Tím, že mu (věda arcí, co ho čeká) něco shodí s ramene, dá slabší druhému vhodnou posici k důkladnému poličku.

»Abe,« řekl náhle, »já myslím, že teď vím, kde bydlí bohyně dobrodružství.«

»Eh? Cože?«

»Budu-li kdy chtít psát té jasnooké dámě, napíši adresu na psaní takto:

Bohyni dobrodružství

U jasnookého vodopádu,

Malované skály, Iowa.

Spoj. státy severoamerické.«

»Už nechte té bohyně dobrodružství! Já nevěřím v takové hlouposti.«

»Ovšem, Abe, jestliže vy v ni nevěříte, pak ona arci neexistuje. Ale teď pojďme na vrcholek!«

A šli rychlými kroky. Klarenc oddychoval klidně. Ale Abe brzy supěl. Nepořádný život už vztáhl ruku do jeho budoucnosti a sebral si z ní předem úroky. Abe náležel ke stále vzrůstající třídě Američanů, kteří vyrůstají bez bázně před Bohem a bez studu před lidmi a proto nebudou dlouho živi na zemi.

Po chvíli byli na vrcholku.

»Hled'te,« zvolal Abe, u něhož mrzutost ustoupila na okamžik jiskře nadšení. Postoupil o krok a zastavil se.

»Ó—ó—ó—ó!« zvolal Klarenc.

Daleko, daleko pod nimi se valila jasným prou-

dem řeka Mississippi, postříbřená paprsky slunečními, ta široká řeka se zelenými, zalesněnými ostrovy, s lagunami, s přítoky a jezery. Na jihovýchodě se vlévala do Mississippi jiná řeka, ještě stříbrnější. Podél obou a kolem obou, a kam jen oko dohlédlo po proudu i proti proudu Mississippi, se zdvíhaly ladné pahorky, starší než pyramidy a chovající ve svém nitru taje minulosti s mlčenlivostí, která nepromluví přede dnem posledního soudu. Mezi pahorky a řekou leželo na wiskonsinské straně údolí, zlacené zralou úrodou, sem tam tečkované stodolami a obydlími. Byl to opravdu pohled krásný každou jednotlivostí a dvojnásobně krásný svou rozmanitostí.

»Jaká je to řeka?« tázal se Klarenc.

»Což jí neznáte? Podle vaší řeči bych si byl myslel, že víte všechno. To je řeka Wiskonsin!«

»Skutečně? Po ní tedy přijel Marquette*; jen si pomyslete, Abe! Marquette přijel po té řece dolů a objevil hořejší tok Mississippi. Jistě jel zcela blízko místa, na němž stojíme!«

»Já jsem byl u této řeky celý svůj život a nikdy jsem neslyšel o Marquettovi. Kdo to byl?«

»Byl to kněz.«

»Katolík?«

* Jacques Marquette (1637—1675) z Laonu ve Francii, slavný misionář z Tovaryšstva Ježíšova a průkopník civilisace v Americe. Badatelskou cestu, o které je tu zmínka, vykonal s Ludvíkem Jolietem roku 1673.

»Ano, a jesuita.«

»Mně se ty katolické ohavy protiví!« vrčel Abel a prskal jako křeček.

Všimni si, laskavý čtenáři, Abova náboženství. Nenáviděl katolíků a myslel, že je za to hodný. Náležel, dlužno bohužel vyznati, k největší církvi v americkém zálesí, k veliké církvi nevzdělanců. Ty nejednou již tak světská věc jako železnice připravila o náboženství!

»Já sám nejsem katolík,« řekl Klarenc, pozbýváje na okamžik své rozmarnosti, »a mám za to, že katolíci jsou pověřivci a zpátečníci, ale nemám jich v nenávisti. Kdo čte, ví, že byli znamenití mužové, kteří byli dobří katolíci. Církev, která se udržela a plně žila devatenáct set let, nezasluhuje posměšků!«

»Posměšků? Proč posměšků? Co z těch? Do povětrí by se měla vyhodit!«

»Synku,« pravil Klarenc zvedaje hlavu a povznášeje bradu a tváře se otcovsky, »začínám nad tebou zoufat. Před okamžikem jsem vám řekl, jak se snad pamatujete, že jste slovíčkář. Ale vy jste ještě něco horšího. Vy jste pesimista!«

Při tom slově Abe propukl v proud nadávek. V tom druhu výrazů ukázal překvapující zběhllost.

»Odpusťte příteli,« řekl Klarenc, »že vás vyrušuji ve vašem vybraném výronu; ale řekl byste mi, co je ta veliká budova, tam v dáli? Zdá se, že je na proti Mac Gregoru za řekou.«

»To je,« řekl Abe jaksi povýšeným hlasem,
»ústav Žampion!«

»Champion?«

»Ano; řídí jej katolíci, a ti hlupci ani nevědí,
jak se to píše. Místo Ch píší K. Viděl jsem na řece
jejich člun; nějaký kamarád mi jej ukázal, a oni tam
opravdu měli K místo Ch.«

Klarenc uvažoval několik okamžiků.

»Poslouchejte,« řekl po chvílce, »možná, že mí-
níte nějaký ústav Champion?«

»To právě jsem povídal, Žampion.«

»Říkáte Žampion, ale míníte Champion.«

»To jsem přece stále říkal. — Ústav Žampion.«
Klarenc uvažoval znovu.

»Aha,« řekl a tvář se mu rozjasnila úsměvem;
»myslím, že to už mám! Když povídáte, že místo Ch
píší K, dostaneme Kampion. To je to, o to bych se
vsadil. Kampion byl znamenitý kněz z řádu jesuit-
ského, slavný v dějinách a v povídkách. Umřel jako
mučedník.«*

* Abe má zde za to, že se ústav jmenuje a má psáti Cham-
pion (výslovnost francouzská je šampion, anglická champion a vý-
znam je: přeborník [na př. ve sportu], výtečník, kdežto Abe vy-
slovuje žampion, což je jedlá houba pečárka). Ve skutečnosti se
ústav jmenuje Kampion (Campion), podle bl. Edmunda Campiona
(1540—1581), slavného anglického mučedníka z Tovaryšstva Ježí-
šova za krvavé protestantské královny anglické Alžběty. — Ústav,
podle něhož má tato povídka jméno, je skutečně v městě Prairie
du Chien ve státě Wiskonsinu ve Spojených státech severoameric-
kých, a také scenerie v této povídce je líčena podle skutečnosti.

Nato se dal řeznický učeň do vykládání svých názorů o jesuitech. Vyložil je hezky obsírně a ne bez hojných nadávek a klení.

»Mně se zdá,« podotkl Klarenc klidně, když se Abe zastavil spíše proto, že mu docházel dech, než proto, že by mu byla docházela řeč, »že je čas, abychom šli dolů, chceme-li se ještě vykoupat. Buďte tak laskav, mladý pane, a ved'te mě.«

Sestoupili po jiné cestě, jižně od té, po které byli vystoupili. Místy byla stezka tak příkrá, že nebylo snadno udržeti se na ní na nohou.

Abe šel mrzutě napřed. Byl pohřížen v myšlenky. Vtírala se mu otázka, jak začítí život znovu; jak jej začítí s prastarou kazajkou, jedinou košilí, zavírákem, párem střevíců, které se pamatovaly na lepší časy, a s hezkou sumičkou jednoho dolaru, kterou měl slíbenou. O tom, že by mohl začítí nový život v Mac Gregoru, nebylo ani řeči. Tomu se stavěla v cestu obtíž naprosto nepřekonatelná, že se tam totiž nemohl vůbec ukázati. Abe si představil rozlíčeného majitele člunu, čekajícího u přístaviště na smělce, který se opovážil vzíti si jeho kocábku. Uvažoval tedy, jak by mohl dostatí svůj dolar, dovéztí Klarence nazpět a nepozorovaně uniknoutí. Jeden z možných plánů byl, přistati před Mc Gregorem a nechatí Klarence jetí zbytek cesty samého. Ale ani ten plán nebyl bez nebezpečí. Nebylo pochyby, že již v té chvíli lidé na člunech hledají po řece pohřešovanou lod'ku.

Mnoho mysliti nepatřilo k Abovu způsobu života, dlouho mysliti mu nebylo ani možné. Nechal tedy rozřešení náhodě a dal se do řeči se společníkem. Pro Abe nebyla řeč výrazem myšlenek, nýbrž spíše útěk před nimi. Žvanil tedy, přeskakuje s věci na věc s nedůsledností, která klenula mosty přes hrozné propasti.

V proudu hovoru užil v nešťastném okamžiku nemravného slova. Jda vpředu nezpozoroval ruměnce, který pokryl tvář jeho společníka.

»Mohl byste mluvit o něčem jiném,« řekl Klarenc, dávaje s těmito slovy Abovi řádný štulec oběma rukama.

Jestliže mluvit o něčem jiném znamenalo nechat hovoru úplně, poslechl Abe dokonale. Ihned totiž změnil aspoň svoje postavení, a než Klarenc ještě domluvil, kutálel se Abe po srázné stráni s rychlostí, kterou by byl předčil prostředně rychlého běhouna. Skutálel se o dobrých deset metrů, než ho jakýsi laskavý pařez zastavil.

»Poslouchejte,« křičel Abe, jenž seděl, kde se byl zastavil, a mnul se, »co tím míníte?«

»Snad jste se neudeřil?« tázal se hoch v úboru plavčíka, přistupuje blíže a hledě opravdu soustrastně.

»Neudeřil?« odpovídal Abe vstávaje, »já jsem se odřel a,« dodal ohlížeje se, co jen mohl, dozadu,

aby viděl, co se stalo jeho šatům, »kazajka se mi roztrhla.«

»To je pravda,« přisvědčoval Klarenc. Ale jeho nedobrota zas již vítězila. »Co pak stojí ta kazajka?« ptal se vesele.

»Já jsem za ni dal osmdesát pět centů.«

»No, dobře, já vám tedy dám dva dolary místo jednoho. Bude to pak v pořádku?«

»Mohli byste mi je vyplatiti hned?« navrhoval Abe, nastavuje ruku.

»I to ne,« odpověděl Klarenc. Náš mladý milovník dobrodružství nebyl podezřívavý, přece však mu bylo zřejmo, že by se Abe, kdyby dostal peníze, velmi pravděpodobně pokusil pomstíti za to, co se mu stalo, nebo že by hned utekl a nechal svého svěřence, aby si sám pomohl, jak by mohl. Že by mu už nepůjčil člun, to bylo Abovi úplně podobno.

»Napřed se vykoupáme a pak, až budeme na člunu a bude viděti Mac Gregor, pak vám vyplatím ty dva dolary.«

Mna si ještě odřeniny a zuřivě mruče, vedl Abe svého společníka dolů. Nesestupovali dlouho a za chvíli se oba hoši už svlékali.

»Maminka mi řekla, že se dnes mohu vykoupat, najdu-li si někoho, kdo zná dobře řeku a může mi ukázati nějaké bezpečné místo. Znáte řeku a umíte dobře plovat?«

»To bych si myslil; já znám tuhle řeku nazpa-

mět.« Abe se odmlčel a pohlédl opatrně na člun a najednou se mu tváře rozjasnily, jako by mu byla nějaká šťastná myšlenka zabloudila do nevyvinutého mozku. »Podívejte se,« dodal důtklivě, »něco vám ukáži. Vidíte to místo, kde je můj člun?«

»Ovšemže.«

»No tak vidíte, dolů po řece od toho člunu je nejnebezpečnější místo, jaké si lze představit. Jít se tam koupat, je opovážlivost od nejlepšího plavce, i pro silné, dospělé plavce.«

»No, vždyť já se nechci utopit,« řekl Klarenc, který se byl zatím svlekl z plaveckých šatů a objevil se užaslým očím svého průvodce v krásném, zcela novém koupacím úboru, blankytném jako obloha, do kterého se byl patrně oblekl k tomu účelu již ráno. Odešel z domu, jsa připraven na koupání.

»No, no, vždyť se neutopíte; jen kousek proti vodě je to místo, o kterém jsem vám řekl, že by se tam mohlo koupat i kuře. Za chvíli tam dovedeme. Vskočte do člunu ke kormidlu a já budu veslovat.«

»Jak říkáte, tak to bude, mladý pane,« a s těmi slovy vskočil Klarenc do člunu.

»Tak je to dobře,« povzbuzoval ho Abe, zatím co odstrkoval člun do vody.

»Hola, zapomněl jste na vesla!« řekl Klarenc.

Místo odpovědi strkal Abe člun dále.

»Vesla, vesla!« křičel Klarenc.

»Nepotřebujete vesel!« zahoukl Abe, když s nesmírným úsilím odrazil člun do proudu.

»A teď, panáčku, teď jsem ti dal! Teď jen hezky zůstaň, kde jsi, anebo se utopíš jako kámen!«

Člun s jediným plavcem byl zatím již dobrých deset metrů od břehu. Klarenc, který na sobě neměl nic kromě nedílného koupacího úboru, zbledl leknutím.

»Co tím míníte?« zvolal.

»Nic nemíním!« odsekl Abe, prohledávaje zatím již kapsy Klarencova plaveckého obleku. »Jen sed' hezky klidně a možná, že někdy koncem měsíce přistaneš v St. Louis.«

»Považte, před dvanáctou musím být zase v Mac Gregoru,« domlouval Klarenc, »zabíháte v žertu příliš daleko.«

»Ty neuvidíš Mac Gregoru ani dnes, ani zítra,« odpověděl Abe uštěpačně, zatím co si zavazoval do Klarencova kapesníku stříbrné a papírové peníze, které byl našel.

S hrůzou zpozoroval Klarenc, že jeho člun, který byl zatím od břehu již aspoň třicet metrů, pluje po vodě rychlostí, jak se mu zdálo, velmi značnou.

Abe zatím dobře schoval peníze a stál na břehu, pošklebuje se vítězoslavně hochovi v člunu. »Teď si mě budeš dobírat, pravda? Teď budeš dělat vtipy, pravda? Teď mě srazíš s kopce a budeš zde obchá-

zet v hezkých šatech? Po druhé si už nebudeš tak troufat! No, co na to říkáš?»

Hoch v člunu viděl, že, co se týká řeznického učně, není pro něho pražádné naděje. Místo odpovědi na Abovu otázku otevřel tedy hezká ústa, pohodil hrdě hlavou a zatrylkoval:

Tarara - bum - di - ej,
Tarara - bum - di - ej,
Tarara - bum - di - ej,
Tarara - bum - di - ej!

Zatím co Klarenc zpíval, dělal mu Abe dlouhý nos a pak mžikem zmizel v křoví. Byl ten tam; nechal na břehu svoji kazajku, čepici a střevíce i šaty Klarencovy.

Osamělý hoch v člunu dozpíval. Zpíval zmužile až do poslední noty. Ale od té chvíle si »Tarara - bum - di - ej« nezazpíval už nikdy. Abe byl pryč, a on byl sám. Konečně to Klarence přemohlo. Propukl v pláč a plakal hezkou chvíli v hořkosti srdce.

IV

OSAMĚLÝ A OPUŠTĚNÝ KLARENC ES- MOND POKUSÍ SE MODLITI A JEHO RO- DIČE ODLOŽÍ CESTU DO KALIFORNIE

Konec konců bylo Klarencovi přece jen teprv čtrnáct let. Byl statečný nad svá léta, toužil po dobrodružství, ale jen si představme hoča v tenkém modrém koupacím úboru, v člunu bez vesel, samotného na velké řece! Klarenc byl opravdu dobrý plavec. V každém jezeře byl jako doma, nejednou se koupal v moři; ale řeka s neznámými nástrahami byla pro něho něco nového. Strach před neznámem, k němuž se družila výstraha řeznického učně, držel jej tedy v člunu, ač by byl vlastně mohl zcela snadno doplavati na břeh. Dobrodružství je samo o sobě hezká věc, ale člověk se s jeho krásnou bohyní setká rád jen tehdy, má-li s sebou spolehlivé druhy. Není tedy divu, že Klarenc byl zdrcen.

Po několik minut štkal. Zármutek mu rozrýval duši. Náhodou pohlédl přes okraj člunu a viděl, jak se mu zaslzená a naběhlá tvář zrcadlí v čisté vodě.

Bylo to vůbec po prvé, co viděl, jak vypadá ve velikém zármutku. Podíval se opět, a pak náhle propukl v smích.

»Doufej směle, dokud duše v těle.« zamručel, opřel lokty o kolena a tvář v dlaně a počal uvažovati.

Co si jenom pomyslí rodiče! Budou ho hledat, najdou jeho šaty na břehu řeky a přirozeně si pomyslí, že se utopil. Ale možná, že je Abe v té věci uklidní. Klarenc nevěděl, že si Abe, když zmizel v křoví a dal se na cestu do státu Iowa, koupil od selského pohůnka starou kazajku a boty a v té chvíli se již snažil, aby vzdálenost mezi ním a Mac Gregorem byla co největší.

Klarenc pozdvihl ještě jednou hlavu a rozhlédl se kolem sebe. Slunce bylo již uprostřed oblohy, a pražíc hochovi na holá lýtka a ramena, mělo se k tomu, že mu červeným písmem zanechá na citlivé kůži vzpomínku na tento dobrodružný den. Na jedné straně ústil Wiskonsin do Mississippi, na druhé straně se na něho mračily iowské pahorky. Na řece samé nebylo ani kocábky. Voda, všude jen voda, a stráží nad širokou řekou stály pahorky dvou států. Sluneční paprsky dopadaly na něho palčivěji a palčivěji.

»Bože, smiluj se nade mnou!« zvolal Klarenc. Byla to opravdu modlitba.

Dlužno říci, že Klarenc věděl o modlitbě velmi málo. V ústavě, jehož byl dvě léta skvělou ozdobou, se tomu způsobu zbožnosti — a vůbec žádnému způ-

sobu zbožnosti — příliš nevěnovali. Marně si mučil paměť, aby si vzpomněl na nějakou jinou modlitbu. I »O t č e n á š«, který se v útlém dětství modlíval na klíně matčině, byl již zapomněl.

Slunce pražilo ještě více. Bylo již téměř nesnesitelné. To donutilo Klarence k činu. Po chvilce pokusů, při nichž si odřel klouby na prstech, se mu podařilo vytáhnouti jedno z obou prkének, která sloužila za sedadla. Vytažené prkno položil ihned vedle druhého, pak si lehl pod ně, skrčil se tak, aby byl co nejvíce ve stínu a — najednou se mu v paměti vynořila modlitbička, kterou šeptem odříkal:

Andělíčku, můj strážníčku,
opatruj mi mou dušičku,
opatruj ji dnem i nocí
od škody i od zlé moci,
duši, tělo opatruj,
andělíčku, strážce můj!

Říkaje ty prosté, ale krásné veršíky nemínil se náš dobrodruh oddati spánku. Netrvalo to však ani deset minut a byl v limbu. Příhody toho rána, výstup na pahorek, veslování, srážka s pobudou — k čemuž se ještě přidružilo, že večer předtím byl vzhůru až pozdě do noci a toho jitra vstal již o pěti hodinách — to vše způsobilo, že usnul tím pevněji, čím větší byl klid a čerstvější vzduch na široké řece.

*

*

Asi v tutéž hodinu, v kterou se Klarenc uložil v člunu a brzy pevně usnul, přicházel jakýsi pán spěšně dolů k mac gregorskému přístavišti člunů. Byl to hezký muž v nejlepších letech a jeho elegantní šat prozrazoval, že přichází z některého východního státu, kde není o dobré krejčí nouze. Škubal si vousy, rozhlížel se pátravě kolem a bylo na něm viděti neklid a starost.

»Odpusťte,« začal, přistupuje ke skupině mužů a žen, čekajících na prám, který zprostředkoval styk mezi Mac Gregorem a Prairie du Chien, »neviděl snad někdo z vás tady někde čtrnáctiletého hochu v bílém úboru plavčíka? Je to můj syn.«

»V bílém úboru plavčíka, pravíte?« tázal se muž v prostředních letech.

»Ano.«

»Věru, mně se zdá, že jsem dnes ráno viděl hochu tak oblečeného. Když jsem šel kolem deváté ulicí dolů, viděl jsem, jak jede po vodě člun a v něm dva mladí lidé. Napřed se mi zdálo, že ten, který vesluje, je děvče, ale podíval jsem se po druhé a byl bych mohl téměř přísahati, že je to hoch v bílých šatech. Ale byli již dosti daleko po vodě, takže to přece jen s jistotou nemohu tvrditi.«

V tom okamžiku přistoupil ke skupině mladý, asi jedenadvacetiletý muž ve flanelové košili.

»Dobrý den, pánové,« řekl. »Jsem zde cizí a jezdím po řece z La Crosse do Dubuque. Dnes ráno

jsem si tu přivázal na řetízek člun, nechal v něm vesla a zašel si na snídání a na malou procházku až za Mac Gregor. Člun mi zmizel.«

»Byl natřen zelenou barvou?« tázal se ten, jenž podal první zprávu, »a měl hezky vysoké boky?«

»Ano, to je můj člun!«

»Nuže tedy člun, ve kterém jsem, jak se mi zdálo, viděl dva hochy, z nichž jeden byl v bílém námořnickém úboru, byl asi váš člun.«

»To je zvláštní,« zvolal Klarencův otec. »Jsem si jist, že by můj hoch něco takového neudělal.«

»Ale což ten druhý hoch?« řekl starší jeden muž. »Potloukal se tu nějaký ničema, jménem Abe Thompson. Učil se řezníkem a mistr ho dnes časně ráno vyhnal. A dnes hned ráno také zmizel a vsadil bych se o své boty, že on je ten druhý, který jel v tom člunu.«

»To mi připomíná něco jiného,« dodal jiný muž ze skupiny. »Když dnes „Svatý Pavel“ přijel, mluvili všichni cestující o malém hochovi v člunu blízko Malovaných skal, který jim chtěl podjeti pod samou přídou. Kapitán musil parník zastavit a říkal, že ti dva hoši v tom člunu, jak se zdálo, měli velikou chuť na sebevraždu. Když kapitán na veslaře zařval a nadal mu oslů, hoch se usmál a tázal se, kterého z nich obou míní.«

»Není pochybnosti, že to byl můj syn Klarenc,« řekl pan Esmond, napolo se usmívaje. »Podjeti pod

přídou parníku bylo by něco právě pro něho. A ta jeho otázka zjišťuje věc nade vší pochybnost. Hoch seděl včera až do jedné hodiny v noci nad „Pokladem na ostrově“. Má velmi vznětlivou obrazotvornost a dnes ráno odešel z domu s horečnou touhou zažítí nějaké dobrodružství. Ted' je už skoro poledne a my máme o jedné odjetí do Kalifornie. Nemohl bych tu někde dostatí motorový člun?»

Muž, který byl podal první zprávu o Klarencovi, promluvil.

»Pane,« řekl, »já mám dosti dobrý motorový člun u mac gregorského přístaviště. Bude mi radostí, budu-li vám moci něčím pomoci.«

»Děkuji vám tisíckrát, jed'me hned. Jmenuji se Karel Esmond.«

»A já,« odvětil druhý, »Jan Dolan.« Podali si ruce a již byli na cestě k přístavišti.

»Jste velmi laskav,« pokračoval pan Esmond, usedaje na přídě člunu.

»Ujišťuji vás, že je mi to potěšením. Nemám v této roční době žádné zvláštní práce a tak trávím čas většinou na řece.«

Zatím co pravil tato slova, letěl již člun jako šipka od břehu.

»A ted',« pokračoval pan Dolan, »si můžeme vzít téměř s jistotou za základ svého hledání předpoklad, že ti hoši jeli k Malovaným skalám. Jezdí tam kaž-

dý. Vydáme se tam tedy a myslím, že tam dojedeme za šest nebo sedm minut.«

»Doufám, že se nic nestalo,« řekl otec. »Dnes ráno měla žena veliké bolení hlavy a Klarenc byl pln bujnosti. Včera večer jsme mu slíbili, že se může na řece projeti a v ní vykoupat. Nebyl ještě nikdy na Mississippi a hořel dychtivostí. A co bylo ještě horší, dnes ráno jsem dostal telegram, abych poslal dobrozdání o jedněch dolech v Mexiku. — Můj odbor, mimochodem řečeno, je studovati doly zde, v Mexiku a vlastně téměř všude. To dobrozdání znamenalo dvě nebo tři hodiny namáhavé práce. Řekl jsem tedy Klarencovi, aby si vyběhl a najal si dobrého muže s loďkou. Najde-li ho, aby se projel. Varoval jsem ho, aby dal dobrý pozor, kde se bude koupat, a aby nechodil do vody sám. Sliboval mi svatosvatě, že se vrátí před dvanáctou, a já si nemám proč mysliti, že by můj hoch nestál v slovu. Já aspoň jsem si byl o něm jist, že lze na něho spolehnouti.«

»Mluvíte o svém hochovi,« podotkl pan Dolan, »jako byste ho ani dobře neznal.«

Pan Esmond se usmál.

»Pravda, zní to podivně,« řekl; »ale já sám ho znám skutečně jen velmi málo. Když bylo Klarencovi pět let, naučil se číst a vyvinul se z něho hned neobyčejně vášnivý čtenář. Když ho člověk nechal, četl od rána do noci. Neviděl jsem nikdy tak před-

časně vyvinuté dítě. Bylo skoro nemožno dostati ho z domu.

Matka se snažila krotiti jeho vášeň, co nejlépe mohla, a já jsem svým dílem také pomáhal, ačkoliv ten byl velmi malý, protože jsem ze dvanácti měsíců v roce devět hned v těch, hned v oněch dolech. Když bylo hochovi jedenáct let, bylo nám zřejmo, že musíme užiti nějakého rázného prostředku. Ohlížel jsem se po ústavě, který by se hodil pro jeho zvláštní povahu, nebo spíše ji překonal. Po nekonečném pátrání jsem se dověděl o ústavě v Klermontu ve státě novoyorském, kde jest sport hlavní věc a učení, jako čtení, mluvnice a počty, jen jakýsi přídavek. Klarenc tam byl tři léta, a než se před týdnem vrátil, neviděli jsme ho ani matka ani já po celý čas, co byl v ústavě. No, a je z něho jiný hoch. Je hezky vyvinutý a svaly má, že se mi o nich ani nezdálo. Vyzná se ve všech možných způsobech sportu. Vždyť byl ve své třídě — mezi hochy od dvanácti do čtrnácti — kapitánem. Přes to přese všechno se však přece jen stydím, že musím říci, že o svém hochu vím opravdu velmi málo.«

»Snad je ten hoch nějaký genius,« podotkl pan Dolan.

»Někteří z mých přátel to tvrdili a vytýkali mi, že mu přistřihuji křídla. Ale ať je to tak nebo onak, genius nebo negenius, já chci, aby z mého hochy byl zdravý, řádný muž.«

»Haló!« zvolal Dolan, obraceje člun k břehu. Před očima obou mužů ležely na břehu dvoje šaty. Člun sotva přistal, když pan Esmond z něho vyskočil a běžel k místu, kde byly šaty po zemi rozloženy.

»Bože můj, to jsou šaty mého syna!« zvolal, patře s hrůzou na bílý úbor plavčíka, který byl vzal do rukou. Tvář se mu chvěla vzrušením. Na okamžik stál jako zkamenělý, pak klesl na zem a zakryl si rukama tvář.

»A tohle,« řekl Jan Dolan, prohlížeje pohozenou kazajku, »patří tomu ničemnému řeznickému učni. Vypadá to zle. Oni se tu asi koupali.«

Pan Esmond vstal a rozhlížel se.

»Kdepak je člun, na kterém přijeli?« tázal se.

»Snad jej voda odnesla,« odpověděl Dolan, »anebo si jej spíše ten řeznický učeň, který je známý zloděj, někde schoval, protože dobře věděl, že bude po něm shánka.«

»Poslouchejte, Dolane, pravda, vy mne neopustíte, že ne? Mně je k zoufání. Tak náhle to přišlo.«

»Udělám vše, čeho si budete přát.«

»Dobrá. Nechejte mě tedy zde a zajed'te rychle zpět do Mac Gregoru. Vzkazte mé ženě, že mě něco zdrželo — ale ne, aby si myslila anebo tušila, že se náš hoch utopil — a aby odložila naši cestu do Kalifornie, protože již nestihnu vlak. Řekněte jí, aby mne i Klarence čekala před večerí. Pak požádejte

příslušné úřady v Mac Gregoru, aby sem hned přišli a prohledali sítěmi řeku. Najměte kromě toho, kolik lidí uznáte za dobré. O výlohy se nestarejte. Teď jděte a nezmařte ani okamžik.«

Když pan Esmond osaměl, dal se do horlivého hledání po stopách obou hochů při výstupu k Malovaným skalám. Šel sám kus cesty, volaje chvílemi: »Klarenci, Klarenci, Klarenci!« Ale nikdo mu neodpovídal kromě ozvěny, která ustrašenému otci zněla zcela jinak než »ohlas z říše vil«.

Opět a opět volal, a přece Klarenc nebyl tak daleko: sotva půl míle po vodě, pohřížen ve spánek, a jak se ukázalo, v moci jasnooké bohyně dobrodružství, které se byl odvážný hoch ne nadarmo dvořil.

O šesti hodinách dotíral pan Dolan na zoufalého otce, aby se s ním vrátil do Mac Gregoru.

Vtom přijelo několik motorových člunů a na každém několik mužů a brzy všichni lovili sítěmi v řece.

»Dolane,« řekl pan Esmond, když člun vyrazil proti vodě, »věříte?«

»Ovšemže, já jsem katolík.«

»Já ani sám nevím, co jsem. Ale můj ubohý hoch! Jeho matka by měla být katolička, ale od útlého mládí ji vychovávali příbuzní baptisté a výsledek byl, že ani ona nemá více víry než já. Když se nám ten hoch narodil, rozhodl jsem, že se nebude učit žádnému náboženství, nýbrž že vyrostе

bez předsudků, a až dospěje, že si zvolí víru sám. Celá náboženská výchova, které se mu dostalo, záležela v tom, že se modlíval „Otčenáš“ a „Andělíčku, můj strážníčku“. V ústavě, ve kterém byl, se náboženství vůbec neučilo. Kéž bych byl jednal jinak! Jen si pomyslete, že předstoupí před Boha, na kterého nikdy nemyslí! Některé naše theorie vypadají za obvyklých okolností velice hezky. Ale teď! Můj syn jest mrtev, úplně bez přípravy!«

»Můžeme se za něho modliti; můžeme doufat.«

»Ano; a jestliže spasil duši,« řekl Esmond vážně, »stalo se to ne zásluhou mou, nýbrž bez mého přičinění.«

Když se osiřelý otec vrátil do hotelu, prozrazovala zoufalost v jeho očích manželce, co se stalo. Zahalme rouškou soucitu ten bolestný výstup — zprávu o nenadálé ztrátě jediného dítěte.

V

CIKÁN BEN SE SPOLČÍ S JASNOOKOU BOHYNÍ A SPLNÍ JEJÍ ÚMYSLY, JEŽ MÁ S KLARENCEM ESMONDEM, KTERÝ SHLEDÁ, ŽE JE ZAJATCEM

Bylo to v dobu, kdy se noční krahujec vznáší a hrdě krouží vysoko ve vzduchu a pak se náhle jako blesk snese dolů, dolů — až se blízko země náhle zastaví ve svém pádu a vzlétaje téměř kolmo a vydávaje krátký skřek, hluboký jako nejnižší struna basová, švihne sebou vzhůru do zmírajícího večerního světla; bylo to v dobu, kdy se pták řezáč snaží probuditi usínající obzor důtklivým voláním, aby se Jendovi, tomu nešťastnému hochovi, nařezalo; bylo to v dobu, kdy slunce, odešedši ze svého západního království, vztahuje do něho ještě své královské žezlo a dotýkajíc se obláčků mění je v drahocenné klenoty, rubíny, perly a ametysty; bylo to zkrátka v dobu, kdy den uléhá a soumrak přináší neklidnému světu klid a mír a spánek.

Ale — a výjimka potvrzuje pravidlo — ten sou-

mrak nepřinášel klid a mír a spánek mladistvému Klarencovi Esmondovi. Naopak, dopadlo to tak, že se mu soumrak stal dobou, kdy mu tyto převzácné dary byly odňaty; neboť právě tehdy byl drsně vytržen ze spaní.

Nejprve se ho zmocnil v jeho klidném spánku jakýsi pocit nevolnosti. Zdálo se mu v těch okamžicích mezi spánkem a bděním, že překrásná víla, oděná v bílé splývající roucho, stanula s jasnýma a zářícíma očima před ním. Přísně na něho hleděla. — »Á, to jsi ty, pravda?« šeptal Klarenc. »Hledal jsem tě, jasnooká bohyně. Buď tak dobrá, když jsi už přišla, a popřej mi jedno nebo dvě dobrodružství; ale aby byla, jak se patří, a trvala až do konce!« Místo odpovědi vztáhl jasnooký zjev kouzelný proutek a švihl prosebníka citelně po čele. Při švihnutí jí vyhaslo světlo v očích, její postava pozbývala obrysů a rozplynula se jako světelný obraz v úplnou temnotu.

Klarenc otevřel oči. Nebyl to úplně sen. Nepřibité prkno nad hlavou mu spadlo na čelo a zasaďilo mu citelnou ránu. Ale, ačkoliv měl oči otevřené, viděl jen málo. Přece však si téměř ihned uvědomil, kde jest. Téměř ihned si vzpomněl s rychlostí, které je myšlenka málokdy schopna, na všechny události toho dne. Téměř ihned však také zpozoroval, že člun již není unášen proudem, nýbrž že se rychle pohybuje, jako by byl vlečen. Klarenc se posadil. Zcela blízko člunu zašplouchla voda. Promnul si oči a hle-

děl upřeně do tmy. Jakási hnědá ruka se držela blízko přídý za bok člunu. Klarenc povstal a díval se znovu. Od ruky pohlédl k rameni, od ramene k hlavě. — Opravdu! Vedle člunu byl muž a plaval ze všech sil a Klarenc poznal přes večerní soumrak, že je mladý a snědý. Blížili se rychle k břehu.

»Hola,« zvolal Klarenc. »Ozvěte se; kdo jste?«

Když plavec uslyšel hochův hlas, přestal plovat, obrátil hlavu a vida, že v člunu, který považoval za prázdný, stojí jakýsi anděl, oděný ve skrovné modré roucho, pustil se člunu a zmizel pod vodou, jako by ho byly chytily křeče.

Člun, který pustil z ruky, se náhle zakymácel na druhý bok a tím se stalo, že stojící anděl pozbyl rovnováhy tak náhle, že spadl střemhlav do vody na druhou stranu.

V témž okamžiku, kdy Klarenc neumělecky a nenadále zmizel pod vodou, vynořil se cizí plavec na povrch. Byl se domníval, jak se náš mladý dobrodruh později dověděl, že postava v člunu je duch. Ale duchové nedělají kotrmelců s člunu do vody, duchové rovněž neodfukují, když se dostanou na povrch a neprskají a nekašlou a neplavou přes ruku s důkladným sáhováním, což všecko domnělý duch zřejmě činil. Cizí muž si tedy dodal zmužilosti a znovu vztáhl ruku na člun. Klarenc udělal s druhé strany totéž.

»Proč jste mě vyklopil do vody?« vyhrkl.

Opravdu! Vedle člunu byl muž... (Str. 48.)

»Já jsem nevěděl, že je někdo v člunu,« odvětil cizinec s jakýmsi cizím přízvukem; »když jste vstal a promluvil, lekl jsem se na smrt.«

»No, já myslím, že jsem dost neškodný,« podotkl hoch vesele. »Doposud jsem nevztáhl ruku na nikoho, leč přátelsky — aspoň skoro na nikoho. Kdepak to jsme?«

»Na řece Mississippi,« odpověděl druhý opatrně.

»I děkuji pěkně. Já jsem myslel, že se prodírám někde vlnami Atlantického oceánu.«

Zatím připlovali až na několik stop k břehu, na nějž teď Klarenc pohlédl. Na příkrém okraji bylo mlází, obklopené divokými bavlíky, a v něm hořel oheň. Kolem ohně stála skupina, jež pozorně upírala oči na oba plavce; záležela z muže více než prostředních let, z ženy, která byla patrně jeho manželka, z mladší ženy, hocha o poznání staršího a silnějšího než Klarenc, dvanáctilého děvčete a pěti šesti malých dětí. Při světle ohně zpozoroval Klarenc, že jsou celkem hnědí a černovlasí, oblečení jako civilisovaní lidé, ale přece jen tím nepopsatelným divokým způsobem, jehož tajemství znají jen cikáni.

»Pojďte,« řekl druhý plavec, když člun přirazil ke břehu.

»Odpusťte,« řekl Klarenc zdvořile, »ale já nejsem oblečen na návštěvu. Řeka je dobrá a není ani zdaleka tak nebezpečná, jak se o ní povídá. Nemohl byste mi donést aspoň nějaké kalhoty?«

»Zůstanete zde, pravda?«

»Ovšemže,« řekl Klarenc, převraceje se na záda a vznášeje se na vodě. »Mississippi jsem se už nabážil tak, že mi to postačí na několik týdnů. Jen jděte a buďte tak hodný a doneste mi něco, co bych mohl na sebe vtrhnout.«

Klarencův společník dobromyslně zabručel na přisvědčenou a vystoupil na příkrý břeh. Když šel mimo upřeně hledící skupinu, řekl několik slov, načech cikánský výrostek sešel k vodě a pozoroval upřeně Klarence, kdežto ostatní se rozešli a jali se zabývati různými pracemi. Klarencův zachránce šel za oheň, kde stály dva stany vedle krytého vozu — opravdového malého korábu prerie. Chvilku hledal, při čemž mu pomáhala mladá žena, a nato vyšel z většího stanu se záplatovanými vojenskými kalhotami a starou, bavlněnou košilí.

Vrátiv se k vodě, pokynul Klarencovi, který na zavolání rychle připlaval, chytil šaty a zmizel s nimi za největším bavlínek. V okamžiku byl oblečen.

»Rád bych vám,« děl, vrátiv se k svému vysvoboditeli, »srdečně poděkoval, že jste mě zachránil. Já jsem doposud ještě nikdy nebyl na velké řece a bál jsem se v ní plavati. Ale řekněte mi,« dodal s lítostivým pohledem na spodní část svého oděvu, »kdo pak vám šije?«

»Jak se jmenujete, hochu?«

»Klarenc Esmond; je mi čtrnáct let, vážím čty-

řicet devět a půl kila, měřím pět stop a dva palce.«

»A jak jste se dostal do toho člunu?«

Klarenc, který mimoděk pohlédl na svoji kocábku a zpozoroval, že starší cikán ji s pomocí výrostkovou vytáhl na břeh a chystal se ji natírat, jal se vypravovati dosti obšírně, jak se různým způsobem střetl s jasnoookou bohyní dobrodružství od té doby, co ráno odešel z Mac Gregoru. Zatím, co vypravoval svou skoro neuvěřitelnou historii, shromáždila se kolem něho celá společnost. Ne všichni byli cikáni, jak si všiml. Dvanáctileté děvčátko mělo pleť bílou jako on. Bylo to hezké dítě, jemuž se ve tváři zračilo každé hnutí jako v zrcadle. Klarenc brzy zpozoroval, že vypravuje vlastně jí. Jeden z jeho žertíků, který u cikánů zůstal bez účinku, vyhlákal u děvčátka úsměv, svědčící, že ho pochopila. Měla hezké šatičky, jež nebyly nikterak cikánské.

»V tom je také nějaké dobrodružství,« uvažoval Klarenc. »Odkud pak ji jen mají?« Ale zatím si nechal tyto myšlenky pro sebe. Když Klarenc dokončil vypravování, obrátil se k mladému cikánovi:

»Neřekl byste mi, pane, kde teď jsem?«

»Jste ve Wiskonsinu.«

»Aha, to jsem přejel na druhou stranu, pravda? A jak daleko asi jsem od města Mac Gregoru?«

»Jste ale—,« počal mladší cikán; starší ho však přerušil a několik minut s ním mluvil kvapně jazykem, kterému Klarenc nerozuměl.

»Poslouchejte,« přerušil je Klarenc, »naši mají o mne doma jistě hroznou starost; neřekli byste mi laskavě, jak daleko jsem od Mac Gregoru? Musím se vrátit.«

»Jste přes třicet pět mil od Mac Gregoru,« řekl starší muž, zúmyslně zdvojnásobiv skutečnou vzdálenost.

»Ach jej! Kdepak bych se dostal na vlak? Já se musím vrátit.«

»Pomalu,« řekl starší. »Čím je váš otec?«

»Je důlní odborník.«

»Je bohatý?«

»Myslím, že ano. Lidé tak aspoň říkají, a jestliže mě doprovodíte k rodičům, postarám se, abyste byli odměněni.«

Mužové se opět radili. Klarenc je upřeně pozoroval a vyrozuměl tyto věci: starší se jmenoval Peta, mladší Ben. Nebyli zajedno a málem by se byli poprali; Peta byl vůdce.

Po dalším hovoru byly k radě přivolány také obě ženy. Najednou se obrátila starší z nich, stará čarodějnice s vpadlýma očima a hustým, hrozivým obočím, ke Klarencovi.

»Ruku,« řekla úsečně.

»Těší mě, že vám ji mohu podati,« odpověděl přívětivě náš dobrodruh, vztahuje k ní otevřenou dlaň.

Místo aby ji stiskla, chytila ji žena pevně v zá-

pěstí, přivlekla Klarence až k samému ohni a jala se mu dychtivě prohlížeti čárky na dlani.

»Budete dlouho živ,« řekla.

»Jistě ne, dožiji-li se mnoha dní, jako je dnešní,« poznamenal Klarenc.

»Budete míti spoustu peněz.«

»Proti tomu nemám pranic, paní.«

»Učení vám půjde hravě.«

»Právě tak se chci učit.«

»Budete třikrát ženat.«

»No, no, neodpustila byste mi aspoň dvě z těch žen?«

»Budete mít velkou rodinu.«

»Nemám nic proti dětem, paní.«

Najednou se žena zarazila a hleděla upřeně hochovi na dlaň a náhle zavřískla:

»Tu je kříž, ano, kříž, vidím jej! Pravda, hochu, tys katolík.«

»A vy katolička,« odsekl Klarenc s nevolí.

»Ano, ano, ty jsi katolík, ty jsi katolík!« a vyjíc jako divá šelma, běžela žena a skryla se ve větším stanu.

»Hochu,« řekl Peta, »my se vás ujmem.«

»Děkuji vám, ale je-li vám to jedno, ujal bych se sebe raději sám.«

»Vy uděláte, co vám pravím já,« řekl Peta s hněvivým pohledem na hochu. »Možná, že jste podvodník. My se o tom přesvědčíme, a jestliže je to, co po-

vídáte, pravda, budeme vás hleděti vrátit vaší rodině.«

»Budete hledět? Opravdu? Dobrou noc,« a s těmi slovy se Klarenc obrátil a běžel jako šipka po břehu proti vodě. Peta s Esrou — tak se jmenoval cikánský hoch, poněkud starší než Klarenc — byli mu však ihned v patách. Starý cikán ho měl hned a ukázal to hochovi tím, že mu zasadil zaťatou pěstí ránu do tváře, která ho srazila k zemi jako špalek. Peta kopl do poražené kořisti před sebou a jižjiž se chystal k nové surovosti, když Ben rázně odstrčil svého vůdce.

»Poslouchejte,« zvolal Klarenc lítostivě, zatím co vstával, »po druhé mi to řekněte, až budete ode mne něco chtít. Nemusíte mi vpravovat myšlenky do hlavy pěstí. Chytrému napověz.«

»Bude lépe, když uděláte, co říká Peta,« šeptal mu Ben ne nepřívětivě. »Všecky pokusy utéci mu jsou marné. Já vám budu přítelem.«

»Děkuji vám. Mimochodem: řekl byste kopancům a ranám pěstí dobrodružství?«

Ben pokrčil rameny.

»Hled'te, dnes ráno jsem pěl chvalozpěvy na bohyňi dobrodružství. Chtěl jsem se s ní střetnouti hodně důkladně. No, a setkával jsem se s ní celý den a jsem tím již trochu unaven. Dostanu-li ji do rukou, podržím ji pod vodou tak dlouho, až bude mrtva jako poleno.«

»Ano, ano,« odpověděl Ben, jenž nevěděl, co si mysleti.

Ale dobrodružství toho dne nebyla ještě u konce, jak se měl Klarenc sám brzy na vlastní oči přesvědčiti.

VI

KLARENC SE SEZNÁMÍ S DOROU, DOVÍ SE MNOHO O SVÉM ZACHRANITELI, UTKÁ SE S ESROU A ZPĚV HO UKOLÉBÁ VE SPÁNEK

»Doro,« řekl Ben, když se blížili k ohni v táboře, »pojd' sem!«

Děvčátko na jeho zavolání ihned přiběhlo.

»Proved' toho hochu! Je jeden z tvých. Aspoň budete jeden druhému společníky, co bude u nás.«

Dora napřáhla ruku; v modrých očích se jí zračil soucit, v jasné tváři přívětivost, v úsměvu přivítání.

»Těší mě, že vás poznávám, Doro. Jmenuji se Klarenc Esmond,« řekl hoch, bera ji za podávanou ruku a srdečně ji tiskna. »Jenom jednu věc mám proti vám.«

»Jakže? Copak jsem udělala?« tázalo se děvčátko a ve velikých modrých očích se mu zračil úžas.

»Ne, že jste něco udělala, nýbrž že něco jste.«

»Ale! Copak jen?« zvolala Dora a údivem rozevřela široce oči.

»Ano, ano; dnes ráno jsem se vydal hledat svou velitelku, jasnoookou bohyni dobrodružství. Mínil jsem to skoro doopravdy. Abyste totiž věděla, byl jsem tři léta ve vyšší chlapecké škole v Klermontu, ve státě novoyorském; tam se nedělo nic zvláštního, ledaže jsme chodili třikrát za den ke stolu.«

»Rozumím,« řekla Dora a čtveračivě zamrkala. »Jen třikrát za den se chodilo ke stolu.«

»No, no; vždyť víte, co míním!«

»Ba věru!« zvolala Dora. »Když mluvíme o jídle: nemáte snad hlad? Vždyť jste od snídaně nic nejedl.«

»Měl bych míti hlad,« připouštěl Klarenc, »ale mé příhody následovaly jaksi tak rychle za sebou, že mi to hlad pokazilo.«

»To je opravdu škoda,« řekla Dora. »Ovšem, nepřejete-li si ničeho . . .«

»No, no,« přerušil ji Klarenc, »já jsem jenom řekl, že nemám v e l i k ý hlad. Máte-li však po ruce něco k jídlu . . .«

Nebylo třeba, aby Klarenc dokončil větu. Dora už odkvapila jako laňka a vrátila se velmi brzy s talířem čehosi studeného a několika kůrkami. Jídlo, máme-li říci pravdu, nebylo příliš lákavé. Ale na Klarence, jak se zdálo, naprosto nečinilo takový dojem; neboť se dal, stoje a drže talíř v ruce, do jídla s ráz-

ností, která věstila, že vše, co mu bylo podáno, kvapem zmizí.

»Říkal jste, že nemáte veliký hlad,« řekla Dora, stěží přemáhajíc úsměv.

»To také nemám,« odpověděl Klarenc, a jedl dále jako mlatec.

»Až tedy budete mítí veliký hlad, byla bych ráda nablízku,« řeklo děvče.

»Mohli bychom se snad vrátiti,« řekl Klarenc, »k původnímu předmětu své rozmluvy. Mluvili jsme o vás a o jasnooké bohyni dobrodružství.«

»Ano, vypravujte o tom dále, Klarenci.«

»Nuže tedy, já jsem letos četl celé léto cestopisy a dobrodružné romány. Včera večer jsem dočetl „Poklad na Ostrově“* a to mi dodalo. Toužil jsem šíleně po několika dobrodružstvích. Obrátil jsem se tedy na jasnookou bohyni, aby přišla a obstarala mi je.«

»A přišla?«

»Zda přišla? Ovšemže, a jak! Hned při příchodu se už vyčerpala. Ale to není to, co jsem chtěl říci. Prve než jsem se probudil v člunu, který Peta a jeho přátelé právě znovu natírají...«

»Zítra jej prodají za několik dolarů,« prohodila Dora.

»Vida! Jsou to chytráci! Tedy právě než jsem se

* Slavná dobrodružná povídka pro mládež od anglického spisovatele Roberta L. Stevensona (1850—1894). Vyšla také česky.

probudil, měl jsem sen: Viděl jsem jasnoookou bo-
hyni dobrodružství tak dlouho, že jsem od ní dostal
i kouzelným proutkem po hlavě, a vypadala jako vy.«

»Jako já?«

»Ano, vždyť máte jasné, modré oči, o vaší pleti
by romanopisec řekl, že je oslnivě čistá, a vlasy máte
dlouhé a zlaté jako vousy zralé kukuřice. Ona měla
také takové. Dále měla bohyně dobrodružství bílé
šaty. Vy je máte také.«

»Já chodím stále bíle oblečena,« řekla Dora
skromně. »Když jsem byla malinká, zasvětila mě ma-
minka Panně Marii.«

»Cože, vy jste katolička, Doro?!«

»Ano, Klarenci; a maminka mi pořizovala bílé
šaty s modrým pásem až do mého sedmého roku.
Tehdy jsem šla po prvé k sv. přijímání. Toho dne
jsem řekla Pánu Ježíši, že zůstanu věrna bílé a modré
barvě, jak dlouho jen budu moci.«

»Vy se tedy tak šatíte, abyste se zavděčila Panně
Marii?« tázal se užaslý hoch.

Stáli blízko ohně a plameny, které osvětlovaly
děvčeti tvář, zvětšovaly ještě zápal nadšení, který
se jí zračil v tvářičce, když mluvila o modré a bílé
barvě.

»Byla bych ráda, kdybych mohla říci, že ano,«
odpověděla pokorně. »Ale někdy cítím, že myslím
tuze na to, jak vypadám. Doufám, že to není hřích,
když ráda vypadám hezká?«

»Ovšem, že není,« odvětil Klarenc hbitě. »Vždyť mně samému přicházejí také takové myšlenky.«

Dora se dala do smíchu.

»Vy se mi smějete,« řekl Klarenc zardívaje se.

»Odpusťte,« řekla Dora, »já — já...«

Vtom však již propukla ve stříbrný smích.

Klarenc se přeměřil pohledem. Zapomněl, jak byl zabrán v rozmluvu, na svůj tehdejší oděv. — U čtrnáctiletého hochy, bosého, oblečeného do sešlé bavlněné košile a do kalhot, jichž stáří nebylo lze odhadnouti, bylo přiznání, že si zakládá na tom, jak se šatí a jak vypadá, jak letmo pochopil, velice směšné. Dal se s Dorou do smíchu.

»Ale já jsem nevypadal vždycky tak,« řekl. »Kdybyste mě jen byla viděla dnes ráno v mém elegantním námořnickém úboru! Mně se opravdu zdá, že jsem byl sám do sebe zamilován. Doro, na mou věru, vy jste přec jen hodná.«

»Děkuji za poklonu; ale teď bych vám, je-li líb, pověděla něco o lidech, u kterých jsme.«

Klarenc se rozhlédl. Oba byli u ohně vlastně sami. Dva jiní dospělí cikáni, kterých nebyl předtím viděl, pomáhali Petovi a výrostkovi dáti ukradenému člunu nový vzhled. Malé děti si hrály na břehu řeky. Divná věc: sotva někdy hlesly. Pravda, hrály si, ale jejich hra byla z největší části němohra. Ben byl opodál vpravo a krmil koně. Obě ženy byly v jednom z obou stanů.

»Tu je kláda,« pravil Klarenc a s napětím přikutálel ji k ohni. »Mohli bychom si na ni sednout a probrat kriticky jednoho po druhém.«

Klarenc dojedl. Už nejedl, protože neměl co. Kdo by je tak byl spatřil, jak si sedali na přivalenou kládu s tvářemi obrácenými k řece a zády k ohni, byl by si pomyslnil, že se ty dvě děti znají od malička.

»Předně,« počala Dora, »je tu Peta.«

»Ó ano, Petu znám, jak se patří,« řekl Klarenc, při čemž si přejel rukou po ústech a pohladil hořejší ret. »A řeknu vám hned bez okolků, že do Pety nejsem pranic zamilován.«

»On není... on není...« Dora se odmlčela a uvažovala. »No, on není tuze hodný.«

»Nikdo by neřekl, že je.«

»A on je vůdce této tlupy.«

»Cikánů, pravda?«

»Ano, cikánů. Ale víte, to není celá tlupa, nýbrž jenom část.«

»Pro mne je veliká až dost,« řekl Klarenc s důrazem.

»Hled'te, Peta měl letos na jaře nějakou nepříjemnost v Ohio. Provedl jakýsi obchůdek s koňmi a byl odsouzen na měsíc do vězení. Byl by tam zůstal déle, ale Ben byl poslán, aby se ho ujal a pomohl mu zaplatit pokutu. A přitom se stalo, že jsem se dostala sem.«

»Copak vám bylo do toho, že Peta měl platiti

pokutu? A co máte vy činiti s vězením?» tázal se Klarenc s nevolí.

»Pranic,« zasmála se Dora. »Ale nebýt toho, že Peta byl ve vězení, nebyla bych zde.«

»Vyložte mi to, Doro!«

»Ano, ale až zítra. Dnes by na to nebylo kdy. To je tak. Všichni tito cikáni jsou na cestě ke své skupině, která je v tomto státě někde dále na sever. Takto cestujeme proti vodě už od května — přes čtyři měsíce.«

»Kolik jste to ušli?«

»Ben mi řekl, že jsme asi 500 mil odtamtud, odkud jsme vyšli.«

»Pět set mil? Počkejte chvíli.« A Klarenc se jal počítati na prstech, zároveň si bruče cosi pro sebe.

»Na mou věru,« zvolal brzy, »to jste neurazili za den průměrně více než čtyři míle.«

»Ano, ale měl byste vidět, jak cestujeme. Sotva kdy jdeme přímo dále. Obyčejně je to křížem krážem. Jdeme krajinou napříč jedním směrem a pak jí projdeme zase zpět jiným směrem, jenže se vždycky držíme blízko řeky. To je proto, že nechceme potkati mnoho lidí a vždycky se vyhýbáme městům a vesnicím. Myslím, že je to částečně k vůli mně. Oni nechtí, aby mě jiní lidé viděli.«

»A myslím, že ani nebudou chtít, aby kdo viděl mne. Řekněte mi, pokusila jste se někdy utéci?«

»Ano, s počátku. Peta mě však třikráte hrozně zbil, až jsem poznala, že je vše marné.«

»No, já bych byl také nerad bit. Ale vždyť se mi zdá, že by nebylo nesnadné utéci při té neb oné příležitosti, když nikdo nehlídá. Teď tu přece spolu mluvíme přes čtvrt hodiny, Doro, a nikdo se o nás nestará ani za mák.«

»To si myslíte, Klarenci. Ty dvě ženy nás mají ustavičně na očích od té doby, co jsme si podali ruce. Střídají se a hlídají ve dne v noci.«

»Opravdu? Mimochodem, mně se skutečně zdá, že hoch, který pomáhá těm dvěma starým u člunu, se po nás velmi často ohlíží.«

»To je Petův nejmladší syn. Je trochu svárlivý. Celkem je ke mně velmi hodný; ale já si myslím, že je to proto, že mu Ben jednou nařezal, protože byl ke mně hrubý. Jmenuje se Esra. Mně se zdá, že je to rváč, a bojím se ho.«

»Já také nemám rváčů rád,« řekl Klarenc.

»Dává na vás pozor,« řekla Dora. »Vždycky se zlobí a je rozmrzelý, když je ke mně někdo přívětivý. Tahle cikánata mě mají všecka ráda, ale když Esra vidí, že se ke mně tuze tulí, hned je odhání.«

»Možná, že jest žárlivý,« podotkl upřímný Klarenc.

»Žárlivý? Pročpak by byl žárlivý? Jemu na mně přece nezáleží.«

»To nevěřím,« řekl Klarenc. »Kdokoliv se s vá-

mi setká, musí vás mítí rád, protože jste hodné děvčátko.«

Dora propukla ve smích tak zvonivý, že všichni umělci, zaměstnaní u člunu, ustali v práci a poohlédli se po obou dětech.

»Vy jste velmi žertovný hoch,« děla.

»Děkuji pěkně; skutečně se snažím, co nejlépe dovedu. Ale pokračujte, abychom skončili svou přehlídku, než ti tam domalují člun.«

»Máte pravdu. Je to už tak dávno, co jsem si mohla s někým opravdu promluvit, že se nemohu zdržet odchylek. Tedy ti dva mužové u Pety jsou jeho nejstarší synové. Zdá se, že v tlupě na nich tak mnoho nezáleží. Tři z těch malých dětí, jež si hrají u vody, jsou Benovy, a ostatní dvě jsou nejstaršího syna Petova. Žena mu umřela, ale Benova žena, tamhle ta mladá žena, se jich ujala. Ona je opravdu hodná a Ben také. Je ke mně velmi laskav. Zachází se mnou jako s nějakou princeznou. Když jsem mu řekla, že ke cti Panny Marie chodím v šatech bílé a modré barvy, přinesl mi několikéré hezké bílé šaty a tři modré pásy, a jeho žena je také tak laskava. Jmenuje se Dorkas. Pomáhá mi prát moje věci a šije pro mne a — vidíte tamhle ten malý stan?«

»Jak by ne?«

»To je můj stan. Ben mi jej opatřil. Jeho žena spí se mnou noc co noc; ale nikdy nevstoupí do stanu, dokud se nepomodlím všech svých modliteb.«

»V š e c h svých modliteb?«

»Ano, všech.«

»Já umím jen dvě,« podotkl Klarenc s povzdechem. »A jednu z nich, Otčenáš, jsem už částečně zapomněl.«

»Já vás naučím všem, které umím,« řekla Dora. »A když se pomodlím,« pokračovala, »zazpívám krátkou píseň k Panně Marii. Pak ona ví, že již uléhám, a přijde. Není to hezké?«

»Nevím,« odpověděl Klarenc. »Já vás ještě nikdy neslyšel zpívat.«

»Ne, to já nemyslím. Já míním to, že čekává venku a nechá mě samu, až ulehnu. V tom je — v tom je — opravdu kus jemnocitu.«

»Já umím také trochu zpívat,« řekl Klarenc, na kterého Dořin úsudek činil větší dojem, než mu samému bylo milé ukázati.

»Opravdu? To si někdy dvojhlasně zazpíváme.«

»Hoši v ústavě, kde jsem byl, mě rádi poslouchávali. Ale možná, že to bylo proto, že neznali zpěváka lepšího. Ale ještě jste mi nic neřekla o té staré ženské, která dělala takový rámus, když mi spatřila na dlani křížek. Copak se jí stalo?«

»Ona nenávidí katolíky. Nevím, co si mám o ní myslet. Jako by mě chtěla otrávit, protože jsem katolička. Myslí si, že vy jste také katolík.«

»Ale já nejsem.«

»Co jste, Klarenci?«

»Já nejsem nic. Tatínek říkal, že mám počkat, až mi bude čtrnáct let, a pak že mohu začít myslet na náboženství.«

Klarenc se náhle odmlčel. Vzpomínka na rodiče mu ožila v mysli — vzpomínka na jejich bolest, jejich nejistotu, jejich bezradnost. Slzy mu vyhrkly z očí.

»Co je vám, Klarenci?«

Klarenc nebyl nadarmo tři léta v ústavě. Napl síly a hrdinsky se opanoval.

»Nic, cosi mi zaskočilo v hrdle. Mimochodem řečeno, mně je teď čtrnáct let, již od června. Je čas, abych se začal starat a rozhodl se pro nějaké náboženství.«

»Ó, to je dobře,« řekla Dora a se zářícíma očima a s tvářičkou planoucí nadšením se obrátila k svému novému příteli. »Já vás budu sama vyučovat katolickému náboženství.«

»Ale já se nemíním stát katolíkem. To není moderní. U katolíků je příliš mnoho pověry.«

Dora na něho pohlédla s nesmírným úžasem.

»Ale Klarenci! Jak tak jen můžete mluvit? Já vás nechápu. Vy nutně potřebujete poučení, a já s ním začnu hned zítra.«

V tom okamžiku vypadali opravdu jak dávní přátelé. Jakmile se stala zmínka o náboženství, zvážněla Dora a zvroucněla. Ježto oprava člunu byla již téměř ukončena, přiblížil se k nim Esra tak blízko,

že jim mohl sice viděti s boku do tváře, ale nerozuměl úplně tomu, co mluvili. Bylo zřejmé, že je znepokojen. Jda po prstech od stromu ke stromu, přikradl se až za obě děti, zabrané do náboženských otázek, chytil kládu, na které seděly, za konec, strčil jí rukama a kopl do ní. Tím se stalo, že se Klarenc s Dorou natáhli na zem.

Klarenc byl ihned na nohou a dvorně podal děvčátku ruku a pomáhal mu vstáti.

»Hahaha,« chechtal se Esra chraptivým hlasem.

»Příteli,« řekl Klarenc, »mně se ten váš smích pranic nelíbí.«

»Cože?« prskal Esra.

»Prozrazuje prázdnou hlavu,« dodával Klarenc se zdánlivým klidem. »A kromě toho podotýkám, že si já z toho sice nic nedělám, když převalíte mne, ale že protestuji proti tomu, abyste na zem povalil tohle děvčátko.«

»Cože?« zařval Esra, zatínaje pěsti a postupuje až na několik stop k mladistvému rytíři.

»No, já nejsem hluchý. Vaše povinnost teď je, abyste se Doře omluvil.«

»Cože?« řval Esra ještě hlasitěji.

»Á, pravda, vy jste hluchý?«

A přitom si Klarenc nastavil obě ruce k ústům jako hlásnou troubu a vykřikl, co mohl nejhlasitěji:

»O—mluv—te — se Do—ře!«

Místo odpovědi napřáhl Esra pravou ruku, míře

Klarencovi přímo na dolní čelist. Ale ten již čekal takovou demonstraci a odskočil dozadu, ne však tak rychle, aby úplně unikl silné Esrově ráně. Když se však sám vracel s ranou, která zasáhla Esru mezi oči, běželi již cikáni, muži, ženy a děti k místu boje, a to tak rychle, že když se Ben vrhl mezi oba zápasníky, stáli již ostatní v kruhu kolem nich.

Esra řekl Benovi cosi po cikánsku. Bylo to jen několik slov. Ben přikývl.

»Jen dále,« řekl a odstoupil do kruhu diváků, a než Klarenc úplně pochopil smysl těch slov, srazila jej dobře mířená rána do dolní čelisti k zemi. Byl však ihned na nohou, a maje se dobře na pozoru, ubránil se několika dalším zuřivým útokům a čekal na vhodnou pro sebe příležitost. Ta se brzy dostavila a zanechala Esrovi levé oko v stavu, který dával tušiti, že se co nejdříve promění v hluboký smutek.

Mladý cikán pozbyl úplně vlády nad sebou a začal kolem sebe bít zuřivě a divoce.

Klarenc, cvičený boxer a mrštný jako rys, snadno se těm ranám ubránil; rovněž snadno zasáhl svého protivníka občas tím, čemu se mezi sportovci říká »pohlazení z lásky«. V několika minutách Esra již supěl. Najednou změnil taktiku. Pokoušel se Klarence chytiti do náruče a strhnouti jej k zemi. Klarenc se mu jen stěží vymkl, a když se osvobodil, změnil taktiku také. Vyrazil dopředu a doslova dštil rány

na udýchaného nepřítele. Nosu, očím, ústům, dolní čelisti, všemu se dostávalo pádné jeho pozornosti, až Esra, nemoha již snést ran, jež mu rozdával, odskočil dozadu a odvrátil hlavu.

»Řekl jste dost?« tázal se Klarenc, ustávaje v boji a stoje klidně ve středu kruhu.

Místo odpovědi se Esra bleskurychle vyřítíl na svého nepřítele, jsa odhodlán sraziti Klarence prostě váhou a rozběhnutím. Ale náš mladý rytíř se rychle postavil do náležité posice. Esra se chytil hlavou, kterou chtěl udeřiti Klarence jako beranem do prsou, jako do svěráku v pevnou pravou paži protivníkovu. To by bylo našeho mladistvého rytíře málem strhlo k zemi, ale pevný postoj zvítězil a Esra byl hotov.

»Řekněte dost,« poroučel Klarenc se stisknutím a štulcem, které byly téměř současné.

Peta řekl Esrovi cosi ostrého.

»Dost,« řekl mladý cikán.

»Dobrá,« řekl Klarenc, rozevřel rámě a pustil Esru, na kterém bylo viděti, že krátká půtka mu nebyla nikterak k duhu.

Cikáni byli po celou dobu ostrého boje potichu. Nebylo jim ani možná vyčísti z tváří, s kým sympatizují.

»Hochu,« řekl Ben, vklouznuv k nim do kruhu, »radím vám, abyste si s Esrou podal na usmířenou ruku.«

»To je znamenitá myšlenka,« zvolal Klarenc.

»Poslouchejte, Esro, řeknete-li Doře, že vás to mrzí, že jste si to proti ní dovolil, podám vám s radostí ruku.«

Místo odpovědi propukl Esra v polohlasité proklínání.

»Co udělal?« tázal se Ben.

Klarenc mu to vysvětlil.

»Ty odprosíš,« řekl Ben přísně, když vyslechl, co se přihodilo, »anebo ti já sám znovu nařežu.«

»Mrzí mě to,« řekl Esra, ale co mohl nejnezpůsobněji.

V tom okamžiku držel již Klarenc Esru za ruku a potřásal jí nahoru a dolů tak nenuceně, že to budilo úžas.

Bylo již hezky pozdě v noci a temná mračna, černá a hrozící deštěm, byla v poslední půlhodině zastřela mile zářící hvězdy. Z dále bylo slyšeti zadunění hromu.

»Bude lépe, půjdeme-li spat.«

Na ta slova se všichni posadili kolem zmírajícího ohně, kromě Pety a jeho ženy, kteří se ihned obrátili k většímu stanu. Jedno z dětí přiběhlo k Benovi s kytarou, načež Dora povstala a stála se sepiatýma rukama vedle mladého cikána.

Ben zasáhl do strun a pokynul Doře, která na jeho pokyn otevřela ústa a začala hlasem tak libým, že lesy a lučiny wiskonsinské snad nikdy neslyšely líbeznějšího — Gounodovo »A v e M a r i a«.

Klarenc byl okouzlen. Byl povznesen, unesen. Ani ne tak hlasem Dořiným, ačkoliv to byl hlas dojemně líbezný; ne nápěvem, ačkoliv uvádí u vytržení milovníky hudby po celém světě; ne doprovodem, ač byl uchvacující v posvátném tichu nočním. Unášelo ho něco více než všechno to; byla to víra a láska a čistota a nevinnost dětského srdce — ty dodávaly základní tóny, kterých umění hudební dáti nemůže.

Za zpěvu začalo pršet, ale nikdo deště nedbal, ani malé děti. Ke konci písně již začínalo líti, ale všichni byli jako očarováni a nikdo se nehýbal. Když poslední zvuky dohry zanikly v mlčení, následovalo několik tichých vteřin, ale pak zaburácel hrom a zazářil klikatý blesk, který, jak se zdálo, udeřil přímo mezi ně. Všichni vyskočili a běželi pod střechu.

»Pojďte se mnou,« řekl Ben, bera Klarence za ruku. »Váš nocleh bude bývat v tom krytém voze. Ona,« dodal, »zpívá tu píseň každý večer a,« pokračoval, zatím co pomáhal Klarencovi do jeho nového noclehu, »zpívá ji jako andílek.«

»To je pravda.«

»A,« dodal Ben šeptem, »ona také je andílek.«

O deset minut později ležel již Klarenc na rozložené slámě a rozjímal o příhodách nejdobrodružnějšího dne ve svém životě. Kolem něho leželi čtyři cikáni: Esra, Petovi dva starší synové a Ben. Ale Klarencovi bylo, jako by byl sám a sám. A tehdy

propukl náš mladý dobrodruh v hořkosti a trpkosti srdce v slzy a sotva přemáhal vzdechy v největší opuštěnosti. Byl zajatcem. Jeho rodiče byli, jak nemohl nepředpokládati, bolestí bez sebe. Snad ho považovali za mrtvého. A tak Klarenc, přestrašený a s čivy vyčerpanými, plakal usedavě. Najednou bylo ticho přerušeno. Tentýž libý hlas zpíval z malého stanu přidušeně sice, ale jasně:

Matičko drahá, ó, pros za mne,
zatím co daleko od tebe
ve křehké plavím se kocábce
života bouřného mořem.

Při prvních zvucích písně přestal Klarenc plakat.

»Na mou věru,« řekl sám sobě na konci první sloky, »tu máme rozdíl mezi tím děvčetem a mnou. Já se obracím k jasnooké bohyni dobrodružství — a hle, v jakých to jsem koncích. — A ona vzývá svou drahou matičku, která je také Matka Boží, a podívejme se jen, co je Dora!«

Než byla druhá sloka dozpívána, byl již unavený hoch v neklidném polospánku. Chvilí sebou nepokojně házel, ale pak, zašeptav, zatím co se obracel, »Matičko drahá, ó, pros za mne,« byl jat spánkem, z něhož by ho sebe větší hluk nebyl vyrušil.

VII

KLARENC SE DOVÍ O PODIVNÝCH PŘÍ- HODÁCH MALÉ DORY, DRUHÉ OBĚTI JASNOOKÉ BOHYNĚ DOBRODRUŽSTVÍ

Když se Klarenc následujícího jitra probouzel, chápal jen velmi pomalu, že ho jako v kleštích drží silná ruka, a že chodí, sám se nijak o to nesnaže, sem a tam po trávníku krokem, který by byl ke cti zápasníku z povolání. Další chvilka mu zjevila, že cikáni stojí ve skupině a se zájmem na něho pohlížejí. U dveří svého stanu stála Dora, svěží jako růžička omytá rosou, a srdečně se mu smála. Konečně pochopil, že ho Ben drží za rámě a za límec a provádí ho tak rychlým krokem.

»No, no, Bene, nechte toho. Pust'te mě. Copak je?«

»Již vás budím pět minut,« řekl Ben, usmívaje se a odfukuje. »Napřed jsem vás převalil tam, kde jste ležel ve voze, a křičel jsem na vás a štouchal do vás. A když jste nejevil žádných známek života, dostal jsem strach, že jste mrtev.«

»No, vidíte, že jsem živ a zdrav,« řekl Klarenc, a protíral si oči, když ho Ben pustil ze své železné ruky.

Peta, který byl právě přivedl koně k vozu, kde je od něho vzali jeho dva starší synové, přiběhl, vrče jako divoký kocour, chytil hochu za obě ramena a nemilosrdně jím trásl. Jak dlouho by ten trest byl trval, kdyby to bylo záleželo na Petovi, nelze říci; neboť Klarenc, který zatím přišel úplně k sobě, se sehnul mrštně až k zemi a proklouzl cikánskému vůdci mezi nohama, při čemž se obratně tak shrbil, že se Peta natáhl, jak byl dlouhý a široký.

»Pro po druhé,« vyjekl Klarenc, »bych si přál, kdybyste mi laskavě řekl, čeho si přejete. Já nejsem hluchoněmý.«

Peta vyskočil a běžel do křoví pro klacek; ale ještě než se úplně rozhodl, který si vybrati, pošepтал mu Ben cosi do ucha, jako by mu odporoval. Bylo na Benovi viděti, že je rozhněván a pevně rozhodnut. Peta se tedy spokojil tím, že vrhl na Klarence pohled, vyjadřující naprostou nelibost, a pak dal jakýsi rozkaz své tlupě, která se ihned jala skládati stany.

»Jděte a pomozte Doře,« řekl Ben.

»Dobré jitro, Klarenci, jak je vám dnes?« tázalo se děvčátko s úsměvem, podávajíc mu na přiví-

tanou ruku. Růže jako ranní červánky rděly se jí na líčkách..

»Jak mi je? Do spánku mi je. Vždyť se sotva rozednívá.«

»My cestujeme vždycky časně zrána. Je příjemněji a na cestách není tolik lidí. O polednách se utáboříme na nějakém klidném místě, obyčejně blízko řeky, a pak se kolem čtvrté dáváme opět na cestu a mnohdy pak cestujeme, až není před sebe viděti. Ted' pojdte, Klarenci, musíme si pospíšet, nebo na nás přijde Peta.«

Za Dořina vedení měl se Klarenc hbitě k dílu. Byl obratný a chápavý. Byli se svou částí práce hotovi o několik minut dříve než ostatní.

»Kam půjdeme?« tázal se Klarenc.

»Myslím, že půjdeme zase křížem krážem,« usmála se Dora. »Půjdeme nějaké tři neb čtyři míle daleko do kraje a pak se obrátíme zpět, a až se dnes večer utáboříme někde u řeky, budeme snad šest nebo sedm nebo nanejvýše deset mil dále proti vodě, než jsme nyní.«

»Pojedeme nebo půjdeme, Doro?«

»To je tak. Ženy a děti jsou ve voze. Peta si do něho někdy také vleze, ale ostatní muži jdou celou cestu a dávají pozor. Já obyčejně jdu, ale někdy také jedu. Ben mi řekl, že mohu jíti s vámi, kdykoliv budu chtíti.«

»Ben je hodný člověk,« řekl Klarenc.

V záři růžového jitra se vydala celá společnost na cestu. Asi hodinu se ubírali směrem od řeky do kraje, až přišli k jakémusi hustému háji, v němž se zastavili na snídani. Za slabé půl hodinky už byli zase na cestě; Peta a jeden z jeho synů napřed, pak vůz, za ním Klarenc a Dora s Benem a ostatními cikány jakožto zadním vojem. Cesta, kterou se ubírali, byla zarostlá býlím a zanedbaná. Patrně to byla cesta, po které chodilo jen málo lidí.

»Poslouchajte, mně v celém životě nechutnalo lépe u snídání než dnes. Slanina a vejce! Já jsem jedl, až jsem viděl, že Peta na mne přísně hledí. Pak jsem už musel přestat. Musím vám říci, Doro, že jsem velmi ostýchavý hoch.«

»Vy jste si vzal pět vajec a slaniny ani nevím kolik,« řeklo upřímně děvče, »a chleba jste si krájel krajíc za krajícem. Dnes ráno, než jste vstal, prodali dva cikáni váš člun za potraviny v ceně více než patnáct dolarů. Říkáte, že jste ostýchavý hoch. Jsem ráda, že jste mi to řekl. Mne samu by to jistě nebylo napadlo.«

»Já dovedu skrývat všecky svoje ctnosti,« odpověděl hoch s veselým úsměvem. »Ale teď bych byl rád, je-li vám to, Doro, vhod, kdybyste mi laskavě vyložila, jak jste se sem dostala.«

»To je dlouhá historie.«

»Vždyť máme času hojnost, a vydržíte-li vy vy-

pravovat, myslím, že já vydržím poslouchat. Cikáni vás unesli?»

»Na tu otázku jest těžko odpovědět, Klarenci. Nejlépe bude, když začnu od začátku.«

»Jen začněte.«

»Tak tedy, když mi bylo sedm let, šla jsem po prvé k sv. přijímání. Víte, co to znamená?»

»Vím, co vy katolíci věříte,« odpověděl Klarenc. »Četl jsem o tom mnoho. Ale řekněte mi, věříte opravdu, že Kristus je přítomen, a že to, co vypadá jako chléb, je skutečně jeho tělo?»

»Ovšemže, věřím,« zvolala Dora rozhodně.

»Ale proč?»

»Protože nám to Pán Ježíš řekl. To je víra, my věříme ve slovo Boží.«

»Dobře, pokračujte, slečno bohoslovko!«

»Od prvního sv. přijímání jsem k němu začala chodit každý den a po dvě léta jsem nevynechala ani jednou. Bydlili jsme právě kousek za městem Daytonem ve státu Ohio, takže jsem měla míli do kostela.«

»A vy jste chodila tak daleko a bez snídání?»

»Ovšem, a jak ráda! Letos v dubnu téměř neustále pršelo. Někdy bylo těžko dostat se do kostela. A řeky a bystřiny kolem Daytonu se rozvodňovaly více a více. Lidé říkali, že, nepřestane-li pršet, přijde povodeň. A pršet nepřestávalo, a já jsem šla jednoho dne v květnu po třech dnech hrozného deště

do kostela. Byla jsem u sv. přijímání a dala jsem se na cestu domů.«

»Byla jste sama?«

»Toho jitra ano. Obyčejně šel někdo z rodiny se mnou, ale toho jitra bylo takové bláto, že má starší sestra, která zamýšlela jíti se mnou, si to rozmyslila.«

»Kdybych tam byl býval já, byl bych šel s vámi,« nabízel se rytířsky společník.

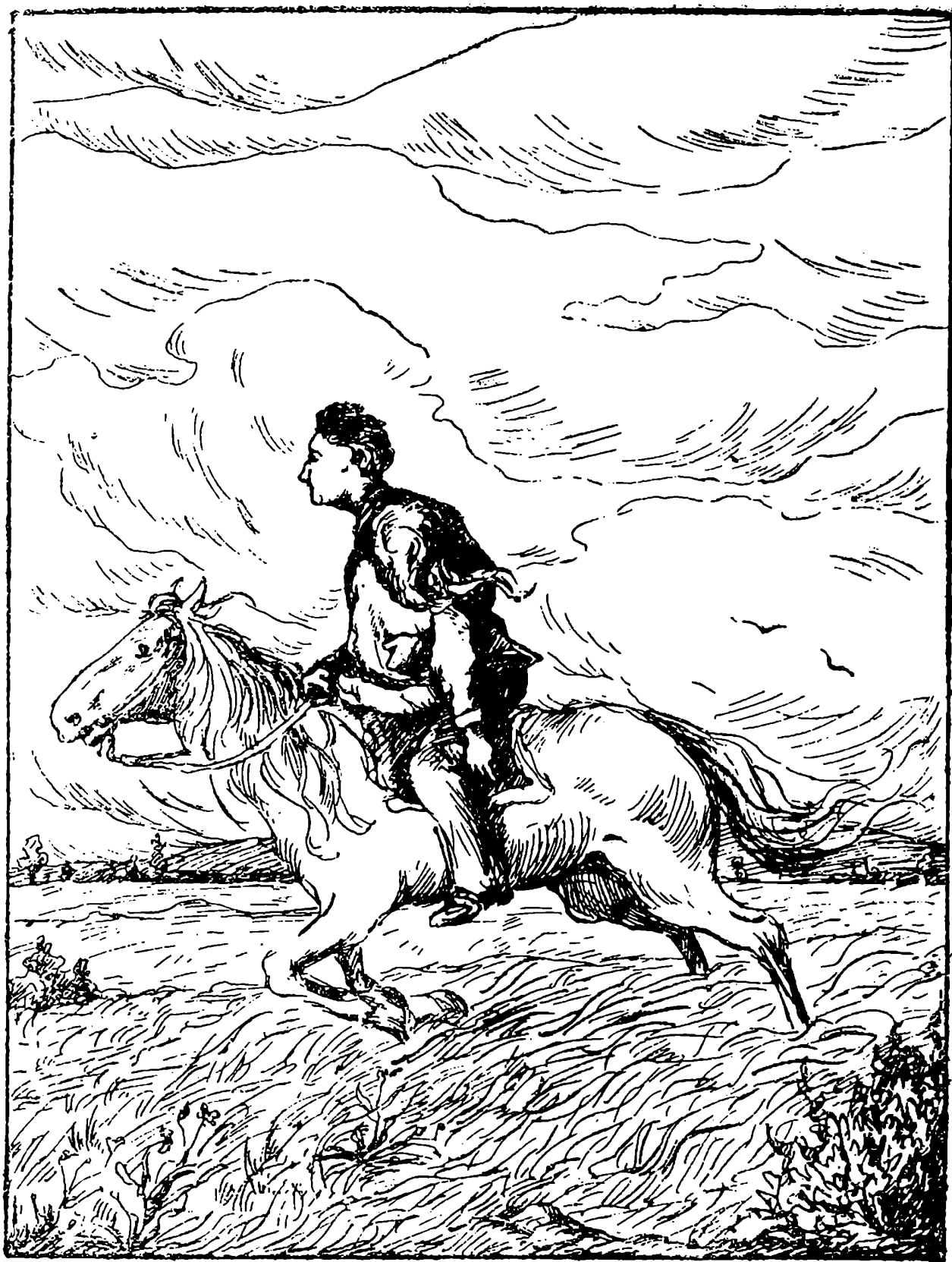
»Nu dobře; dostala jsem se sotva dále než do polovice cesty k domovu, když přiběhli za mnou muž a dvě ženy. Vypadali velice ustrašení a byli udýcháni. Když šli mimo mne, řekl muž: „Hráz! hráz se protrhla! Utíkejte, je-li vám život milý!“ V tom okamžiku přiběhl celý zástup lidí; já jsem se obrátila, a víte, co jsem uviděla?«

»Copak?« zvolal Klarenc.

»Jak muži, ženy, děti běží ke mně, a dále vzadu — snad dvě neb tři míle daleko — jako zed' z vody, která se pohybovala ke mně.«

»Bože na nebesích!« zvolal Klarenc. »A co jste udělala?«

»Dala jsem se do běhu a běžela jsem ze všech sil. Po chvíli jsem však byla tak udýchána, že jsem se málem potácela. Ohlédla jsem se a zdálo se mi, že se zed' z vody blíží, i dala jsem se znovu do běhu. Ale zakopla jsem do jakéhosi pařezu a upadla jsem a skutálela se s cesty, a když jsem se pokoušela

... vyzdvihl mě k sobě... pobídl koně do šíleného trysku —
a pak jsem omdlela.« (Str. 83.)

vstáti, nemohla jsem stoupnouti na nohu. Měla jsem vymknutý kotník.«

»No, a co jste pak udělala?« zvolal Klarenc.

»Byla jsem ustrašena a dala jsem se do pláče.«

»To bych byl udělal také,« řekl hoch.

»Pak jsem klekla, a zatím co se po cestě hnaly kolem mne houfy lidí — řekla jsem vám, že jsem se skutálela stranou s cesty — volala jsem: Ó, drahá Matičko nebeská, buď mi nyní matkou a zachraň mě!«

»A zachránila vás?« ptal se hoch.

»Ještě jsem klečela, když se ke mně přihnul muž na koni. Viděl mě, zmírnil poněkud běh koně, a jak jel mimo mne, sehnul se bokem jako jezdec v cirku a vyzdvihl mě k sobě a potom zase pobídl koně do šíleného trysku — a pak jsem omdlela.«

»Jé,« řekl Klarenc.

»První, nač se dále pamatuji, je, že jsem poznala, když jsem otevřela oči, že jsem v cikánském táboře. Ben mě zachránil. Právě byl zaplatit pokutu za Petu a vysvobodit ho z vězení. Všichni měli naspěch, protože se báli, aby Peta nebyl zatčen za cosi jiného, co byl ještě provedl. Dali se tedy na cestu. Ben mi řekl, že mě pošle k mým rodičům, jakmile se večer někde utáboříme. Mínil to doopravdy. Ale když přišel večer a on si strožil koně na cestu, spustil Peta rámus a Petova žena mu pomáhala. Všichni se velice rozčilili. Pak se ještě Petovi synové postavili

na stranu otcovu. Já jsem opravdu myslila, že dojde ke rvačce. Konečně vše dopadlo, jak si Peta přál, a Ben přišel ke mně a řekl mi, abych ještě trošku počkala, že je ještě povodeň. A od té doby ještě stále čekám.«

»Čtyři měsíce?« řekl Klarenc.

»Ano. A za tu dobu ani slovíčka od maminky neb od tatínka. Ani nevím, zda jsou živi či mrtvi. V noci mnohdy pláči, ale pak si vzpomenu na Pannu Marii a přestanu.«

»Nedivím se vám, že pláčete,« řekl Klarenc. »A vsadil bych se, že vaši rodiče mají za to, že jste se utopila.«

»Slyšela jsem, že se při té povodni utopilo mnoho lidí. Mám proč býti Pánu Bohu vděčna, že mě zachoval na živu.«

»Poslouchejte, Doro, nás oba stihlo stejné neštěstí. Víte, že jsem byl vystrčen do řeky v koupacím úboru, a mé šaty že zůstaly na břehu. Vsadil bych se, že moje maminka teď pláče.« A Klarenc si přejel rukávem košile oči.

»Stýská se mi velice po bratrech a po sestrách,« pokračovalo děvčátko. »Ben a jeho žena jsou hodní a přívětivi, ale mne bývá přece velice teskno, a někdy se cítím zcela opuštěna.«

»Já nemám sester, takže se těm po mně nestýská,« řekl hoch. »Měl jsem dvě, ale obě byly jednou s tatínkem na cestách v Mexiku a napily se

jakési znečištěné vody, a zemřely tyfem dva dni po sobě. A bratříček mi umřel, když mu bylo pět let. A nyní si tatínek s maminkou jistě myslí, že já jsem také mrtev.«

Klarenc si opět utřel rukávem košile oči plné slz.

»Někdy, Klarenci, mívám sen, že jsem zase doma a že mě maminka drží v náručí a mě líbá, a pak jsem šťastna, dokud se neprobudím. Anebo se mi někdy zdá, že jdu ke svatému přijímání, a to jsem tak blažena, jak jen člověk může být.«

»Opravdu?« řekl Klarenc.

»Ovšem, vždyť jsem nepřijala Pána Ježíše již několik měsíců a mám — mám opravdu hlad po NĚm.«

»Doro, vy jste opravdu hodná.«

»To jste mi řekl už včera večer.«

»Víte, že vážně myslím na to, že vás přijmu za svou?«

»Cože?« zvolalo děvčátko.

»Ano, že vás přijmu za svou. Já nemám sester a vy byste mohla pomoci, aby se ta mezera vyplnila.«

»Ó, děkuji. Pravda, vy si myslíte, že bych z nouze byla na to dobrá dost?«

»Jste výborná dívka,« odpověděl Klarenc klidně, a ani nepozoroval čtveračivosti v Dořinu pohledu. »Jakmile někde najdeme notáře, uděláme to. Jářku, nebylo by možné nějak utéci?«

»Já myslím, že ne. Uvidíte to sám na další cestě.«

V tom okamžiku uviděli, jak k nim běží Peta, a jak, sotvaže ho Dora zpozorovala, zdvíhá ruku.

»Co chce?« tázal se Klarenc.

»Tím znamením nám dává vědět, že máme vlézt do vozu.«

»Pročpak?«

»Asi jsou na cestě nějakí lidé. Ted' tam jen vskočte! Musíme tam zůstat, až nám řekne, že můžeme vylézt.«

Půl hodiny zůstali schováni. Zvenku slyšeli cizí hlasy a rachocení jakéhosi vozu.

»To je zvláštní,« prohodil Klarenc.

»Zdaž byste věřil, Klarenci, že jsem od té doby, co jsem se dostala k cikánům, neuviděla cizí tváře, až jste vy včera přišel?«

Klarenc chvíli přemýšlel. Pak se na ni podíval a řekl, co nejpřívětivěji se usmívaje: »Ale stálo to za to čekání! Pravda?«

VIII

KLARENC SE MEZI CIKÁNY STANE DOŘINÝM ŽÁKEM

Za ten den poznal Klarenc své společníky dosti dobře. Byl to tábor rozdvojený. Na venek byl vůdcem Peta, ale jeho autorita byla slabá. Byl to hubený muž s neklidnýma očima a výrazem kousavého psa v tváři. Měl zvláštní nadání k tomu, jak přestupovati zákon a upadat do nepříjemností. Dalo-li se něco udělati dvacaterým způsobem, vybral si Peta jistě způsob nejméně poctivý. Kradl vše, od kuřete po koně. Při tom mu, jako při všem jiném, obratně pomáhala dračice, kterou měl za ženu. Ta zvláštní ženština měla dar vykládati budoucnost, který budil až hrůzu. Ne bez důvodu měla Dora Petovu ženu v podezření, že je spolčena s d'áblem. Nesmírně nenáviděla vše, co nějak zavánělo katolictvím. Kdykoliv pohlédla na Doru, zasvítily jí oči jako dýky. Jen Ben stál mezi děvčátkem a její zlobou. •

Ben byl člověk jiného rázu. Byl zmužilý, upřímný a přívětivý. Jakousi ušlechtilost a vybranost způ-

sobů bylo pozorovati u něho i u jeho ženy. Dora si toho všimla a upozornila na to Klarence. Ale to mu neřekla — neboť to nevěděla — že její přítomnost, její příklad, její líbeznost a skromnost byly velkou měrou příčinou, že se v těch cikánských manželích tyto pěkné vlastnosti ještě více vyvinuly. A vskutku byla v jistém smyslu vlastní a skutečnou vůdkyní Dora. Ona byla v táboře nekorunovanou královnou. Byla vždy čista a čistě oděna, měla půvabnou postavu a bělostnou pleť a byla stále svěží jako růžička, veselá, upřímná a laskavá. V hezké tvářičce měla jakýsi nepopsatelný jas — ten jas, který vidáváme tak zřídka na tvářích těch, kdo dlouho a s láskou mysleli na Boha a jejichž »obcování je v nebesích«. Dora byla dobře obeznámena s obcováním svatých a andělů. Ale zdravý smysl pro žert, jevící se hned jasným smíchem, hned čtveračivým mžiknutím oka, ukazoval, že je to dítě také zdravě lidské. Zdálo se, že Ben má v úctě i její šlépěje; jeho žena byla Doře neméně vroucně oddána a jejich děti závodily spolu o slovo neb o úsměv Dořin. Ba i dva hrubí synové Petovi odkládali v její líbezné přítomnosti svou hrubost, a pokud mohli, i svou špatnost. Kamkoliv se obrátila, zdálo se, že vyluzuje z těch, s nimiž se stýká, projevy jemnosti a přívětivosti a lásky, o kterých by se nikomu ani nebylo zdálo. A než ten den uplynul, získala si Dora, ani nevědouc, nového oddaného sluhu — našeho Klarence. Dlužno zde říci, že Klarenc

byl v každé příčině normální hoch. Byl také neobyčejně čistý v myšlenkách, slovech a životě. Nikdy neužil výrazu opravdu sprostého a hrozil se všeho nestoudného. Kdyby se někdo tázal, čím to bylo, nemohli bychom dáti dostatečné odpovědi, leč, že zdarma daných milostí Božích nelze vyložit. Jakýsi pud vedl Klarence po všechna jeho tři léta ve škole klermontské při volbě přátel. Vždycky vyhledával společnost těch, které považoval za lepší sebe. Nepotřeboval dlouho k tomu, aby poznal, že Dora je čisté, nevinné, jemné a přívětivé děvčátko, ušlechtilejší než všechny, s kterými se do té doby setkal. Než se setmělo, byl i on jejím sluhou.

Rozumějme dobře. Čtenář, který by si myslel, že to byl případ dětské zamilovanosti, by se úplně mýlil. Klarenc byl v těch letech a na tom stupni vývoje, kdy se zdravý hoch málo zajímá o dívky. Ale Dora mu byla něco zvláštního. V jeho očích stála jako na vysokém podstavci. Byla mu ideálem. V ní viděl vše, co je v lidské přirozenosti dobrého, krásného a povznášejícího.

Co se týká Dory, ani ona se do té doby nesešla s hochem tak veselým, tak dobrosrdečným, tak vtipným v řeči a bystrým jako náš mladý dobrodruh. Pozorovala v něm něco, čeho si on ani vědom nebyl — rytířskost a ušlechtilost, která se snaží o vznešené ideály, a jasnou, nezkalenou čistotu srdce, kterou musíme milovat. Také ona se své strany si

postavila Klarence vysoko a byla v nejlepší dispozici státi se jeho oddanou služebnicí. Neuplynulo čtyřia-dvacet hodin a byla, ani o tom nevědouc, Klarencovi oddána na pokyn a na slovo.

Hned odpoledne toho prvního dne jejich cesty zařídila katechetickou školu, v které byli Klarenc, Ben a jeho žena. Měla ji ve voze a trvala hodinu. Než skončila, uměl každý z jejích žáků udělati kříž a Klarenc sám, který se tázal na mnohé věci a vytasil se s mnohými námitkami, počínal viděti, že v katolické církvi není onoho škraloupu pověr, jak si byl myslel, a že není nikterak tak zpátečnická, jak si to byl kdysi představoval.

Když se Peta a jeho žena dověděli, co se děje, zuřili; zvláště Petova žena. Vůdce se bál vymstíti se Doře a proto si zchlazoval žáhu na Klarencovi. Cestou toho dne dostal hoch nejednu nepozorovanou ránu.

Když nastal soumrak, dalo se do silného deště. Všichni se skryli ve velkém stanu. Klarenc náhodou podotkl, jak dva dni předtím četl s velkým napětím překrásné vypravování „Poklad na ostrově“.

»O čem to bylo?« tázal se Ben.

»Mám vám to vypravovat?«

»Ano, ano,« zvolala Dora. »Už tak dávno jsem nic nečtla a ani vypravovat neslyšela.«

»Já ráda poslouchám pěkné vypravování,« řekla Dorkas, žena Benova, přívětivě se na Klarence usmívajíc.

»Vykládej nám o „Pokladě na ostrově“,« žebro-
nilo jedno z dětí.

Po tolikerém vyzvání dal se tedy Klarenc do vy-
pravování podivuhodných příhod s lodmi a mořský-
mi loupežníky i zakopanými poklady. Při prvních
slovech odešel Peta se ženou ze stanu. Ale ostatní
tam zůstali a poslouchali Klarence, u něhož se k ne-
obyčejné paměti družila velká schopnost vypravo-
vací. Byli teprv v první čtvrtině vypravování, když se
Peta vrátil a k všeobecnému zármutku prohlásil, že se
má jít spat. Přinesena kytara, Dora zazpívala Goudo-
novu »Ave Maria«, Spánek se už snášel Klarencovi
na oči; ale ten se bránil, aby neusnul, dokud ne-
uslyší Dořinu píseň na »dobrou noc« Panně Marii.
Konečně však sklížil víčka hochovi, který ve čtyřia-
dvaceti hodinách začal spolu s děvčetem nadmíru
hodným a líbezným ovládati tlupu cikánů.

IX

KLARENC SE DOVÍ O OLTÁŘÍČKU, KTERÝ MÁ V TOMTO VYPRAVOVÁNÍ VELKOU DŮLEŽITOST. CIKÁNU PETOVI SPLATÍ DLUH I S ÚROKY

Bylo to třetího dne Klarencových zkušeností cikánských. S Benem a jeho ženou Dorkou se srdečně spřátelil. Mladí cikánští manželé šli často pěšky s Dorou a Klarencem a předmětem jejich hovoru bylo nezřídka náboženství. Klarenc rychle chápal pravdy svaté víry a stal se dokonce jakoby výpomocným učitelem a doplňoval Dořiny výklady vědomostmi, jichž nabyl z rozsáhlé četby.

Peta a jeho žena se nikterak nesnažili skrývat svou zuřivost nad převratem, jež způsobil příchod Klarencův. Jed jim sršel z pohledu a jed jim plynul z úst. Esra si osvojil smýšlení svých zarytých rodičů. Klarence nenáviděl nesmírně. Byla to nenávist, vzešlá ze závisti. A vzpomínka na porážku ho také ještě stále pálila. Ve dne v noci dával ten neb onen z této trojice na Klarence pozor.

Toho jitra se Klarenc po snídání vydal do lesa natrhat trochu kvítí Doře na oltář. Den předtím ho totiž děvčátko zavedlo do svého stanu a ukázalo mu oltáříček se soškou Neposkvrněného Početí.

»Před tímto oltářem se modlívám,« řekla Dora, »a slíbila jsem Panně Marii, přivede-li mě opět domů, že vstoupím k její poctě do kláštera, v kterém bych mohla věnovati čas hlavně modlitbě a rozjímání.«

»Vy se tedy zamýšlíte státi řeholnicí v rozjímavém řádě?« tázal se Klarenc, pohlížeje na děvčátko s novým zájmem.

»Dá-li mi to Pán Bůh, ráda bych dlela stále u nohou Pána Ježíše!«

»To by nebylo nic pro mne,« řekl Klarenc, »já mám rád činy. Pro mne je činný život. Ale to je jedna z velkých předností vaší církve...«

»Naší církve,« opravila Dora s úsměvem.

»To nemohu zatím ještě říci,« odvětil Klarenc, »ale jak jsem pravil, je to jedna z velkých předností vaší církve, že má pro každého něco po jeho chuti. Je v ní nesmírná rozmanitost. Ale řekněte mi, Doro, odkud berete všechny ty květiny na oltář?«

»Většinou mi je nosí Ben. Někdy mu pomůže také jeho žena. Dělali to již dlouho před tím, než pomyslili, že by se stali křesťany. Ben mi tu krásnou sošku odkudsi dovezl, asi před třemi měsíci, a téměř ihned mi začal přinášeti květiny. On mi také

postavil ten oltář. Až donedávna smekal vždy, když přišel ke mně do stanu, ale před několika dny jsem ho zastihla před oltářem na kolenou. Od té doby, co jsme začali naši školu, klekává před ním a znamená se svatým křížem.«

»Proč nehledíte vzbuditi zájem také u Pety a jeho ženy?«

»Ti nikdy nepřijdou do mého stanu. Oni ani nevědí o mém oltáři. Ben to všechno již tak zařídil. Myslím, kdyby o něm zvěděli, že by rozbili sošku na kusy a mně — ani nevím, co by mi udělali.«

»Na mou věru, budu-li někdy moci udělat něco pro Bena,« zvolal hoch nadšeně, »udělám to ze srdce rád. Je tak přívětivý, hodný a laskavý. Zdá se opravdu, že je z hloubi srdce zbožný.«

»To si myslím já též. A jeho žena je také tak hodná. Řekla mi, že hádání nechala nadobro. Říká, že bude raději o hladu, než by to ještě udělala. A Ben teď každý den počítá, čeho nabyl nepoctivě. Říká, že, než se dá pokřtít, vrátí všechno, čeho nenabyl poctivě.«

»Doro, to všechno je vaše dílo.«

»Ne, ne, Klarenci, já myslím, že je to od Panny Marie. Ona nezapomněla ani na jednu květinu, kterou jí Ben na oltář donesl. Splácí mu vše s úroky.«

»Měla byste něco proti tomu, Doro, kdybych také já pomáhal hledat květiny?«

»I ne; ale musíte to dělat ke cti Panny Marie.«

»To se rozumí. Zítřka vám tedy nějaké donesu.«

Bylo to vlivem tohoto hovoru, že se Klarenc dal na toulku lesem, ale nenašel ničeho; ani květinka se neukázala jeho pátravým očím. Bloudil dál a dále. Náhle jej však kdosi chytil drsně zezadu za límec, a když se Klarenc obrátil, viděl, že ho má Peta v železné pěsti a v druhé ruce že drží vrbový prut.

»Říkal jsem vám přece, že se nemáte pokoušet o útěk,« vrčel cikán, a prut již dopadal Klarencovi na lýtka.

»Co mě bijete? Já jsem se o útěk vůbec nepokoušel.«

Místo odpovědi mrskal Peta nemilosrdně bezbranného hochu a bil do něho ze všech sil. Bolest byla konečně tak veliká, že se Klarenc již neovládl a propukl v hlasitý nářek o slitování.

Peta ustal a rozhlédl se opatrně kolem. Jeho bystrý sluch byl v dáli zaslechl kročeje. Odhodil vrbový prut a pustil hochu z ruky. Ten klesl na zem svíjeje se bolestí, a Peta zmizel svým obvyklým kradmým způsobem v křoví.

Byl to Ben, jenž uslyšel bolestný nářek hochův.

»Co se stalo?« zvolal soustrastně, pohlížeje na svíjejícího se hochu.

»Peta mě hrozně zbil,« odpověděl Klarenc, hledě se opanovati, ačkoli se mu ještě řinuly slzy po tvářích.

»A proč? Co jste udělal?«

»On říkal, že chci utéci, a nebylo to pravda. Já jsem jenom chodil lesem a hledal květiny Doře na oltář a nejhorší přitom je,« dodal hoch s lítostným úsměvem, který zápasil se slzami, jež mu ještě kanuly, »nenašel jsem ani jediné.«

»Snad vás ta svatá Paní, která je Matkou Boží, odmění za každou ránu, kterou jste dostal. Dora o ní říká, že je dobrá dlužnice.«

Klarenc vstal, ohmatal si něžně lýtka a podotkl usmívaje se již: »Je-li to Panně Marii jedno, obchodoval bych s ní raději květinami než ranami. Ale to nic, pane Peto, však se při nejbližší příležitosti vypořádáme!«

A ta příležitost se náhodou naskytla již toho dne odpoledne. Byli asi šest mil na sever od řeky Wiskonsinu, kterou byli předešlého dne překročili, a utábořili se u Mississippi, asi tři míle za městem Prairie du Chien, kteréž je právě proti Mac Gregoru s druhé strany řeky.

Klarenc neměl ovšem ani tušení, že jest tak blízko místu, kde jeho dobrodružství začala. Třebas byl ještě samá modřina a odřenina, dal se opět podél řeky a hledal květiny, ale byl pamětliv ran, které dostal, a proto kráčel opatrně a ostražitě, jsa odhodlán, že se nedá po druhé překvapiti.

Najednou mu dolehl k bystrému a pozornému sluchu slabý zvuk. V houští, několik metrů od břehu řeky, jako by někdo řezal proutí. Skrýváje se za

vrubami, které rostly kolem, připlížil se Klarenc blíže. Po několika krocích zpozoroval Petu, který seděl s dýmkou v ústech na pařezu pod dutým stromem. Bafaje, přiřezával si s jakousi spokojenou zálibou hezky silný prut.

»Na mou věru,« pomyslí si Klarenc, »jistě si připravuje klacek na mne«; a hned si znovu něžně pohladil lýtko. »Nemá práva tak mě bít, jak mi nařezal. Já nejsem jeho, a ani mu nejsem svěřen. A tenhle prut se mi dokonce nelíbí. Kdybych tomu jen mohl udělat konec!«

Jsa bezpečně skryt za křovím, hleděl Klarenc dále na Petu a uvažoval. U ucha mu zabzučela včela a pak zase včela. Sleduje jejich let, zpozoroval, že zmizely v dutém stromě, pod kterým pilný Peta seděl.

Uplynulo pět minut. Peta ještě stále bafal a přiřezával. Konečně starý cikán vstal a jal se s úsměvem v tváři, který by byl pravděpodobně uvedl v křečovitý smích každého hochy, který by jej byl spatřil, šlehati do vzduchu, kdežto druhou rukou jako by držel nějakou oběť. »Není pochyby, on si představuje, že drží mne,« šeptal si užaslý svědek tohoto zvláštního výkonu. »Ale měl bych se přece pokusit a vypátrat, zda v tom stromě není roj včel.«

S těmi myšlenkami se Klarenc sehnul a rychle si vybral pět kamenů. Pak se vzpřímil a hodil jedním po druhém, míře do dutiny ve stromě. První kámen

se minul cíle. Druhým trefil do stromu. Třetí vletěl skoro do díry. Čtvrtý se zase minul cíle. Ale pátý!

Cikán byl tak zabrán do trestu, který ve své představě vyplácel, že ještě divě šlehal do vzduchu, když z díry vyletěla celá armáda rozezlených včel.

A ty dlouho nerozvažovaly. Kdosi jim ublížil, a ten to měl odnésti. Včely již byly na cikánu, když on ještě vší silou švihl do vzduchu. To však bylo poslední švihnutí. Peta zařval, že to vzbudilo na všech stranách divokou ozvěnu, upustil prut, pokrýl si rukama tvář a s rychlostí, která by byla, kdyby ji jen byl mohl někdo náležitě měřit, znamenala nepochybně nový rekord v běhu na padesát metrů, se dal k řece, do níž se ponořil s mrštností hodnou mládí a potápěče z povolání.

Cikáni, kteří se shromáždili, přivábeni byvše Petovým křikem (neboť řval celou cestu až k řece), na břehu, mohli mít za to, že Peta zamýšlí nějaký plavecký výkon na velkou vzdálenost. Vždyť přeplaval téměř celou řeku, než se opovážil vrátit. Klarenc, který se hbitě zmocnil prutu a rozlámal jej na drobné kousky, byl poslední, který se přidružil k užaslým divákům, kteří nevěděli, co si pomyslit.

»Co je? Co se stalo?« Tyto otázky a tucet podobných po anglicku i po cikánsku mu znělo vstříc na přivítanou.

»Mně se skoro zdá,« řekl Klarenc co možná nejvážněji, »že se Peta střetl asi s rojem včel a ty že se

nikterak neradovaly z toho setkání. Viděl jsem ho před minutou, jak pádí k řece jako jelen. Stálo to za podívanou. Zdálo se mi, že kolem hlavy má chumáč včel — jakoby svatozář — které ho doprovázejí. Vidět tak běžet člověka, jako je Peta, stojí opravdu za to. Šel bych dvacet mil, abych uviděl něco takového.«

Než Peta doplaval až k břehu, zavolal Ben Klarence stranou.

»Klarenci, vy jste vydráždil ty včely na Petu!«

»Kdo vám to řekl?«

»Petův prostřední syn. On na vás dával pozor. Někdo na vás vždycky dává pozor.«

»Pro pána krále! Teď je po mně! On mě zabije!« zvolal Klarenc, pozbýváje vši veselosti a bledna na smrt.

»Proč jste to udělal?«

»Nemohl jsem jinak. Viděl jsem, jak ten starý hříšník sedí pod včelím úlem v dutém stromě a chystá si prut, a hádal jsem, že si jej chystá na mne. Pak vstal a začal s bezbožnou radostí v d'ubkované tváři kohosi řezat, a já jsem věděl, že to řeže mne. To jsem už nesnesl, i počal jsem házet kamením po díře ve stromě a ten starý bezbožník byl tak zabrán do výprasku, kterým mě častoval, že nepozoroval pranic, až se včely vyrojily a daly se do něho. To přece nebylo nic tak zlého, Bene, pravda že ne?«

Ben se usmál.

»Neškodí mu to,« řekl.

»Ale co teď? Já bych už nechtěl ještě jednou takovou výplatu, jakou jsem dostal dnes ráno.«

»No, zatím je dobře,« odpověděl Ben. »Já jsem řekl Petovu synovi, že jich dostane, mukne-li jen, ode mne tolik, kolik dostanete vy. Postrašil jsem ho a on slíbil, že bude držet hubu.«

»Děkuji vám, Bene,« zvolal Klarenc, který byl do té doby všecek ustrašen. »Vy jste zlatý člověk, a budu-li já někdy moci pro vás a vaši rodinu něco udělat, udělám to s radostí, ať je to cokoliv. Ale podívejte se jenom na toho starého lišáka. Není to podívaná k nezaplacení?«

Peta doplaval zatím ke břehu. Jeho vzezření úplně opravňovalo Klarence k jeho výroku. Kdo by se byl podíval Petovi na krk, byl by si mohl mysliti, že Peta má vole a k tomu neobyčejně těžký případ příušnic. A co se týká tváře, činila dojem, že se Peta s někým boxoval o cenu a zůstal ještě po porážce na několik dalších kol na zápasišti. Chrle při každém kroku mocný proud kleteb, obrátil se Peta k většímu stanu. Toho dne se již neukázal.

Klarenc se snažil, aby se tvářil soustrastně, ale úplně marně. Poté si zašel k řece a vykoupal se. Už znal řeku dobře, už neměla pro něho hrůz; kdykoliv se však šel koupat, a dělal to každý den několikrát, vždycky ho ten neb onen z cikánů doprovázel do vody.

Když toho večera dokončil za velkého nadšení

svých posluchačů vypravování o »Pokladu na ostrově«, podařilo se Klarencovi promluvit stranou několik slov s Dorou.

»Doro,« řekl, »já jsem si lámal hlavu, jak bychom mohli spolu utéci, ale nevím, jak do toho.«

»Všecky pokusy jsou marné,« řekla Dora.

»Já však myslím, že bych já sám mohl utéci. To už mám sestaveno.«

»Že byste mohl?«

»Ano, aspoň si myslím. Ovšem, není to bez nebezpečí. Ale raději umřít než dostat ještě jeden takový výprask, jaký mi dnes dal ten starý lupič. Přes to přese všechno se však nemohu odhodlati zanechatí vás tu samu.«

»Nevydávejte se do přílišného nebezpečí, Klarenci!«

»Dostanu-li se však odtud, nezapomenu na vás, a budu-li moci, postarám se, abyste byla vysvobozena.«

»Nepodaří se vám to; a kdybyste se odtud dostal, použil by Peta toho neb onoho prostředku, aby mne sprovodil se světa.«

»Uvidíme,« řekl Klarenc. »Budete se modlit, aby se mi to podařilo?«

»Ovšemže budu; copak zamýšlíte?«

»Zatím nemohu říci ještě nic; snad ještě uplyne týden, než se naskytne příležitost. Dobrou noc, Doro; a nezapomeňte na mne!«

X

KLARENC PLAVE O ZÁVOD A K DOŘINU ZDĚŠENÍ ZMIZÍ VE VODÁCH MISSISSIPPI

Následujícího dne nehnuli cikáni táborem v obvyklou ranní hodinu. Peta zůstal ve stanu a léčil se. Svou přítomnost dával cikánům najevo tím, že časem buď zařval nebo že zase proklínal celý svět. Ben časně zrána zmizel a čekalo se jen na něho, aby mohli vytrhnouti na další cestu.

Bylo již k polednám, když se Ben vrátil. Po soukromém hovoru s Petou zavolal Klarence stranou.

»Víte, hochu, kde jsem byl?«

»Ne. Kdepak?«

»V Mac Gregoru.«

»Opravdu? Je to daleko odsud?«

»Deset mil po vodě.«

»A co moji rodiče?«

»Zdrželi se v Mac Gregoru až do včerejška odpoledne, v naději, že najdou vaši mrtvolu.«

»Mou mrtvolu?«

»Ano, jsou přesvědčeni, že jste se utopil. Hledali vás v řece sítěmi po celý čas, co jste zmizel.

Včera musil váš otec odjetí. Nálezci vaší mrtvoly je slíbeno tisíc dolarů.«

»Jé, ani jsem nevěděl, že mám takovou cenu.«

»Klarenci,« pokračoval Ben, »je mi líto, že jsme vás zadrželi, ale není to jen mou vinou. A je mi líto také Dory. Krásti děti má Peta v krvi, a má větší moc než já. Ale staň se cokoliv, dokud já budu živ, postarám se, aby se tomu hodnému děvčátku nic nestalo.«

»Bene, vy jste hodný člověk.« A Klarenc stiskl Benovi srdečně ruku.

Toho dne urazili jen asi pět nebo šest mil. A asi dvě hodiny před západem slunce rozbili stany na mýtině poblíž řeky, asi patnáct mil na sever od Prairie du Chien.

Jakmile se naskytla první příležitost, šel Klarenc k řece a rozhlížel se po příhodném místě ke koupání. Nemusil dlouho hledati. Vhodné místo se nabízelo samo. Sotvaže se oblekl do koupacího úboru, přišel Esra a skoro bez řeči šel za ním do vody.

Esra byl dobrý plavec a uměl dobře plovati shora.

»Poslouchejte, Esro, proč plovete vždycky na povrchu?«

»Protože je to nejlepší a nejrychlejší způsob,« řekl mladý cikán.

»Možná, že je nejrychlejší,« odtušil Klarenc, »ale

není po něm nic, chceme-li plovati daleko. Já dávám přednost plování po námořnicku.«

»To je ovšem nejlepší plování na dálku, máme-li jen sílu, abychom to vydrželi,« odsekl Esra.

»No dobrá,« řekl Klarenc, »toho hochu bych rád viděl, který by mne přemohl na velkou vzdálenost, bude-li přitom plovat na povrchu.«

»Tím míníte, že byste mne přemohl?« řekl Esra.

»Ovšemže přemohu,« odsekl Klarenc pyšně. »Já přemohu vás a kohokoli z vaší rodiny.«

»Vidíte onen ostrůvek uprostřed řeky?« tázal se Esra, ukazuje při těch slovech na nízký ostrov, asi míli dlouhý. Klarenc se naň pozorně zahleděl. Byl hustě zalesněn a na jižní straně končil chumáčem vrb, splývajících až hluboko do vody. Oba hoši se koupali na místě, které bylo téměř přímo proti středu dlouhého ostrova.

»Jak bych neviděl,« odpověděl Klarenc; »je od nás jistě aspoň půl míle.«

»Budu k němu s vámi plovat o závod,« řekl Esra.

»A prohrajete,« řekl Klarenc.

»Hej,« zvolal Esra, »hej, Bene, ten kluk povídá, že mě porazí, budeme-li plovati o závod k tomu ostrovu. Mám se s ním dát v závod?«

»Pojďte sem, vy dva!« řekl Ben, přistupuje k nim. Poněvadž si Peta ještě léčil opuchlý krk a obličej a špatný rozmar, byl zatím v táboře velitelem Ben. »Tu je dobré místo ke skoku do vody,« dodal,

ukazuje, kde se břeh zdvíhal tři stopy nebo trochu více nad hladinu. »Postavte se sem dále do jedné řady se mnou, a až řeknu „ted“, skočte do vody!«

Oba hoši si stoupli po bok Benovi. Klarenc byl neobyčejně vážný. Člověk by si byl při pohledu na něho myslil, že je to pro něho závod na život a na smrt. S tváří mu barva téměř úplně zmizela, ústa měl pevně sevřena a celé jeho držení poukazovalo na svrchovanou soustředěnost.

»Jste oba připraveni?« řekl Ben.

»Já ano,« odpověděl Elsa, který byl úplně klidný a pln sebedůvěry.

»Počkejte ještě okamžik,« řekl Klarenc, načež vážně sklonil hlavu a poznamenal se svatým křížem.

»Počkejte!« ozval se nový hlas vzadu; a když se všichni tři obrátili, uviděli, jak k nim pospíchá Petova žena.

Ukazujíc na Klarence prstem, jenž byl kost a kůže, zaječela:

»Ponoř se a nikdy už nevynoř; utop se a tvou mrtvolu ať nikdy nenajdou! Má kletba tě provázej na onen svět!«

»To je všechno, paní?« tázal se Klarenc a tvář se mu rozjasnila jako sluníčko, když se mile usmívá.

Cikánka se dusila zlostí. Pokoušela se mluvit, ale nedostávalo se jí ani slov ani dechu.

»Pojďte, hoši,« ujal se Ben slova; »jste hotovi?«

»Ano,« odpověděli oba jako jedněmi ústy.

»Ted'!«

Při tom slově skočili oba do vody, oba zmizeli zároveň pod hladinou. V několika vteřinách se Esra vynořil a ruce se mu zdvíhaly vysoko a rychle nad hlavu, jak plovat na vodě. Uplynulo několik dalších vteřin a diváci na břehu počali jeviti neklid. Všichni cikáni, vyjma ovšem kňučícího a klejícího invalidu, se již shromáždili kolem Bena. I Dora, které nikdy nebylo viděti u řeky, když se mužové koupali, se připojila k divákům, stojíc několik metrů opodál.

»Bene!« zvolala, »co se stalo Klarencovi?«

Ben neodpovídal. Pohlížeje upřeně na hladinu řeky, trhal si obuv s nohou.

»Utopil se. Utopil se!« ječela cikánka. »Má kletba se vyplnila.« Její hrozný smích se rozléhal kolem a budil tušení nejhoršího.

Zatím co cikánka mluvila, padla Dora na kolena.

»Panno Maria,« volala nahlas, »zachovej své drahé dítě, Klarence! Rozpomeň se, že není pokřtěn!«

Děvčátko ještě nedokončilo úpěnlivou modlitbu, když muži hlasitě vykřikli a děti zvučně zajásaly. V dáli, celých pět metrů před Esrou a rovněž tolik metrů dále po vodě, se vynořil Klarenc. Ne nadarmo byl nejlepší plavec pod vodou mezi všemi hochy, kteří s ním studovali v ústavě klermontském.

Stará cikánka vztekle zaječela.

»Vstaneš! Vstaneš!« volala, řítíc se s napřaženými a ohnutými drápy na klející děvčátko. Jen po-

hybem, rychlým jako blesk, se Benovi podařilo zabránit, aby je neztýrala. Cikánka přitom narazila na Benův pevný, k ochraně napřažený loket a prohýbajíc se bolestí odešla s křikem a klením do stanu manželova, do společnosti sobě přiměřené.

Zatím závod statečně pokračoval. Po dalších deset minut zůstali oba hoši v témž vzájemném postavení, ovšem s jedním rozdílem. Esra plovál téměř přímo. Klarence však unášel proud. Každým okamžikem přibývalo zřejmě vzdálenosti mezi oběma.

Benovi se čelo povážlivě chmuřilo a lomil rukama.

»Co je, Bene?« tázala se Dora. »Hrozí nebezpečí? Není všechno v pořádku?«

»Bojím se, že Klarenc bude stržen proudem až pod ostrov, nebude-li s ním bojovati statečněji. Není-li zázračný plavec, bude zle.«

A zdálo se, že se Benovy obavy plní každým okamžikem. Oba hoši se blížili k ostrovu. Esra ne dále než asi dvacet metrů pod místem, od kterého vyplaval, Klarenc docela blízko nejjižnější skupiny vrb.

»Myslíte, že se k nim dostane?« volalo děvče.

»Doufám, ale nevím.«

Znovu padla Dora na kolena, pokřižovala se, a se zaslzenýma očima se modlila k nebeské Matce, v niž vždy důvěřovala.

»Hled'te,« volal Ben, »Esra je již u ostrova a Klarenc se snaží plovati proti vodě, aby se k němu

dostal. Bože, Bože!« volal, »mně se zdá, že ho opouštějí síly.«

Nastalo úplné ticho jako v hrobě. Klarenc plaval zuřivě. Zanechal námořnického způsobu a bil do vody jako bez cíle. V tichu dolehl k nim jeho hlas.

»Pomoc! Pomóóc!« volal.

Pak vztyčil ruce do výše, jak se zdálo, jen několik metrů pod vrkami, a zmizel v klidné řece.

XI

JENÍK RIELER SE JDE KOUPAT A PŘI- VEDE DO KAMPIONU PŘEPODIVNÉHO NÁVŠTĚVNÍKA

Bylo třináct minut před desátou druhý den ráno, když si Jeník Rieler z Kampionu, takto sextán, uvědomil, že by se opravdu rád nějak vytratil ze třídy. Na září to byl velmi teplý den, sluníčko hrálo jako uprostřed léta, a Jeník Rieler, který ztrávil prázdniny na březích řeky Miami — nebyl-li totiž právě mezi jejími břehy — cítil, jak se v něm vzmáhá touha po vodě. Jeník, usměvavý, dobromyslný Cincinnatičan, byl v letních měsících, jak se podobalo, doma více ve vodě než na souši. Jedna ze starostí jeho rodičů o prázdninách byla právě, aby se nekoupal příliš mnoho a nevydával v nebezpečí své ještě nevyspělé tělo.

Z různých příčin, které více méně souvisely s kázní v Kampionu, se Jeník od svého příchodu do ústavu před sedmi dny ještě nedostal do řeky. Překypoval již vášnivou touhou po koupání a šplouchání ve vodě. A tak třináct minut před desátou po-

zdvihl prosebně ruku, snaže se zároveň vypadati zkormouceně a nesvůj.

Jeník měl všecko dobře vypočítáno. O deseti hodinách byla přestávka; profesor ho tedy nebude volat k odpovědnosti, když se nevrátí. Přestávka trvala patnáct minut, takže hoch měl osmadvacet minut, aby seběhl k řece, opral se a vrátil. Nebylo to ovšem bez nebezpečí; ale Jeníkovi se zdálo, že to nebezpečí stojí za to.

Když dostal dovolení, seběhl rychle po gymnasijských schodech, obrátil se za konvikta pro menší hochy, a plíže se u samé zdi, dostal se do stinné ulice, jež vede od Kostelní třídy ke Kampionu. Podél té ulice byl cementový chodník, vroubený po jedné straně řadou mladých topolů a po druhé, pod terasou asi tři nebo čtyři stopy vysokou, řadou starých, stinných javorů. Cementovaný chodník bylo příliš dobře viděti, střed ulice rovněž. Jeník Rieler si tedy mou-dře zvolil opuštěný chodník pod javory, a krče se, aby unikl pozornosti bratra v zahradě, běžel rychle dále. Kostelní třídou, která vede do města Prairie du Chien, prošel bez nehody. Nejhorší bylo překonáno. Zbývala silnice, ve skutečnosti opuštěná ulice, zanechaná sama sobě tím, že se městský život byl posunul k severu, pak dráha mezi Chicagem, Milwaukee a Sv. Pavlem, a pak, jen ještě o několik metrů dále, byl již břeh lákajícího Mississippi.

Přístaviště pro čluny, vybíhající značně daleko

do řeky, a náležející kampským jesuitům, se nabízelo opovážlivému hochu za vhodné místo ke skoku do vody.

V okamžiku byl na jeho druhém konci, shodil střevíce a punčochy, a s úžasnou rychlostí, vlastní malým hochům, když se jim opravdu chce, se svlekl téměř v tak krátké době, jaké je třeba, aby se to řeklo. Ještě okamžik se zdržel, aby se rychle, ale vroucně pokřižoval; ale pak se vrhl střemhlav do vody, vynořil se, jal se hbitě plovati, a když doplaval doprostřed mezi přístaviště a Kampský ostrov, převrátil se spokojeně naznak a vznášel se ve svrchované blaženosti na vodě.

»Ach,« zavzdychl, »kdybych tu tak mohl zůstat až do oběda!«

Brzy poté se klidně obrátil, ale když pozvedl uši nad vodu, zdálo se mu, že slyší kousek od sebe šplouchnutí. Pracuje nohama a rukama vynořil se co nejvíce z vody a hleděl směrem, odkud zvuk přicházel.

Byla to ruka — dvě ruce — byla to hlava nějakého plavce? Jeník nemohl říci. Jak tam hleděl, zdálo se mu již, že to, co mu připadlo jako hlava, mizí. Jeník plovat tím směrem. Když se blížil — tenkrát se jistě nemýlil — vynořila se lidská hlava a téměř ihned zase zmizela!

Jeník plovat křečovitě vpřed. Když se dostal až k samému místu, kde hlava zmizela, zpozoroval, že

z vody vystupují malé bublinky. Vrhaje se vpřed téměř nadlidským rozmachem, sáhl Jeník rukou, kterou měl více vpředu — byla to pravá — pod vodu a zachytil rámě. Nad vodou se vynořila tvář hochu se rty děsně zmodralými, tvářemi na smrt bleďými, očima modrýma jako chrpy, které se na okamžik otevřely a opět zavřely, dříve než jazyk dokončil: »Pro Boha, pomoc!«

Jeník podložil ruku pod tělo hochovi, jenž nečinil žádného odporu, a obrátil se k břehu. Bylo ho snadno zachrániti. Hoch na jeho ruce byl bez sebe a Jeník Rieler byl ve vodě tak doma, jak je to jen možno u neobojživelníka.

Když dostal hochu k břehu, vytáhl ho na dřevěný můstek přístaviště, obrátil naznak, podržel ho za nohy hlavou dolů, a přesvědčiv se, že plíce neznámého hochu nejsou naplněny vodou, převrátil jej zase tváří vzhůru a chytil jej důkladně po obou stranách mezi žebra.

»Nechej lehtání, Pepánku,« zaznělo slabě hochovi se rtů. Modré oči, daleko modřejší než jeho koupací úbor, se otevřely a opět zavřely.

»Hej, nejsi mrtvý, že ne?«

»Ovšem že jsem mrtvý,« odpověděl modrooký, sedaje si. »Kdybych nebyl, myslíš, že bych s tebou mluvil?«

»Já — já jsem myslil, že ses utopil.«

»No, zatím ještě ne. Jak jsem se sem dostal?«

»Já jsem tě vytáhl. Zmítal ses nahoru dolů a mně se tě ještě podařilo zachytit, právě když ses ponořil, jak myslím, naposled. Jak je ti nyní?«

»Jak hladovému,« řekl druhý, vstávaje.

»Kdopak jsi?«

»Jsem Klarenc Esmond. Poslouchej, umírám hlady.« A Klarenc s obtíží popošel o několik kroků.

Jeník Rieler rychle přemýšlel, zatím co se kvapně oblékal.

»Něco ti povím,« řekl vážně. »Půjdeš se mnou, dokud nepřijdeme ke Kampionu. Já sám bych tě rád zavedl až do ústavu, ale nevím, jak to udělat a nedostat se do bžundy. Ted' pojd'! Je ti zima, pravda?«

»Jsem prostydlý do kostí.«

»Oblec si můj kabát, dokud nepřijdeme k ústavu. Tu máš, to tě zahřeje. Můžeš běžeti?«

»Pokusím se.«

»To tě zahřeje ještě víc.« A s těmi slovy vzal Jeník Rieler Klarence pod paždí a vedl ho rychle vzhůru po břehu. Klarenc byl vysílen; ale silná paže hbochova jej držela bezpečně, a tak oba rychle klu-sali vpřed.

»Ted' hled',« řekl Rieler, když přišli na konec ulice a stáli jen několik stop od budovy profesorů kampionských, »dej mi ten kabát; já půjdu zadem. Ty jdi přímo tam, kde vidíš schody. Vystup po nich a zazvoň. Přijde bratr, a ty mu jen řekni, že máš hlad, a že bys rád mluvil s P. rektorem. S Bohem! Neříkej

nikomu, žes mě viděl! Jmenuji se Jan Rieler. Teď jen udělej, co ti povídám, a jazyk za zuby.«

»Děkuji ti. Já — já nejsem klepna. S Bohem.«

Když za okamžik nato bratr vrátný přišel na zazvonění k bráně, odskočil při pohledu na zjev v modrém koupacím úboru.

»A c h, H i m m e l!« zvolal a spráskl ruce. Milý bratr nebyl Irčan.*

»Prosím, pane, já mám hlad a rád bych mluvil s P. rektorem.«

»Pojďte — tudyto.«

Jda za svým překvapeným a uděšeným vůdcem, vstoupil Klarenc do hovorny.

»Posad'te se, zatím co půjdu pro P. rektora.« A mruče cosi, co znělo jako »G r o s s e r G o t t«**, nechal bratr Klarence chvěti se zimou na židli a rozhlížeti se po místnosti.

»Ach, P. rektore,« volal vrátný, otvíraje dveře rektorova pokoje, »v hovorně je hoch, který má hlad, a rád by s vámi mluvil.«

Důstojný P. rektor, který byl právě pilně zaměstnán ranní poštou, pozdvihl hlavu a řekl: »Patrně nějaký nový chovanec.«

»Já — já myslím, že ne,« odpověděl bratr, neklidně sebou vrtě.

»Copak, že jste tak rozčilen?«

* »Nebesa!« — bratr vrátný byl totiž Němec.

** »Pane Bože.«

»On má na sobě jen koupací úbor, modrý.«

»Á, modrý. A jistě si s sebou přivezl kufr,« pravil rektor s nevyzpytatelnou tváří.

»Ne, důstojnosti, nemá s sebou nic, jen koupací úbor na sobě.«

»No právě, přivezl si kufr. Jenom o tom, bratříčku, přemýšlejte, a uvidíte, že mám pravdu.«

Milý bratr od onoho dne již často o tom přemýšlel. Ještě to nevidí.

Když za několik okamžiků kampský představený vstoupil do hovorny, byl i on, ačkoliv byl již připraven, nesmírně překvapen. Ale svých citů nijak neprozradil. Dlouhá zkušenost ve výchovácích ústavech ho uschopnila zachovati stoický klid v okolnostech sebe neobyčejnějších.

Jeho zraku se nezjevil hoch v koupacím úboru, jak očekával, nýbrž jakýsi tvor, zahalený po indiánsku od hlavy k patě do stolní přikrývky, v níž převládala červená barva, a kterou si byl, jak bylo zřejmé, přisvojil se stolu, stojícího uprostřed hovorny.

XII

KLARENC STATEČNĚ ZÁPOLÍ NOŽEM A VIDLIČKOU. P. REKTOR Z KAMPIONU SE DOČTE DĚSNÉ ZPRÁVY

P. rektor otevřel rychle okenní žaluzie a pak pospíšil na druhou stranu k hochovi, který při jeho vstupu povstal. Rektor zpozoroval jeho zmodralé rty a bledou tvář.

»Sedněte si,« řekl, »a počkejte, až se vrátím!«

Pater Keenan, který byl tehdy právě rektorem v Kampionu, vyrazil ze dveří — věc to rektora velice nedůstojná. Vycházeje zpozoroval, že v nejtma-
vějším koutě hovorny visí na židli mokrý »kufr«, který byl ještě stále hádankou prostomyslnému vrátnému. Ten stál venku a čekal na další rozkazy.

»Bratříčku, jděte do jídelny a řekněte bratru správci jídelny, aby rychle přichystal snídání pro hladového hochu. Pak jděte ke správci šatny a doneste od něho úplný oblek pro čtrnáctiletého hochu. A v deseti minutách ať jste s ním v hovorně. Řekne-li bratr v šatně, že nemá, povězte mu, ať jej sebere, kde se dá.«

P. Keenan těch slov ještě ani řádně nedopověděl, a už letěl chodbou dále. Nemocnice byla blízko, a bratr ošetřovatel byl v ní. Několik slov, a běžel s lékem zpět do hovorny.

»Tu máte, rychle to vypijte!« zvolal rektor hned nato, drže mladému Indiánu skleničku koňaku u úst.

Klarenc jej spolkl jediným douškem, a zatím co kašlal, dusil se a prskal, přehodil mu rektor jako pravý milosrdný samaritán přes červenou stolní pokrývku těžký zimník, který byl s sebou přinesl.

»Hřeje?« tázal se rektor, míně ne kabát, nýbrž koňak.

»Já — já nejsem piják ze zvyku,« řekl hoch se stínem svého starého úsměvu, hale se do kabátu.

»A teď pojd'te sem,« pravil P. Keenan dále, bera hocha pod paždí a veda jej na chodbu.

Hoch se potácel a rektor, pozoruje jeho slabost, ho ihned vzal kolem pasu jako předtím Jeník Rieler a dovedl ho do jídelny.

»Sem, důstojný pane!« řekl bratr v jídelně, snaže se hledět, jako by byl zvyklý krmit bosé hochy, vystrojené v létě stolními pokrývkami a zimníky, a »pantáta«, jak byl obecně znám u kampionských studentů, ukázal na židli, před kterou již čekal talíř s praženým pečivem, šťavnatý kus roštěnky a velkánský krajíc žitného chleba. Vida jídlo, vyklouzl Klarenc rektorovi z rukou a padl bez pobízení na židli.

Po pět dalších minut ukazoval, že se, co se týká

jídla, dovede o sebe úplně sám postarati. Rektor a »pantáta« přerušovali pozorování velezaměstnaného hochu jen tím, že občas na sebe pohlédli a se úžasem a podivem usmáli.

»Zamýšlíte-li vstoupiti do tohoto ústavu, hochu,« poznamenal rektor, když Klarenc sprovodil se světa celou roštěnku, skoro všecko pečivo a tři čtvrtiny krajíce, »myslím, že vás budeme musit stravovat po evropsku.«

Klarenc k němu vzhlédl a usmál se již svým starým způsobem.

»Račte odpustiti spěchu a prázdnému žaludku,« řekl.

Rektor se velmi nenuceně zasmál. Byl věru tak neobřadný, budiž to mimochodem podotčeno, že si ho každý vážil.

»Čím to, že jste tak vyhladověl?« tázal se rektor.

»Tím, že jsem od deseti hodin včera ráno nic nejedl.«

»Kdepak jste to u všech všudy byl?«

»Byl jsem u cikánů až do včerejška večer; a, odešel jsem od nich bez večeře.«

»Kdopak jste?«

»Jmenuji se Klarenc Esmond. Asi před týdnem jsem byl na druhé straně v Mac Gregoru . . .«

»Ach!« zvolal P. rektor, »ale vždyť vás hledají v řece!«

»Mohli by toho nechat; nic to nepomůže,« řekl

Klarenc, bera si poslední kousek pečiva a pohlížeje s lítostí na prázdný talíř od roštěnky.

»Tohle je mi dobrodružství!« zvolal rektor. »Tak vy tedy nejste mokrá mrtvola!«

»Pantátovi« vylézaly oči z důlků.

»Kdybyste byl mrtev, měl byste pro mne cenu tisíce dolarů.«

»Lituji, že se nemohu zavděčit všem,« řekl Klarenc, bera si poslední kousek chleba. »Cožpak se mám omlouvat, že jsem živ?«

»Spal jste poslední noc?« tázal se rektor.

»Jakpak? Byl jsem většinou v řece.«

»Ale řeka,« pravil rektor, »přece znamenitě uspává.«

Klarenc propukl v smích.

»Děkuji vám, důstojný pane!« řekl. »Nikdy, nikdy, co jsem na světě, jsem nepojedl s takovou chutí.«

»Je vám ze srdce přáno,« řekl P. Keenan. Obrátil se k užaslému »pantátovi«, zapřisahaje toho důkladně rozrušeného mladého muže, aby se šel podívat, zda celý objednaný oblek již čeká v hovorně na Klarence. Jejich rozmluva byla krátká, ale když se P. Keenan obrátil ke Klarencovi, viděl, že hochu klesla hlava na prsa; byl v hlubokém spánku.

»Už se nestarejte o ty šaty, pantáto; anebo raději řekněte, aby je donesli do nemocnice.« A s těmi slovy vzal P. Keenan Klarence i s pokrývkou a zim-

níkem do náručí a odnesl ho do nemocnice, kde Klarenc, jsa teple přikryt, v pohodlném lůžku spal, aniž se probudil, až do pěti hodin odpoledne.

Vrátiv se do svého pokoje, vzal rektor do ruky ranní noviny. Když prohlížel poštu a Klarencův příchod jej vyrušil, zpozoroval nápis, ohlašující velikými písmeny hrozné železniční neštěstí na západě; že se zřítil most a spací vůz a několik osobních vozů že zmizelo v rozvodněné řece. Náhle se však zarazil, když zběžně pohlédl na seznam pohřešovaných; neboť tam bylo černé na bílém jméno: báňský odborník Karel Esmond s chotí.

»Tu máte, rychle to vypijte!« (Str. 117.)

XIII

KLARENC, HOST V KAMPIONU, SE MARNĚ POKOUŠÍ STRÁSTI JASNOOKÉ BOHYNĚ

Zatím co Klarenc spal, byl P. Jiří Keenan neobyčejně zaměstnán. Telefonoval, psal dopisy, posílal telegramy. Celý komunikační aparát mu musil sloužiti. Netrvalo hodinu a v řece blízko Malovaných skal přestali hledati; před polednem přišel telegram se zprávou, že pan Esmond s chotí jsou ještě pohřešováni a že velmi pravděpodobně utonuli nebo uhořeli, a brzy po poledni přišel sám majitel jednoho z hotelů v Mac Gregoru. Esmondovi bydleli u něho a při odchodu nechali mu jako svou další adresu: »Hotel Metropole«, Los Angeles, Kalifornie. Jenže nedojeli, kam si byli umínili.

Rektor zavedl hoteliera do ústavní nemocnice a přivedl ho k spícímu hochovi. Klarenc zlehka oddychoval, tvářičky mu již opět zrůžověly a pravou ruku měl pod hlavou.

»To je on, o tom není pochybnosti,« řekl hotelier po krátké prohlídce. »Poznal bych ho kdekoliv. Ve zdejším okolí není mnoho hochů, kteří by měli

tak růžové tváře a tak bílou pleť. A není mnoho hochů, kteří by měli tak plavé a jemné vlasy; a neznám ani jednoho, který by je měl tak přistřiženy jako on.«

Když se P. rektor vrátil do svého pokoje, otevřel zvláštní zásuvku ve svém stole a vyhledal ze svazku dopisů obálku s poštovním razítkem, které ukazovalo, že dopis přišel před několika dny. Vyňal psaní a znovu si je přečetl.

Drahý důstojný pane!

Snad se na mne ani nepamatujete. Byl jsem jako chlapec s Vámi v ústavě sv. Maura a byl jsem tehdy velmi chudý hoch. Spolužáci měli peníze na drobná vydání, já jsem nemíval žádných — aspoň obyčejně ne. Nebyl jsem tam dlouho, když jste se mne ujal, jak jsem říkával. Po pět měsíců, co jsme byli spolu, jste Vy, jak se zdálo, vždy věděl, když jsem potřeboval nějaký desetník nebo dvacetník, a způsobem opravdu s v ý m jste mě jimi dovedl zásobiti. Pravím, že to byl V á š způsob, protože jste mě vždy dovedl přiměti, abych si peníze vzal, jako bych Vám tím prokazoval službu. Toho, co jste mi dal, bylo všeho všudy jistě ne méně než 6 nebo 7 dolarů, a jsem přesvědčen, že jsem tehdy ještě neměl ani toho rozumu, abych pochopil, jak velice jste laskav. Nu, uplynulo mno-

ho let, a čím jsem starší, tím jsem za to vděčnější. Až donedávna jsem o Vás naprosto nevěděl; nevěděl jsem ani, že jste se stal jesuitou. Ale minulý týden jsem uviděl v našich katolických novinách, že jste rektorem ve výchovávacím ústavě Kampionu. Máte-li k svěřeným hochům jen jednu desetinu té laskavosti, kterou jste prokazoval mně, jste ve svém úřadě pravý muž na pravém místě. Vzpomínka na náš život ve Sv. Mauru mi pomáhala, abych dobře žil a plnil náboženské povinnosti, ačkoliv kolem mne jsou nepřátelé církve. Jsme zde tři katolické rodiny, v městě s třemi tisíci duší. Pán Bůh mi požehnal: mám svůj dům, něžnou choť a pět nejhodnějších dětí v státu Missouri. A abych také něco řekl o věcech hmotnějších, mám skladiště obilí a slušný vklad v bance.

Posílám vám v tomto psaní šek na 100 dolarů, splátku z Vašich půjček s řádnými úroky. S penězi ovšem můžete udělat, co chcete. Ale smím-li něco navrhnout — nemyslete, že jsem sentimentální — těšilo by mě, kdybyste z toho odložil 40 nebo 50 dolarů a příležitostně jimi vypomohl nějakému chudému hochovi šatstvem, knihami a penězi na drobné potřeby.

Posílaje Vám to, nechci, důstojný pane, abyste si myslil, že jsme vyrovnáni. Pokud mi Pán Bůh bude žehnati, zamýšlím Vám poslati občas — doufám, že každého čtvrt roku — stejný dar. Kéž pe-

níze, které posílám, způsobí tolik dobrého, kolik jste mně prokázal Vy.

Stále ještě s láskou vzpomínám na naše bývalé spoluchovance. Téměř všichni z nich byli ke mně hodní. Zvláště na jednoho černovlasého, snědého, malého neposedu, který byl dobrosrdečnost sama, nemohu zapomenouti. Kdykoliv jsme se potkali, vždy mi dal cukrátek. Jmenoval se Tomáš Poctiva. Co se z něho stalo?

Modlete se za mne, drahý důstojný P. Jiří, a zvláště za moji choť, která je dobrá jako anděl, a za naše děti, které se, doufám, vydaří po matce. Má láska a vděčnost doprovázejí toto psaní.

Vám upřímně a vděčně oddaný

J a n S. W i l c o x.

»Divná věc!« rozjímal rektor. »Na Wilcoxe se arcí pamatuji; ale nevím, že bych mu byl dal haléř. Ale ať je to, jak je to, vidím, jak mohu užítí těch padesáti dolarů podle jeho návrhu. Nebohý Esmond je asi sirotek. Vynaložím tedy ty peníze na něho.«

Když bylo P. rektorovi o půl šesté oznámeno, že se Klarenc probudil a chce jíst, pospíšil do nemocnice.

Klarenc byl úplně oblečen do »vypůjčených« šatů a seděl již u stolu a statečně se potýkal s velkým krajícem žitného chleba, mísou sekané pečeně a

talířem koblih. Tím útokem, jež prováděl důkladně a rázně, »nikoho neživě«, vzbudil již Klarenc podiv bratra ošetřovatele.

»Dobré odpoledne, důstojný P. rektore!« zvolal hoch, vstávaje a ukláněje se. »Nyní jsem s to, abych vám řekl, že jsem vám nevýslovně vděčen za vaši dobrotu. Vaše snídání bylo nejlepší, které kdy bylo podáno; lůžko, na kterém jsem spal, bylo nejměkčí a tato večeře nejlepší, kterou jsem kdy dostal. A ctihodný bratr, který mě obsluhuje, jako bych byl marnotratný syn, který se opět vrátil, je tak laskav a pohostinný, jako by mě pokládal za anděla.«

»Kdo vás uvidí jíst, ten vás jistě nebude pokládati za anděla,« řekl přitloustlý bratr se smíchem.

»Nu, a jak je vám teď, hochu?« tázal se rektor, bera Klarence za rameno a nutě jej, aby si opět sedl.

»Jak mi je? Jako jitřence, když se vyspí, jako kohoutkovi, když se nazobá.«

»Pravda, už máte zase chuť na nějaké dobrodružství?«

Klarenc po druhé odložil nůž a vidličku.

»Dobrodružství? Račte odpustit. To období v životě mám již za sebou. Mne již dobrodružství nevábí. Ještě před několika dny jsem šel ulicí v Mac Gregoru s vášnivou touhou po něm. Nazýval jsem je jasnoookou bohyní. A opravdu jsem ji vzýval. Prosil jsem ji, aby vyndala svou nejlepší soupravu dobrodružných příhod a ukázala mi ji. A ona to také udě-

lala. Chytila mě a nepustila mne, až jsem se dnes ráno dostal na lůžko. Ne, ne, pro mne již jasnooká bohyně není. Kdybych ji uviděl jít po ulici, schoval bych se někam do zastrčeného kouta. S Její Jasností jsem již hotov na celý svůj další pozemský život.«

»Opravdu?« řekl P. rektor.

Klarenc se mýlil. On byl sice hotov s jasnookou bohyní, ale jasnooká bohyně nebyla ještě hotova s ním.

XIV

KLARENC VYKLÁDÁ SVOJE PŘÍHODY A PŘIVEDE P. REKTORA K TOMU, ŽE SE ÚČASTNÍ BOJE PROTI JASNOOKÉ BOHYNI

»No což,« navrhl P. rektor, když Klarenc se spokojeným povzdechem dojedl, »nemohl byste nám teď vyložití svoji historii?«

»Ale je dlouhá.«

»Počkejte, až se vrátím,« prosil ošetřovatel. »Já bych ji rád slyšel. Jsem již hezkou řadu let ošetřovatelem nemocných v ústavě, ale ještě nikdy jsem neviděl nemocného hochy, který by byl zdravý a měl takovou chuť na jídlo jako Klarenc.«

»Děkuji za poklonu, bratříčku; musím se opravdu často omlouvati za ten svůj apetit.«

»Klarenci,« řekl P. rektor, když ošetřovatel odešel, »máte kromě rodičů ještě nějaké příbuzné?«

»Na kopy,« důstojný pane.

»A kde jsou?«

»Někteří v Anglii; celá řada s maminciny strany v Irsku — a ano, mám bratrance s rodinou v Novém Yorku.«

»Víte adresu některého z nich?«

»To opravdu nevím. Já jsem byl od jedenácti let v Klermontě — to je výchovavací ústav ve státě novoyorském — a všichni mi zatím téměř zmizeli s očí.«

»A což ten váš bratranec v Novém Yorku?«

»O tom ani nevím, kde bydlí. Víte, důstojný pane, on sem přijel z Irska teprve před měsícem. Přivezl i svou rodinu a hledali ještě vhodný byt, když jsem je naposled před třemi týdny viděl.«

»A žije v Novém Yorku?«

»Myslím, že je to skoro jisté.«

»Dobře,« řekl P. rektor, a vyňal malý zápisník a cosi si poznamenal.

»No, tedy o těch příhodách,« volal přitloustlý ošetřovatel, otvíraje dveře. Bylo na něm vidět dychtivost jako na malém hochu, když čeká za stolem, až k němu přijde mísa s cukrovím.

Klarenc počal odchodem z Mac Gregoru, jak vystoupil na Malované skály a jinou cestou s nich sestoupil, jak jel dlouho po řece, jak se setkal s cikány a spřátelil s Benem; pak vypravoval o svých hovorech a vycházkách s Dorou, o nesnázích s Petou a jeho manželskou dračicí a o tom, jak se často koupával v řece.

»A když jsem se rozhodl,« dodal, »že nějak uteku, byl jsem pevný jako skála a zdálo se mi, že mohu

plovati do nekonečna a dech že mi nedojde a síla že mne neopustí, a jedl jsem jako vlk.»

»Tohle my už také víme,« řekl ošetřovatel.

»A jak se vám podařilo utéci?«

»Stalo se to právě tak, jak jsem si přál. Včera odpoledne jsme se utábořili naproti dlouhému ostrovu v řece; šel jsem se koupat a začal jsem se úmyslně Esrovi vychloubat, co všechno dovedu. Nadhodil jsem mu, že myslím, že bych v plování o závod nad ním zvítězil. A opravdu myslím, že bych to dovedl. Esra sedl na lep. Vyzval mě, abychom plovali o závod k ostrovu. To jsem si právě přál. Ta stará čarodějnice, Petova žena, k tomu přišla a proklela mě právě v okamžiku, než nám Ben dal znamení, abychom vyrazili. Ale z toho jsem si nic nedělal. Kletba se vrací k původci jako kuře ke kvočně. Na Benovo slovo jsme tedy skočili do vody a já jsem zůstal pod vodou, až jsem myslil, že puknu. Když jsem se vynořil, byl jsem o kus dále po proudu, a stále jsem se jím dal unášeti. Vypadalo to ovšem, jako by to nebylo úmyslně; aspoň já si myslím, že to tak vypadalo. Když byl Esra již několik metrů od ostrůvku, téměř přímo proti místu, odkud jsme vyrazili, byl jsem já blízko konce ostrova, asi půl míle daleko. Pak jsem se začal stavěti, jako bych se snažil plovati proti vodě a nemohl. Když jsem byl asi pět metrů od ostrova, kde bylo hojně vrb a křoví, začal jsem divoce šplouchati, jako bych byl pozbyl rozvahy, obrátil jsem se

ke břehu, naposled naň pohlédl a vykřikl: „Pomóc! Pomóóc!“ Nikdy nezapomenu, co jsem v tom okamžiku spatřil. Před stanem stála Petova žena, ruce měla nataženy — byly jako dravčí pařáty — dlaně dolů, jako by se mě snažila stlačit pod vodu; na samém břehu klečela Dora v bílých šatičkách, i domyslíl jsem se, že se za mne modlí.«

Klarenc se na okamžik odmlčel.

»Ano,« řekl vážně, »cítím, jak jsem to cítil po celou minulou noc, jako by její modlitba byla se mnou jako voj andílků. Tennyson praví: „Více věcí se děje modlitbou, než se světu zdá.“ Znal jsem ten verš už před rokem. Nyní mu rozumím. No dobrá; když jsem tak vykřikl o pomoc, ponořil jsem se pod vodu a pod vodou jsem se dostal k vrbám, o kterých jsem vám zapomněl říci, že byly částečně pod vodou. Zdálo se mi, když jsem si hmatl cestu od kmene ke kmeni, že puknu, nenaberu-li vzduchu. Byl jsem pod vodou mnohokrát, ale nikdy jsem tam nebyl tak dlouho. Když jsem se odvážil na povrch, vynořil jsem se opatrně, tváří vzhůru tak, abych dostal z vody jen oči, ústa, a poněvadž to jinak nešlo, také nos. Vše bylo v pořádku. Mezi mnou a cikány byl chumáč vrb a já jsem byl v malém zálivu, obklopeném se tří stran stromy a křovím. Zůstal jsem naznak, pokud jen bylo právě třeba, abych se nadýchal, a pracoval nohama, až jsem se dostal skoro na konec zálivu. Pak jsem nabral důkladně dechu a ponořil se pod

hladinu, abych se dostal na druhou stranu ostrova do hlavního proudu. Podařilo se mi to. Když jsem se vynořil, položil jsem se naznak tak, že mi vyčníval z vody jen nos, a dal jsem se proudem unášeti až do soumraku.«

»A co dělali cikáni?« tázal se bratr ošetřovatel.

»Nevím. Myslím, že měli za to, že jsem se utopil. Vždyť víte, že jsem nebyl právě špatný herec, a svou úlohu jsem hrál dobře, a mimoto jsou oni velmi pověřčivi a věří, že Petova žena může všelicos. Ona jim řekla, že se utopím, a to je utvrdilo dvojnásobně v přesvědčení, že jsem se utopil. Pokud je znám, domýšlím se, že Ben plovál na ostrov a hledal mou mrtvolu dlouho do noci.«

»A co jste udělal, když se zešeřilo?« tázal se rektor.

»Obrátil jsem se a počal plovati. Po chvíli mi však bylo hrozně zima; doplaval jsem tedy ku břehu a konal jsem různé prostocviky, abych se zahřál. Tím jsem se zabavil asi čtvrt nebo půl hodiny. Pak jsem šel opět do vody a plovál a ležel naznak, až jsem opět cítil, že mě mrazí. I dal jsem se opět k břehu a běhal jsem a skákal, dokud jsem jen mohl, a tak to šlo celou noc. To byla nejdelší noc v mém životě. Každou minutou jsem měl větší hlad a bylo mi více zima. Hladu jsem ani tak nedbal, ale zdálo se mi, že se už nikdy, nikdy nezahřeji. Ach, jak jsem byl rád, když se rozšeřilo, a jak jsem se modlil, aby

slunce hodně pražilo! Když slunce konečně vyšlo, viděl jsem, že se blížím k nějakému velkému městu, a rozhlížel jsem se po místě, kde bych vyploval. Ale jaksi jsem se nemohl rozhodnout.«

»Pročpak?« tázal se rektor.

»Nelíbilo se mi, jak jsem byl oblečen. Koupací úbory jsou zcela dobré do vody, ale mezi lidmi? — Třebas v leccěms nejsem vzorný, přece v té věci nejsem tak otrlý jako průměrná holka v létě. Slušný hoch by se tak neodvážil mezi lidmi.«

»Pro pána krále!« uklouzlo rektorovi.

»Prosím, důstojný pane?«

»Jen vypravujte dále, hochu.«

»No dobrá, doploval jsem až za město, které, jak jsem viděl na tabuli u přístaviště člunů, bylo *Praire du Chien*, ale ne, ne úplně za město. Chvíli poté, co jsem minul onen přístavní můstek, jsem uviděl budovu, velkou, rozsáhlou budovu, která vypadala jako nějaký ústav. Bylo to hned za železničním náspem, a pod samou budovou byl pěkný hustý park. Hned na břehu bylo mnoho vodní trávy, která byla posekána a ležela tam už tak dlouho, že byla suchá. Nikoho nebylo viděti; vyklouzl jsem tedy na břeh a zahrabal jsem se do trávy, abych se trochu zahřál. Byl jsem tam dlouho; a trvalo dlouho, než mi bylo jakž takž teplo. Byla to rozkoš cítiti, jak se mi teplo pomalu, ale jistě vrací. Věru, byl bych tam usnul. Jenže něco jiného mne začalo trápiti.«

»Přišli na vás komáři?« tázal se bratr.

»Ne, nebyli to ani mravenci, ani komáři, ani jiná havěť. Byl to bratříček žaludek. Čím tepleji mi bylo, tím větší jsem měl hlad. Kdybych byl měl v té chvíli tisíc dolarů, byl bych je s radostí dal za krajíc chleba. Po chvíli jsem již zapomněl, že mi bylo kdy zima, ale zmíral jsem hladem. Shodil jsem tedy se sebe trávu, oblekl se do koupacího úboru, a dal se na cestu k té budově. Báł jsem se na smrt, aby mne neuviděly nějaké ženské. Plížil jsem se tedy, pak jsem kousek šel, a zase se plížil. Šlo to pomalu, ale konečně jsem se přece dostal k plotu, který ohraničoval ústavní pozemky, a právě jsem jej přelézal, když z budovy vyběhl a vyhopkoval celý roj holčiček.«

»Vy jste padl na Mariánský ústav; je to pensiónát pro dívky,« řekl bratr soustrastně. Rektor skrýval tvář do kapesníku. Neplakal však.

»Jakýsi diblík — ne, odpusťte — jakýsi drobeček se dvěma copánky a modrými stuhami běžel napřed, uviděl mě a vykřikl. To mi dodalo. Seskočil jsem s plotu a běžel k řece rychlostí sto metrů za devět a tři čtvrti vteřiny — totiž tak se to aspoň mně zdálo — a skřek všech těch děvčat za mnou mi pomáhal dodržeti to tempo až do konce. Ty si jistě myslily, že jsem nějaký lupič.«

»No,« těšil ho rektor, »však ony vás nepoznají.«

»To si myslím, že ne. Od nynějška míním konati návštěvy v salonním úboru. Skočil jsem tedy znovu

do řeky, ale cítil jsem, že je po mně veta. Na plování jsem byl příliš unaven; lehl jsem si tedy naznak a jen sem tam jsem pohnul nohama. Za několik minut jsem byl zase již zimou zkřehlý; začal jsem jektat zuby. Bylo to hrozné. A pak — pak jsem trochu plovat a nato jsem začal pozbývat smyslů, až jsem úplně pozbyl vědomí a — dostal jsem se sem.«

»Ó, to je velmi slabé a ubohé zakončení,« řekl rektor, pohlížeje ostře na hochu. »Vy jste něco vynechal.«

»Ano, důstojný pane, ale já myslím, že nemám práva, abych ten poslední díl pověděl.«

Rektorovi bylo viděti na tváři, že není spokojen.

»Nu, aťsi,« řekl po malé chvilce. »I tak, jak jste nám to vyložil, je to podivuhodná historie. Je to skutečně dobrodružný román dvacátého století. Jakpak se jmenovalo to děvčátko, Dora, příjmením?«

»Na mou věru!« zvolal hoch. »Mne za celou tu dobu ani nenapadlo, že má také příjmení. Vše, co vím, je, že je odněkud od Daytonu ve státu Ohio. Jsem já to osel!«

»Mohli byste si tohle své mínění o sobě zazpívat podle nápěvu „D ú V a l a š i, d ú,“« navrhl ošetřovatel. »My tomu říkáme Selská národní „hymna“.« A hned se jal zvolna a slavnostně podle známého národního nápěvu prozpěvovati slova: »Jsem já to osel.«. — »To udělá člověkově velice dobře, když ho trkne, že vyvedl nějakou hloupost.«

V tom okamžiku, a zatím, co se jal Klarenc písničkou ujišťovat, jak hrozný je osel, bylo slyšeti nesmělé zaklepání na dveře.

»Dále,« zavolal ošetřovatel.

»Je tu důstojný P. rektor?« ozval se chvějící hlas, když se dveře pootevřely na několik centimetrů, aniž však bylo viděti, kdo stojí venku.

»Dovolte,« řekl rektor, nechávaje druhé dva zpívati dueto: »Jsem já to osel«. Každý tón a celý nápěv plnil Klarence čistou rozkoší.

Přes své táhlé, patetické kлокotání všimli si oba zpěváci, že se venku vede vážná rozmluva. Když si asi tucetkrát přezpívali nápěv s týmiž slovy a přišli konečně k nevyhnutelnému poslednímu: »Jsem já to osel«, v jehož výraze Klarenc překonal všechny své dosavadní pěvecké výkony, otevřely se náhle dveře a vstoupil rektor, veda Jeníka Rielera, který se studem rděl jak pivoňka.

»Hle, váš zachránce, Klarenci!« zvolal.

»Sláva!« zvolal pěvec, běže k Rielerovi a téměř se mu vrhaje do náručí. »Tys tedy sám na sebe žaloval, pravda?«

»Co jsem měl dělat?« pravil Jan, tiskna Klarencovi obě ruce. »Když jsem se vrátil do třídy, začalo mi býti divně. Ne proto, že jsem utekl, a ani ne proto, že jsem se koupal. Mně se zdá, že to, že jsem tě našel ve vodě, mi rozrušilo čivy. V té chvíli jsem neměl strach, ale čím více jsem o tom přemýšlel,

tím větší hrůza na mne padala. Bylo to všecko tak divné. A pak jsem se měl profesorovi řádně omluviti, a nešlo to. Zkrátka, u oběda i u večeře jsem ani jíst nemohl.«

»No, no!« protestoval ošetřovatel, který náhodou dobře věděl, jak obratně se dovede Rieler oháněti jídelním příborem.

»A přece je tomu tak, na mou věru!« protestoval hoch, jemuž bylo v očích a v tváři viděti bezmezny úžas nad sebou samým. »Já jsem opravdu ani jíst nemohl.« Na okamžik se odmlčel a pak dodal toužebně: »Ale teď bych mohl.«

P. rektor měl v tváři výraz indiánské nevyzpytatelnosti.

»Rielere,« řekl vážně, »dvě věci dlužno uvážiti ve vašem chování dnes ráno. Předně, že jste utekl z ústavu a koupal se bez dovolení. Za druhé, že jste zachránil Klarence Esmonda, že se neutopil. Za to první musíte býti potrestán.«

»Důstojný P. rektore,« začal Jeník opravdově, »já to již neudělám. Já letos už nikdy neuteku. Dnes ráno jsem nebyl u sv. přijímání, a to byla chyba. Ale hned po večeři, právě před chvílí, jsem byl u sv. zpovědi a doufám, že v dohledné době nevynechám svaté přijímání ani jednou.«

»Váš trest,« pokračoval rektor zvolna a důrazně...

»Ach, důstojný pane!« vpadl mu do řeči přestrašený Klarenc.

»Váš trest,« opakoval P. rektor, upíraje přísný pohled na Klarence, »bude záležití v tom, že se nepůjdete koupat, z jakéhokoliv důvodu, pod jakoukoliv záminkou, s jinými nebo sám, od prvního prosince do prvního dubna.«

»Ano, důstojný pane,« řekl Jeník pokorně. Byl úplně proniknut pocitem hrozného trestu, který mu byl uložen, až zpozoroval, že se Klarenc blaženě zubí. Tu si teprve všiml obojího data, a zazubil se také.

»Co se týká toho, že jste zachránil Klarencovi život,« pokračoval rektor, »tu věru nevím, jak bych vás náležitě odměnil.«

»Moje mrtvola má cenu tisíce dolarů,« řekl Klarenc.

»Zcela správně,« řekl rektor, »a tím, že jste na živu, nepozbýváte úplně ceny.«

»Ne; aspoň ne úplně,« přisvědčil bratr, jako by trochu povoloval.

»No, ať je to, jak je to, já bych vás, Jeníku, rád nějak odměnil. Nenapadá vás něco, co bych mohl pro vás učinit?«

»Mám hrozný hlad,« řekl Jeník skromně.

»Chut,« podotkl rektor, »přichází po upřímném přiznání. — Bratříčku, můžete dát tomu hochovi něco dobrého?«

»Roštěnku s cibulkou, žitný chléb, pražené pečivo s máslem?« zvolal ošetřovatel tázavým hlasem.

Jeník nepotřeboval říci ani slovíčka: na tváři mu bylo viděti, že radostně souhlasí.

»Pojd' a vezmi si se mnou,« zval hrdina dne Klarence, když si po chvíli sedal k »pojedeníčku«.

»Děkuji, já jsem právě dobře povečeřel,« odvětil Klarenc, »ale vezmu si ždíbec, abys nebyl sám.«

Ten »ždíbec« působil na ošetřovatele tak, že se už nedovedl zdržeti, když byl po několik minut pozoroval Klarencův výkon.

»Poslouchajte, Klarenci! Budete-li jísti ještě dále, nadujete se a puknete!«

»Já necítím, že bych se nadouval,« odvětil Klarenc vesele.

Než P. rektor odešel, pravil:

»Půjdu teď, hoši, do svého pokoje, a až dojdete, přiveďte, Jeníku, Klarence ke mně. Počkejte na něho před mými dveřmi. Já pak promluví s P. prefektem a vyžádám vám dnes večer volno od studia, abyste mohl Klarence provést domem.«

Oba hoši zajásali, že se nadšením až zajíkali.

»A kromě toho budete vy, Rielere, Klarencovým hostitelem, dokud bude naším hostem.«

»Ó, děkuji, důstojný pane!« řekl Jan.

»Míníte tím, důstojnosti, že zde smím zůstat na noc?« řekl Klarenc.

»Ano, hochu« — a rektorovi probleskl přes vše-

cko sebeovládání velký soucit v hlase a v tváři —
»budete mým hostem, dokud nebude všechno zařízeno,
aby bylo o vás řádně postaráno.«

»Ten je báječně hodný!« zvolal Klarenc, když rektor odešel.

»To si myslím, že je,« odpověděl Rieler.

Když mladý hrdý hostitel uvedl Klarence do pokoje rektorova, řekl P. rektor Klarencovi, aby se posadil.

»Hled'te, Klarenci, zatím co jste spal, hleděl jsem rozřešit váš případ. Byl tu hotelier z Mac Gregoru a poznal vás.«

»No a?«

»No a já jsem psal a telegrafoval na všechny strany o informace.«

»Ale proč jste netelegrafoval mému tatínkovi?«

»Proto, Klarenci, že nevíme, kde je...«

»Je v hotelu Metropole v Los Angeles,« řekl Klarenc. »To vám přece mohl říci hotelier.«

»Ne, Klarenci,« řekl rektor, snaže se mluvit klidně, »vlak tam ještě nedojel.«

»Zpozdil se?«

»Ano. Ba došlo k velikému železničnímu neštěstí. Několik vozů se zřítilo do vody.«

»A stalo se něco tatínkovi a mamince?«

»Doufám, že ne. Jediná věc, hochu, kterou víme, je, že se pohřešují. Aspoň nejsou v seznamu raně-

ných nebo mrtvých. Sedněte si a přečtěte si v novinách tuto zprávu.«

Rektor si šetrně sedl tak, aby neviděl hochovi do tváře. Klarenc četl, ale po několika řádcích nemohl dále; oči se mu zalily slzami. Po deset minut, zatím co rektor psal dopis, hoch plakal, třebas dělal, jako by četl.

»To je hrozné, důstojný pane,« řekl konečně.

»Doufejte, Klarenci. Pán Bůh se dnes o vás zračně staral.«

»To ano.«

»Důvěřujte v něho, a doufejte. Co se týká podrobností, svěřte je mně. Lze-li se čeho dopátrati, dopátrám se toho. Zatím jste hostem našeho ústavu. Tu máte něco peněz na drobné výdaje. Musíte přece na procházku a počastovat Rielera. A zítra vám opatříme šaty, kterých potřebujete. Pán Bůh vás opatruj, hochu.«

»Důstojný pane, vy jste příliš dobrý. Prosím, nedal byste mi požehnání — kněžské požehnání — jak jsem o něm četl v knihách?«

»Milerád, Klarenci.«

Hoch padl na kolena a nad ním se vznášely ruce P. rektora, šeptajícího vroucí modlitbu.

Když Klarenc sestupoval s Jeníkem po schodech, řekl: »Poslouchej, Rielere, dostal jsem smutnou zprávu a bylo mi jako na smrt. A víš, co se stalo? P. rektor mi dal požehnání a teď bych vydržel nevím co.«

XV

KLARENC SE PODIVUJE KAMPIONU A ZA DRUHA V POKOJI DOSTANE VELMI POZORUHODNÉHO MLADÍKA

»Víš, kde dnes budeš spát, Klarenci?« tázal se Jeník, když se oba hoši po dlouhé procházce mimo ústav vraceli do Kampionu.

»Ne, kdepak?«

»Budeš v nejpěknějším pokoji v celém domě.«

»Opravdu? A kde je?«

»Vidíš naši gymnasijsní budovu, pravda?«

»Ovšemže vidím.«

»No, říká se o ní, že je to nejpěknější budova svého druhu v západních státech. Ve čtvrtém poschodí je jedenadvacet nebo dvaadvacet pokojů pro nejstarší studenty z kolejního oddělení. Všecky ty pokoje jsou hezky velké, ale je tam jeden, který stačí pro dva. Hleď, tam, v tom jihovýchodním rohu je. Má jedno okno na východ a dvě na jih. Bydlí v něm dva bratři, Vilém a Jan Bentonovi. Jan se ještě nevrátil do ústavu, je nějak churav. I bydlí v něm Vilém sám, a ty dnes budeš spát v Janově posteli.«

»A je ten Vilém Benton hodný?«

»Hodný? Je v nejvyšší třídě a je starostou Mariánské družiny a náš nejvšestrannější sportovec a v pasáku nejlépe přihazuje. Všecka čest! Je to nejlepší hoch v celém ústavě a chodí k sv. přijímání každý den. To zde není nic neobyčejného; mnoho hochů to dělá, ale Vilém Benton to dělá také o prázdninách.«

»To je zvláštní,« uvažoval Klarenc. »V posledních několika dnech jsem se začal stýkat s katolíky. První, s kým jsem se setkal, bylo malé děvčátko, Dòra. Začala historii o svém únosu tím, že mi řekla, že chodívala k sv. přijímání každý den, až upadla do rukou cikánům. Pak jsi mě ty vytáhl z řeky, a když P. rektor říkal, že tě potrestá, pravils mu, že chodíš každý den ke sv. přijímání; a teď, jak vidím, mě zavedeš nahoru a představíš Vilému Bentonovi, a ten chodí také každý den k sv. přijímání.«

»Ano, teď půjdeme nahoru, vždyť je již skoro čas jíti spat. Většina nás chodí k sv. přijímání každý den, víš, abychom se uchránili hříchu. A také se ho uchráníme. Hoch, který ví, že půjde zítra k sv. přijímání, si dá velice pozor na to, co mluví a co slyší.«

»Mně se začíná,« řekl Klarenc, »katolická církev opravdu líbit.«

»Nepochybuji pranic,« odsekl Jan, »že církev bude všecka blažená a že si bude na tom zakládati, až se doví, že se jí dostalo od tebe pochvaly.«

»Zcela vážně,« pravil Klarenc; »změnil jsem svůj úsudek úplně od té doby, co jsem se setkal s Dorou. Je-li ona vzor člena katolické církve, stanu se také katolíkem.«

»Což ty nejsi katolík?«

»Ne, ale kdož ví, zda jím jednou nebudu.«

»Já jsem myslel, žeš katolík od narození. Už jsme tu,« pravil Jan, když vstoupili do gymnasijské budovy. »Pojďme tiše nahoru! Hoši jsou nyní ve studovně. Hleď,« dodal vesele, když vystoupili do druhého poschodí, »jen tam nahlédni a uvidíš, oč jsem přišel.«

»Jaká to velká studovna!« zvolal Klarenc.

»U nás je všechno velké,« řekl Jan s opravdovou hrdostí; »místnost pro hry, ložnice, třídy, laboratoře, všechno je veliké.«

»Mně se zdá,« odpověděl Klarenc, »že se mi podle tvého popisu ta budova bude výborně hoditi. Doopravdy, já bych si ji koupil. Zač ji dáš?«

»Na hocha, který přišel do Kampionu jen v koupacím úboru a nic víc, máš neobyčejnou smělost. Ale už jsme tu. Tu je tvůj pokoj na tuto noc.«

»Dále!« ozval se hromový hlas, když Jan zaklepal.

»Tu ho máte, Viléme; to je ten hoch, který přišel do ústavu po řece, Klarenc Esmond.«

»Vítám vás, Klarenci. Tuto noc budete mým hostem, a pokoj je váš tak dlouho, jak se vám bude

líbit. Slyšel jsem něco o vašich příhodách; každý ví, jak jste se sem dostal. Doufám, že se vám tu bude líbiti, dokud u nás budete.«

Vilém byl mladý muž růžových tváří, celých šest stop vysoký, s rameny a hrudí obra, a s hlasem, kterým by byl mohl závoditi, a to ne bez naděje na vítězství, s bubnem. Již jeho úsměv stačil, aby mu získal přátele.

»Těší mě, že vás poznávám, Viléme,« řekl Klarenc; »Jeník mi o vás vypravoval; praví, že jste starosta Mariánské družiny v nejvyšším oddělení.«

»Vy jste katolík, pravda?«

»Ne.«

»Hled'te, družina je zřízena ke cti Matky Páně, Panny Marie, aby vedla své údy k dobrému katolickému životu a k dobrým skutkům. Starosta je v ní nejvyšší úřad, a o něm se předpokládá, třebas to není vždycky pravda, že má zvláštní úctu a lásku k Panně Marii a že to životem ukazuje.«

»Na mou věru,« řekl Klarenc, »tu to zase máme. První katolička, s kterou jsem se setkal a promluvil, bylo děvčátko u cikánů, a sotva jsme se dali spolu do řeči, počala mi vykládati o Panně Marii a pěti její chvály.

»Bylo to děvče cikánské?« tázal se Vilém.

»Ne, dostala se cikánům do rukou ve státě Ohio při povodni v minulém květnu.«

»Ach, ta hrozná povodeň,« pravil Vilém a ve-

sely úsměv mu zmizel s tváře. »Já jsem v té povodni přišel také o sestřičku.«

»Jste ze státu Ohia?«

»Ano, a moji sestřičku našli teprve čtrnáct dní poté, co se utopila. Mluvme raději o něčem jiném; nerad na to vzpomínám.«

Neuplynula hodina a z Viléma Bentona a Klarence byli velcí přátelé. Neuplynula druhá, a mladý světoběžník usnul v klidném vědomí, že jeho dobrodružství jsou u konce, spánkem bez snů, netuše podivných příhod, které měly přijíti s příštím jitem.

XVI

JASNOOKÁ BOHYNĚ SE DOSTANE OPĚT K RÁNĚ A ZDÁ SE, ŽE VYHRAJE

Poduška, mrštěná dobře mířící paží Viléma Bentona, zasáhla následujícího jitra spícího návštěvníka do hlavy.

»No, co je?« zvolal Klarenc sedaje v posteli.

»Slunce vychází, hochu. Jen se podívej tímhle oknem, a uvidíš, jak krásné může býti jitro, když jen chce.«

»Noční svíce dohořely a libý den na prstech stojí na mlhavém vrcholu hory,« zacitoval Klarenc slova velkého anglického básníka. Zatím co je pronášel, seskočil Klarenc s lůžka a rychle vtrhl na sebe šaty.

»Znáš Shakespeara?« tázal se Vilém Benton, protíraje si oči.

»Ovšem; četl jsem ho poslední dvě léta znovu a znovu. Ale, povězte mi, co bude teď?«

»V několika minutách bude ranní modlitba a mše svatá. Chtěl bys jíti také?«

»Ovšemže. Dora mi vykládala o mši svaté velmi mnoho.«

»Dora?«

»Ano, tak se to děvčátko jmenovalo.«

»To je zvláštní,« bručel Benton. »Nu, dobrá, pospěš si tedy. Tu je modlitební kniha a mešní modlitby jsou v ní založeny. Chceš-li, můžeš jí užívat.«

Na Klarence učinilo to, co uviděl v kapli, veliký dojem. Hoši, obyčejně plní nezbednosti a života, to mínili se zbožností doopravdy.

Klarencovi bylo vykázáno místo vedle Jeníka Rielera. Nezpíval-li z celého srdce s jinými, byl pohřžen do modlitební knihy. Náboženství, jak viděl Klarenc, pronikalo život téměř všech těch hochů skrz na skrz.

Rieler doprovodil hosta do jídelny k snídání, kde si Klarenc dobyl u hochů svého stolu nemalé vážnosti rázností, s kterou zápolil s jídly, jež mu byla podávána.

Dopoledne bylo věnováno nákupům. V průvodu bratra ošetřovatele šel Klarenc až do města Prairie du Chien, kde byl za hodinu úplně vybaven obuví a šatstvem.

Po důkladném obědě zavedl Jeník Rieler Klarence na hřiště.

»Jářku,« řekl hoch s výrazem podivu, »tohle hřiště byste měli poslat do východních států. Celá řada ústavů by si je tam koupila. Je rovné jako stůl, nevím kolik hektarů — a vy nepotřebujete leč vyjít z gymnasijní budovy a již jste na něm. V ústa-

vě, v kterém jsem byl, jsme sjezdili mnoho jiných ústavů, když byla saisona pasáka a kopané, ale musím říci, že jsem nikde neviděl hřiště ani zdaleka tak pěkné jako toto, a jen jedno neb dvě tak po ruce.«

»My si na ně také zamýšlíme opatřiti patent, a jsme na ně opravdu hrdi. Jediná chyba je, že je nám velmi těžko žít, jak se sluší na tak vzácného majitele hřiště.«

»Tohle je přece jenom divný ústav,« podotkl Klarenc. Hlouček hochů z nižšího oddělení se zatím seskupil kolem něho. Doslechli o jeho úžasném příchodu po řece a o jeho útěku od cikánů a pranic se nesnažili skrýti svůj podiv, ba, věc to neobyčejná, žadonili, aby byli Klarencovi představeni.

»Copak je na našem ústavě divného?« dotazoval se jeden z hochů, když Klarenc podal všem ruku.

»No, že tu studujete.«

»Že studujeme? Copak sis myslil?« tázal se Rierler. »Zde není přece výletní místo. Ale studium nekazí her. Den co den dovedeme přehrát hezký počet partií.«

»Dnes odpoledne máme prázdnou a o dvou hodinách si zahrajeme pasáka,«* řekl zavalitý hošík s pihovatou tváří a dobrosrdečným úsměvem, »a spojka z naší sestavy se půjde do města fotografovat nebo na jakousi jinou hloupost. Pomůžeš nám?«

* baseball (bejsbál). Americký pasák je poněkud složitější než náš.

»S radostí,« řekl Klarenc. »Hrával jsem v několika posicích, ale spojka je mi ze všech nejmilejší.«

Klarenc pozoroval od prvopočátku hry, že je hrdina dne.

Všichni hoši z nižšího oddělení, kteří se sami neúčastnili hry, byli diváky.

Klarenc nezklamal. Druhý hoch, který odpaloval, mu dal ostrou, ale Klarenc ji letem chytil na velmi nepříznivém místě, hodil míč druhé hlídce a ta jej dohodila první. Byla to velmi pěkná podívaná.

Malí hoši, kteří se dívali na hru, propukli v křik a jásot, projevující přitom živě svou radost také rukama a nohama.

»Jé!«, zvolal malý nadšenec blízko třetí mety. »Doufám, že ten hoch tu zůstane!«

Když došlo na Klarence, aby pálil, poslal důkladnou až za druhou hlídku, sám zatím doběhl k první metě, zdržel se tam, zatím co střední chytač hodil míč k palkovišti, okamžik nato však se již mihl až na třetí metě a doběhl k cíli. Diváci propukli opět v bouři potlesku.

— »Smekněte před ním,« řekl Rieler přihazovači.

»Nemluv,« řekl Klarenc. »Hola, tu přichází Vilém Benton a zdá se nějak rozrušen.«

»Hej, Klarenci!« zvolal Benton, jakmile byl tak daleko, že ho bylo slyšeti — »máš přijít ihned k P. rektorovi. Je to důležitá věc, a máš prý také přivést Jeníka Rielera.«

Bylo to po prvé a naposled v jeho životě, že Klarenc ochotně přestal hrát pasáka. Ba i Rieler, který miloval hned po plování tuto národní hru, volal horlivě o nějakého zástupce.

»Pasák sem, pasák tam,« řekl pohrdlivě, když s Klarencem a Vilémem pospíchal k světnici P. rektora. »Toho si můžeme zahrát v kterýkoliv hezký den. Ale jsem rád, že jsem s tebou, Klarenci. Mám pocit, že se vždycky, když jsem s tebou, něco stane.«

»Možná to ani nemíníš doopravdy, Rielere,« řekl Benton, »ale skutečně, já mám také takový pocit. Jsem pevně přesvědčen, že Klarencova jasnoooká bohyně dobrodružství ještě nepustila své mladistvé oběti z drápů. Drží ho v nich pevně.«

»No, hoši, mluvte o něčem příjemném; toužím po klidném životě.«

»Však se ti klidného života někdy a někde dostane,« řekl Benton, »ale já to cítím až do kostí, že dnes ještě nejsi z tenat ven.«

»A já mám také ten pocit,« dodal Rieler.

Důstojný P. rektor čekal na ně u vchodu do domu profesorů a byl oblečen jako na vycházku.

»No, Klarenci,« řekl, »jste připraven na nové dobrodružství?«

»Na cokoli jiného, důstojnosti, jenom na to ne!«

»I že jste!«

»Ne a ne, důstojný pane!«

Zatím co rozmlouvali, automobil uháněl podél samot polí a lesů.

(Str. 159.)

»Nu, dobrá! Když je tomu tak, necháme to,« a P. rektor se tvářil zklamaně.

»Co necháme, důstojný pane?«

»Nic zvláštního. Vzkázal jsem hlídačům u řeky, aby dávali pozor, neobjeví-li se někde cikánský tábor. A už jsme zjistili, kde jsou, nebo to aspoň přibližně víme.«

»Á!« zvolal Klarenc, zardívaje se, »to tedy máme naději, že zachráníme Doru?«

»To byla má myšlenka,« řekl P. rektor. »Měl jsem za to, že vám na tom děvčátku záleží. Ale ovšem, jestliže si už nepřejete žádných dobrodružství...«

»Ne, důstojný pane, odvolávám to. Raději bych obětoval nohu nebo ruku nebo cokoliv jiného, jen kdybych to dítě zachránil z rukou Petových.«

»No vida,« řekl P. rektor, »vy sám opravdu někdy nevíte, co chcete. A teď, hoši, na cestě vedle domu na nás čeká automobil, a kdybyste, Rielere, chtěl jít s námi...«

»Kdybych chtěl? Deset let života bych za to dal!« zvolal Rieler nadšeně.

»A což vy, Viléme Bentone? Možná, že budeme potřebovat vaší silné paže.«

»Důstojný P. rektore, považuji pozvání to za největší vyznamenání, kterého se mi kdy od vás dostalo, ač přece dobře vím, že jste byl ke mně nadmíru laskav, co jsem v Kampionu. Klarenc mi tolik

vypravoval o tom svatém děvčátku, že bych udělal nevím co, abych je zachránil.«

Naši čtyři bludní rytíři si zatím posedali do automobilu. P. Keenan dal několika slovy řidiči instrukce a stroj uháněl Minnesotskou třídou rychlostí, přesahující mez dovolenou ve všech známých státech, okresích, městech nebo vesnicích Spojených států.

»Poslyšte tedy,« řekl P. Keenan, když se mihli mimo český katolický kostel. »Včera jsem přiměl velitele zdejší policie, který je můj velice dobrý přítel, aby se dotazoval severním směrem po cikánech, kteří se tam snad ukáží. Právě před několika minutami mně vzkázal, že přišla z Lynxville zpráva, že tlupa cikánů se utábořila tři míle pod tou osadou.«

»Kdy dostal tu zprávu, důstojný pane?« tázal se Klarenc.

»Právě o čtvrt na tři,« řekl P. rektor, »a poslal mi ji ani ne patnáct minut poté, co cikáni přišli na místo. Jeden z jeho přátel jel tamtudy automobilem, viděl, jak si cikáni stavějí stan, a hned za tepla mu to oznámil.«

»Jestliže se utábořili ve dvě hodiny,« řekl Klarenc, »zdrží se tam pravděpodobně na oběd a nevyrazí před půl čtvrtou neb před čtvrtou. Dojedeme tam do té doby?«

P. Keenan se podíval na hodinky.

»Bojím se, že ne! Schází jen dvacet minut do tří.

Ale kdož ví? Jestliže náš řidič zachová nynější tempo, snad je zastihneme.«

»A zastihneme-li je, co s nimi uděláme?«

»Kolik mužů je v té tlupě, Klarenci?« tázal se P. rektor.

»Počítejme! Je tam Ben, ale toho počítat nemusíme. Ten se přidá k nám, dojde-li ke srážce. Pak je tam Peta, vůdce, jeho dva dospělí synové a Esra. Celkem právě čtyři.«

»Domnívám se,« řekl P. rektor, »že se nám náš záměr podaří, aniž bude třeba obrátiti se na velitele četnické stanice v Lynxville se žádostí, by nám přišel na pomoc s okresní výzvou.«

»Ovšem,« zvolal Jan Rieler, a oči mu zářily nadšením. »Mám sice jen šestnáct let, ale cítím, že něco dovedu; zkusil bych to třebas s Petou.«

»Já jsem jednou nařezal Esrovi,« zvolal Klarenc, zapomínaje na svou prohlášenou nechuť k dobrodružstvím, »a jsem si skoro jist, že bych to dovedl znova.«

»Boje si nepřeji,« řekl plecitý, svalnatý obr, který byl starostou družiny, »ale myslím si opravdu, že by to byl pro mne požitek, kdybych se střetl s dvěma staršími syny Petovými.«

»A co zbude na mne?« tázal se P. rektor.

»Na vás, důstojný pane, čeká nejhorší úkol,« řekl Klarenc se smíchem. »Vám zbývá Petova žena. Co se mne týká, já bych raději bojoval s několika divokými kočkami. Myslím, že je posedlá d'áblem.«

»Ne, hoši,« řekl P. rektor po kratinké úvaze s jakousi lítostí v hlase, »nejsem pro boj. Můj šat to zakazuje. Bude-li to možné, musíme vysvoboditi Doru bez jediné rány.«

Jeník Rielerův zavzdychl jak automobil, když jede plnou rychlostí s otevřeným výfukem.

»Ale Doru přece osvobodíme!« prosil Benton.

»To ovšem; osvobodíme ji, o tom není pochyby; zařídíme to takto: Až přijedeme k táboru, půjde Klarenc, Jeník Rieler a já k cikánům. Vy, Viléme, zůstanete s řidičem v automobilu.«

»Důstojný pane, nepřibral byste mne také?« prosil řidič, po prvé za celou jízdu otvíraje ústa. »Dojde-li k srážce, já bych také rád do ní zasáhl.«

»Ale my nechceme srážky,« trval na svém rektor, který byl zřejmě pro nepopulární věc. »Ti tři z nás, které jsem jmenoval, půjdou k cikánům a já budu mluvit. Požádám cikány, by vydali Doru, a odeprou-li, pokusím se je k tomu přiměti strachem. Zatím co s nimi budu mluvit, prohlédnu si jejich muže. Uvidím-li, že to bez boje nepůjde, zdvihnu ruku — pravou ruku — takto.«

Rektor pozdvihl zaťatou ruku se vztyčeným ukazováčkem.

»To bude znamení, Bentone, abyste jel co největší rychlostí do Lynxville a neprodleně přivezl velitele a ještě aspoň jednoho muže. Ale uvidím-li, že lze to děvčátko dostat bez boje, zvednu obě ruce, a to

bude znamenat, že vy dva máte z automobilu vystoupit a přijít k nám.«

»Dobrá, důstojný pane,« řekl Vilém. »Ale já myslím, že to spravíme i bez četnického velitele.«

Zatím co rozmlouvali, automobil uháněl podél samot, polí a lesů. Co vyjeli z Prairie du Chien, nezměnil rychlosti ani na okamžik.

»Teď, hoši,« řekl rektor po několika minutách, »se již opravdu blížíme k označenému místu. Budme tiše. Jed'te teď pomalu, řidiči, a dělejte co nejméně hluku. A všichni se potichu pomodleme nějakou modlitbičku, aby se nám naše věc zdařila.«

Automobil jel pomalu, opatrně. Klarenc zpozoroval, že Jeník Rieler pohybuje rty. Benton smekl a seděl s hlavou schýlenou. Minulo několik minut v úplném mlčení. Najednou se P. rektor dotekl řidičova ramene, a automobil se zastavil.

»Podívejte se,« šeptal P. rektor, ukazuje na volné místo na břehu řeky.

Všichni se dychtivě obrátili.

Malý stan — Dořin stan — stál jen asi třicet metrů před nimi; jen ten jeden stan — jiného nic.

XVII

PŘEKVAPENÍ STÍHÁ PŘEKVAPENÍ. ESMOND A RIELER ONĚMĚJÍ A V. BEN- TON ZASADÍ RÁNU, JEŽ BUDE ŽÍTI V PO- DÁNÍ KAMPIONU NAVŽDY

»Pojďte za mnou — tiše,« šeptal P. Keenan oběma hochům, Klarenci a Janovi.

Všichni tři, jeden za druhým, se plížili křovím. Najednou se rektor zastavil a přiložil prst k ústům.

»Poslouchtejte,« pravil.

»Bene,« bylo slyšeti jasný, libý hlas, »věříte vše, co věří a čemu učí církev katolická?«

Odpověď na to byla tak tichá, že jí naše trojice, kráčejíci neustále vpřed, nezaslechla.

»A odpouštíte všem, kdo vám ukřivdili?«

Klarencovi se zdálo, že slyší Benův hlas, jak praví: »Ano, ano, odpouštím.«

»A odpouštíte Petovi?«

»Ano, z celého srdce.«

Naše trojice byla nyní úplně blízko a tichému hlasu Benovu bylo již zřetelně rozuměti.

»A, Bene,« pravil stříbrný hlásek dále, »chcete umřít jako katolík?«

»Ano, chci!«

»A chcete býti pokřtěn?«

»Ano, Doro!«

»Musím vám říci, Bene, že, není-li po ruce kněze, může v případě nutnosti křtíti každý. Ted' půjdu k řece pro vodu a vy, zatím co budu pryč, řekněte Pánu Bohu, že litujete všech svých hříchů.«

Náhle se stan otevřel a Dora stála jako nebeský zjev před nimi. Ve tváři měla slzy. Jinak však byla skromností a oděvem — modrým a bílým — dítko mariánské.

»Doro,« zvolal Klarenc, nedoveda se již udržeti.

»Ach, Klarenci!« zvolalo děvčátko, vrhajíc se mu do náručí, »Peta zabil Bena. Probodl ho asi před hodinou, protože Ben hájil sošku Panny Marie před Petou a jeho ženou. Chtěli ji spáliti.«

»Doro,« řekl Klarenc, »tu je kněz.« A ukazoval na P. Keenana.

»Ó, díky Bohu, díky Bohu! On vás poslal, abyste připravil Bena na smrt,« a děvčátko se vrhlo P. Keenanovi k nohám a uctivě mu líbalo ruku.

Praktický P. Keenan jí přitom vzal sklenici a podal ji Rielerovi.

»Jeníku, běžte rychle k řece a přineste vody!«

Pak vlídně Doru pozvedl, zdvihl ruce nad hlavu a tím dal ujednané znamení. Nato pospíšil do stanu.

»Doro, Doříčko!« ozval se dušený hlas, když děvčátko chtělo jíti za knězem.

Klarenc se obrátil. Vilém Benton, bledý jako stěna, s očima z důlků vyvstalýma, běžel k nim. Náruč měl rozevřenou směrem k děvčátku a v tváři se mu zračil úžas; nevěřil sobě samému.

Dora se obrátila. Sotvaže spatřila Viléma Bentina, změnila se náhle v tváři. Zazářila z ní čistá radost.

»Vilímku, můj drahý bratříčku Viléme,« zvolala, a jako šipka běžíc se mu vrhla do rozevřené náruče.

»Ale,« zvolal Vilém, když ji zachytil a k sobě přivinul, »vždyť ses přece utopila. My jsme tě pochovali!«

»Ne, ne, Viléme. Panna Maria mě ochránila a zachránila. Jeden cikán mě zachránil; a ten nyní v mém stanu umírá; umírá, protože obětoval život, aby mě zachránil před cikánským vůdcem a zabránil, aby soška Panny Marie nebyla zhanobena. Pojd', Vilímku, pojd'me k němu, než umře.«

Klarenc a Rieler stáli vedle sebe a drželi se za ruce a vyvalovali oči a otvírali ústa na to, co viděli a slyšeli. Vilém a Dora již zmizeli ve stanu, ale oni ještě hleděli na sebe v nesmírném úžasu. Slovy nedovedli vyjádřiti, co cítili; a ještě se drželi, když šli za bratrem a sestrou.

Na Dořině lůžku ležel Ben. Nad ním byla posvátná soška, pro kterou dal život, na tváři mu bylo

viděti smrtelný pot a bledost poslední hodinky. S jedné strany mu jeho žena marně tišila krev, řinoucí se z hluboké rány v prsou. S druhé strany se k němu skláněl P. rektor, rozmlouvaje vážným, přidušeným hlasem s umírajícím. Ani král by za života nebyl mohl býti veselejší než byl Ben v posledních okamžicích. Ani světec by nebyl mohl býti pokornější. V koutku se krčily tiše, s očima otevřenýma, tři malé Benovy děti.

»Jsou zde všichni?« tázal se P. rektor, vztyčiv se a rozhlížeje se stanem. »Chci, abyste byli všichni na Benově křtu.«

»Ó, Bene, všichni jsme zde a všichni vás máme rádi,« řekla s pláčem Dora. »A zde je můj bratr Vilém, který se také přišel na vás podívat. Viléme, Ben byl ke mně tak hodný; mám ho ráda, jako by byl můj druhý otec.«

Umírající obrátil černé oči, plné touhy, k staršímu jejímu bratrovi.

»Odpustíte mi? Já mám Doru rád,« řekl prostě.

»A já mám rád každého, kdo je hodný k mé sestře,« zaduněl srdečný hlas Viléma Bentona. »Podejte mi ruku, Bene! Kéž je Pán Bůh tak dobrý k vám, jak jste byl vy k mé sestře.«

»Klarenci,« zvolal umírající, »odpusťte mi také. Já jsem byl zlý, lituji toho!«

Klarenc chtěl mluvit, ale než se mu podařilo

vysloviti slabiku, dal se do škytání. Vzal však Bena za ruku a hladil ji.

»Jsem rád, že jsem byl na smrt raněn,« řekl Ben prostě, »když jsem se snažil zachrániti sošku té předobré Paní, o které věřím, že jest matka Boží. Chci býti pokřtěn.«

Jeník Rieler si utíral oči.

»Klekněte všichni,« řekl P. rektor.

I ty malé děti padly po příkladu Dorčině na kolena a kněz, leje vodu Benovi na hlavu, říkal povzneseným hlasem: »Já tě křtím ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého.«

Dora sebou mihla k umírajícímu a políbila to znovuzrozené dítko Boží na čelo. Dorkas učinila po příkladu děvčátka a pak, obracejíc se ke knězi, řekla:

»Důstojný pane, pokřtěte také mne a děti!«

»Ještě ne, dítě,« řekl P. rektor. »Počkejte ještě trochu a pak se to bude moci státi v kostele. Hoši, poklekněme a modleme se modlitby za umírající.«

Ben náhle pozvedl hlavu.

»Klarenci, Doro,« zvolal.

»Ano,« odpověděli oba a přistoupili k lůžku.

»Ujměte se mé ženy Dorky a mých dětí. Udělejte z nich dobré katolíky!«

»Ano, Bene,« řekla Dora.

»Ano, Bene,« pravil Klarenc.

»Ach,« děl ubožák — ubožák totiž v očích světa, »jak jsem šťasten. Teď rád...«

Hlava mu klesla v bezvědomí.

P. rektor, který vyňal kapesní římský rituál, počal ihned litanie za umírající. Než vyslovil poslední vzývání, byl Ben, ta prostá, milující a litující duše, v Pánu.

»Vyjděte všichni ze stanu,« řekl P. rektor, když dokončil modlitby za umírající, »vyjma ženu a děti! Počkejte na mne venku; přijdu za několik minut.«

Dora, která usedavě plakala, se chytila bratra za ruku. Klarenc a Jeník šli za nimi. Zcela blízko řeky bylo přirozené stromořadí, volné prostranství, asi 100 metrů dlouhé, vroubené na říční straně vrbamí a divokými bavlíky, pod nimiž bylo husté křoví, na druhé straně majestátními jilmy. Tím přirozeným stromořadím se procházeli bratr se sestrou a za nimi oba užaslí hoši. Zavraždění Bena, jeho krásná smrt, shledání bratra se sestrou, všecko to přišlo tak náhle, ráz na ráz za sebou, že Klarenc a Jeník téměř ani mluvit nemohli, a když promluvili, mluvili jen v citoslovcích.

Vilém brzy upokojil sestřičku. Jeho úkol nebyl ani nesnadný. Zprávy z domova, zprávy o rodině, to jsou pro vyhnance věci, které na světě nejvíce zajímají. A byly to jen dobré zprávy. Všichni byli zdraví, obchod vzkvétal; jediný zármutek, který dolehl na rodinu, byla ztráta Dory — a ten zármutek se již Vilémovi obrátil v nesmírnou radost, a měl se v ni

obrátkiti též jeho rodičům a ostatním jejich dětem, až dostanou, ještě téhož dne, telegrafickou zprávu.

»A, Viléme, mně není nic líto toho, co se mi stalo. Bylo to trpké, že jsem byla od maminky a tatínka a od ostatních sourozenců, a bylo mi těžké, že jsem po celý ten čas nemohla choditi k sv. přijímání, a bála jsem se velice Pety a jeho ženy; ale to všechno je již překonáno. Zítřa, dá Pán Bůh, půjdu zas k sv. přijímání; a pak, domů, domů, domů!«

Děvčátku zářily oči radostí. Zatím došli na konec stromořadí, obrátili se a šli zpět. Jeník a Klarenc šli teď před nimi.

»Jest velmi pravděpodobné,« řekl Vilém, drže sestru za ruku, »že tatínek půjde hned na dráhu, jakmile večer dostane telegram. Jsem přesvědčen, že půjde; a bude-li maminka moci odejít, učiní to také. Na zpáteční cestě do Kampionu jim pošlu telegram. Ale proč říkáš, Doro, že nelituješ všeho toho, co se ti stalo?«

Zastavil se při té otázce právě před hustým křoviskem, vzal Doru za obě ruce a pohlížel jí láskyplně a dychtivě do očí, jasných jako hvězdičky.

»Protože,« odpovědělo děvčátko prostě, »protože myslím, že jsem pomohla zachrániti duši milého, hodného Bena. Ach, jakou jsem měla radost, když mu kněz lil vodu na čelo a křtil ho ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého!«

Vilém hleděl ještě sestře do očí, ale zdálo se mu,

že z křoviska před sebou slyší tichý sykot. Nebyl to sykot hada, byl to sykot nenávisti. Vilém obrátil bystré oči od očí Dořiných a hleděl upřeně do křoví. Rychlostí blesku odmrštil děvče stranou, že je srazil až k zemi, a skokem vrazil do křoví. Bylo to právě včas. Za křoviskem stál s ohromným kamenem v pravé ruce muž, kterému z očí sršela nenávist, jehož tvář plála d'ábelskou vášní a který jižjiž chtěl mrštiti balvanem po hlavě nic netušícího děvčátka.

Bylo to v pravý čas, když Benton chytil muže za pozdviženou ruku a zakroutil jí tak, že z ní balvan vypadl a zaduněl na zemi. Vykroucené ruky muž ten již nikdy nepoužil. Jen bolestně zařval, umkl však tak náhle, jak začal; neboť Vilém Benton, drže ještě pravicí ochromenou ruku jako v kleštích, vyrazil levicí. Byla to hrozná rána. Muž, kterého zasáhla pod čelist, pozbyl hlasu a zhroutil se na zem.

»Ó,« zvolala Dora, která mezitím vstala, »to je Peta!«

Vilém ji vzal za ruku.

»Ted' vím,« zvolal, »proč ses ho bála! Hleděl jsem mu jen vteřinu do tváře a viděl jsem v ní vraždu, vraždu a peklo.«

Oba hoši, kteří se při krátkém zařvání obrátili, právě včas, že uviděli pamětihodnou ránu, která Petu srazila k zemi, pohlíželi s úžasem na starostu družiny. To bylo něco, co zasluhovalo, aby se na to nezapomnělo. To byla rána, o které se mělo vypravo-

vati v tradici kampionské. Neboť Peta, Benův vrah, jenž měl v úmyslu, že zabije i Doru, nikdy nepřišel k soudu. Trvalo to s ním sice několik týdnů, ale ta rána učinila soud zbytečným.

»Viléme!« zvolal Jeník Rieler, »jak jste jen uviděl, že je tam schován?«

»Sám se prozradil,« odpověděl mladý obr. »Zuřivost a nenávist ho přemohly. Když Dora mluvila o tom, že Ben umřel jako katolík, a vyslovila jméno Otce, Syna a Ducha Svatého, nevydržel to. Měl již pozdvíženou ruku s kamenem a jižjiž se chystal, že jím mrští Doru po hlavě. Vtom bezděky zasyčel a já jsem ho zpozoroval, jak pohybuje rukou, a — a — já opravdu nevím, jak se mi ho podařilo včas dopadnouti.«

Vtom přišel P. Keenan a oba hoši a Dora začali najednou vysvětlovati. Z babylonského zmatku pochytil, že se Peta, který se po zavraždění Bena dal s ženou a rodinou na útěk, vrátil — jak to někdy u vrahů bývá — aby se přesvědčil o výsledku svého zločinu. Jeho nenávist že ho přivedla k tomu, aby ukládal Doře o život, jak mu její bratr rychlostí blesku jednou rukou vykroutil pravici a druhou rukou mu zasadil ránu, na kterou nezapomene nikdo, kdo ji viděl.

»Daneši,« zvolal P. rektor na řidiče, přesvědčiv se, že Peta žije, »pospěšte si. Zavezte Petu k veliteli četnické stanice do Lynxville a najměte tam ještě

jeden automobil — hodně veliký — pro Dorku a její děti. Mrtvého Bena zavezeme do Prairie du Chien. Já pojedu s nimi. A co nejrychleji přijed'te opět sem. My zde budeme už dávno připraveni.«

Rektor a řidič položili Petu, který byl bez sebe, do automobilu.

»Ještě něco, Daneši,« řekl Vilém Benton, který byl zatím vyňal zápisník a napsal několik řádků. »Jestliže důstojný P. rektor dovolí, mohl byste mému otci poslati tento telegram,« a četl nahlas: »Dora živa, zdráva, nalezena. Je u mne. Sláva! — Vilém Benton.«

»To je dobře, Viléme,« řekl rektor, »máte hlavu tak dobrou jako pěsti. Děkuji vám, že jste mě upozornil.«

Než se řidič vrátil, byl již cikánský tábor stržen, stan proměněn v rubáš pro Bena, nábytek ponechán na místě a drahocenná soška dána Doře, která slibovala, že jí nedá z rukou, co bude živa.

Jeník Rieler jen málo pomáhal při těchto přípravách k odchodu. Nespouštěl očí s obrovského starosty družiny. Vilém Benton byl považován za nejjemnějšího hochu v Kampionu. Jeník plál touhou vrátit se a vypravovat hochům o podivuhodné ráně, kterou viděl na vlastní oči.

Laskavý P. rektor věnoval všecku pozornost Dorce a jejím dětem. Těšil je, co mohl, v bolestných hodinách, když smrt je hostem v rodině. Automobily

přijely dříve, než se čekalo. Prvním odjel P. rektor se zarmoucenou ženou, jejími dětmi a nebožtíkem.

Jeník ještě pohlížel vyvalenýma očima na Viléma Bentona. A tak stál, zatím co Benton pomáhal sestřičce do automobilu a vstupoval za ní do něho.

»Je to přece jen znamenitá věc, když má člověk obří sílu,« řekl Klarenc, chytaje Jeníka za rameno.

Rieler procítl ze svého vytržení a nadšeně se usmál. »Hrome, to si myslím,« odpověděl.

XVIII

VESELÝ NÁVRAT A SMUTNÁ POVINNOST. VÝLET, JENŽ KONČÍ RADOSTNÝM SHLE- DÁNÍM

Návrat do Kampionu, pokud se týká hochů, byl samá radost. Dora se tulila k bratrovi a nemohla se na něho vynadívati. Jeník Rieler, který seděl s druhé strany, hleděl naň též. Dořiny oči byly plny lásky, Janovy plny podivu, hlubokého, nevýslovného podivu. Chvilkami vztáhl ostýchavě ruku, aby ohmatal svaly na silné levici.

»Vilém jest lev z jihu,« vysvětloval Klarencovi, když ho bystré oko přítelovo přistihlo při činu.

»Čímpak se živí?« tázal se Klarenc vážně.

Ale Dořin podiv se neomezoval jen na jejího bratra. Vylákala na ochotném Klarencovi, že vypravoval, jak přišel do Kampionu. Líče, jaký podíl při tom měl Rieler, stal se Klarenc tak výmluvným, že se ten mladý obojživelník rděl jako mák.

Slovem, z naší malé společnosti byl brzy znamenitý kroužek, v němž se obdivoval druh druhu a

ve kterém byl Vilém Benton pro své hrdinství bez odporu nekorunovaným králem.

»Klarenci,« řekl mladý obr, »vaší zásluhou jsme našli mou sestru. Zavázal jste si tím naši rodinu tak, že vám to do smrti nezapomeneme.«

»Poděkujte Jeníkovi a ne mně! Kdyby mne Jan nebyl vylovil z řeky, byla by ještě u cikánů,« řekl Klarenc.

»A,« řekl Jeník, »kdybyste vy nebyl Petovi vykroutil ruku a nebyl mu zasadil levicí takovou ránu, nežila by Dora a nebyli bychom ji tedy ani zachránili. Poděkujte tudíž sám sobě.«

»Mne zachránila Dora,« řekl Klarenc.

»Já? Jak to, Klarenci?«

»Tím, že jste mě přivedla na správné myšlenky o katolické víře. Když jsem od vás po řece utekl, byl jsem už téměř rozhodnut, že vstoupím do katolické církve. Hoši z Kampionu — obzvláště Jeník a Vilém — mi těch myšlenek o církvi nasadili do hlavy ještě více. Ale když jsme přišli až k vašemu stanu a já jsem slyšel, jak mluvíte s Benem a jak se ho tážete, zda chce býti pokřtěn, udál se, zdá se mi, v mé hlavě převrat. Když bylo po něm, byl jsem rozhodnut, že budu katolíkem. Bylo po váhání. Jestliže v té církvi nespasím duši, nespasím ji vůbec.«

»Poslouchejte, Klarenci,« řekla Dora s úsměvem, »jak to bude s tím notářem?«

»Notářem?«

»Ano, vy jste mi navrhl, že mě adoptujete. Ne-
našli bychom nějakého dobrého v Prairie du Chien?
Klarenc,« vysvětlovalo děvčátko bratrovi, »mi jed-
nou v cikánském táboře řekl, že mě zamýšlí adopto-
vati, protože nemá sester.«

»Byl bych velice rád,« vpadl do toho Vilém Ben-
ton, »kdybyste byl mým bratrem, Klarenci. Vždyť
jste byl mé sestřičce opravdu jak bratr. Vykládala
mně, jak jste se dostal do křížku s Esrou. Jsem pře-
svědčen, že tatínek a maminka učiní náš domov
i domovem vaším.«

Při vzpomínce na rodiče Klarenc stěží opanoval
pohnutí. Rty se mu chvěly.

»Odpusťte mi, prosím vás,« řekl Vilém velmi
dojatě, »zapomněl jsem.« A několika slovy pověděl
Doře o železničním neštěstí.

»Klarenci,« řekla Dora, »modlil jste se k Panně
Marii o záchranu svých rodičů?«

»Ano,« řekl pokorně Klarenc, »myslil jsem si,
co byste dělala vy, a proto jsem se k ní modlil.«

»Já se budu modliti s vámi a zítra, Klarenci, pů-
jdu k svatému přijímání. Ach, nikdy v celém životě
jsem se necítila tak šťastna. Zítra půjdu.«

»My všichni půjdeme,« dodal Rieler, »a budeme
se modliti za tvoje rodiče.«

Pak se ty čtyři nevinné děti zase smály a ho-
vořily, až konečně dojely do Kampionu.

Dora si ihned přála zpovědníka, a zatím co ho

Jeník Rieler běžel hledat, zavedl ji Klarenc a její bratr do ústavní kaple. Po prvé po čtyřech dlouhých, dlouhých měsících mohla Dora zase vykonati návštěvu Nejsvětější Svátosti. Po chvilince přišel zpovědník. Mladá hříšnice přiklekla ke zpovědnici a za několik minut vyšla a téměř zářila mírem a radostí.

P. rektor se zatím vrátil. Čekal na ně venku.

»Všechno je již zařízeno,« pravil. »Ben bude pochován zítra ráno o sedmi hodinách na katolickém hřbitově. Vy, Bentone, budete ministrovat a můžete si za pomocníka vzít Jeníka Rielera.«

»Děkuji vám, důstojný pane,« zvolal Vilém.

»A tuto neděli, to jest pozítřku, budou Benova žena a jeho děti přijaty do katolické církve. Nyní jsou ubytovány u mých známých dole v městě.«

Dora zazářila radostí ještě více.

»Já bych byl rád přijat s nimi,« prosil Klarenc.

»Bojím se, že vám to nemohu dovoliti, Klarenci, a kromě toho musíte býti napřed poučen.«

»Ale já už jsem poučen, anebo aspoň,« dodal Klarenc, opravuje se, »částečně poučen. Dora mi mnoho vyložila a já jsem dosti mnoho přečetl.«

»A do neděle vás dostatečně poučím, Klarenci,« pravilo děvčátko.

»No dobrá; uvidíme,« řekl P. Keenan.

Za toho hovoru šla celá skupina zvolna k cementovanému chodníku před hlavními budovami kampionského ústavu. Zatím uvedl Jeník Rieler

v úžas téměř všechny hochy z menší divise vyprávěním o tom, jak byla Dora zachráněna, jak Vilém Benton jednou rukou vykroutil cikánovi rámě a druhou mu zasadil ránu, která ho smrtelně omráčila. Skupina došla k chodníku, když právě Rielér končil svůj vzrušující výklad; malí hoši zpozorovali jejich příchod, rozstoupili se a z uctivé vzdálenosti hltali očima Klarence, který připloval do Kampionu, a Doru, která byla čtyři měsíce u cikánů, a také, ačkoliv ho znali, obrovského starostu družiny. Dlužno podle pravdy říci, že právě Vilému Bentonovi věnovali nejuctivější pozornost. On byl hrdina dne. P. rektora — zcela proti obyčeji — si sotva povšimli.

Dora se usmívala a kynula rukou.

»Třikrát sláva cikánské královně!« zvolal kterýsi nadšenec. A třikrát »sláva!« bylo provoláno ze srdce a od plic. »A třikrát sláva Lví paži!« pískl jiný. Volání slávy až ohlušovalo — hotový blázinec.

»Utíkejme,« řekl Vilém Doře.

Děvčátko ho vzalo za slovo a oba běželi po chodníku a po schodech do prostřední budovy.

P. rektor s Klarencem je brzy dohonili.

»Doro,« řekl, »zde pro vás nemáme místa, ale hned v domě za budovou, ve které bydlí profesori, žije hodná rodina, která o vás bude pečovati, dokud budete u nás. Už jsem jim vzkázal, i připravili dobrou večeři — tak trochu jako hostinu — pro vás a pro Viléma a Klarence a Jeníka Rielera.«

»Tu je, zdá se mně, řeč o mně,« pravil Jeník, který právě přicházel ke skupině.

»Ano, vy také půjdete na hostinu.«

»Ó,« řekl Jan, »to je, jako když dítě dostane cukrátko. Poslouchej, Klarenci,« dodal šeptem, »ti tam mají znamenitou kuchařku a já mám hlad.«

»A já mám také cosi takového,« přiznával se Klarenc.

»Vsadil bych se,« řekl P. rektor, mrkaje žertovně očima, »že vy dva mluvíte o té večeři.«

»My jsme si jenom řekli, že máme hlad,« vysvětloval Rieler.

»Co se toho týká, to já mám také notný apetit,« řekl starosta družiny.

»A já mám též hlad,« dodala Dora.

»Velmi dobře. Už se mi tedy všichni klid'te, a vy, hoši, ať se vrátíte včas na večerní modlitbu.«

A už všichni odhopkovali jako děti — a obrovská »Lví paže« byla náčelníkem skotačivé skupiny.

* * *

Pohřeb věrného a milovaného Bena byl prostý, ale dojemný; těch, co truchlili, bylo sice málo, ale šlo jim to ze srdce. Důstojný P. rektor sám sloužil mši svatou. Prostý průvod se ubíral tiše ke katolickému hřbitovu, a když poslední lopata hlíny dopadla na rakev, přistoupila Dora ke hrobu a položila naň

Slunce se chýlilo k západu, když obrátili člun k domovu ...
(Str. 181.)

květiny, jaké kdysi Ben rád sbírával a kladl na oltář »té dobré Paní, která byla matkou Boží«.

Sotva vyšli ze hřbitova, když je P. rektor oslovil:

»Vy všichni jste zažili v posledních dnech příliš mnoho smutku na svá mladá léta. Dora má vůbec volno, Klarenc je prostě náš host; oba mají právo na prázdno. Co se vás týká, Viléme, dám vám dnes volno v uznání toho, co vykonala vaše silná paže, a vám, Jeníku, za to, že jste zachránil Klarence.«

Smutné tváře se rozjasnily, oči zarosené slzami zazářily. Prázdno pro studenta! Jaká žalost, jaká starost by obstála, je-li prázdno?

»Najal jsem pro vás hezký motorový člun...«

»Já dovedu motorový člun bezvadně řídit,« vpadl Rieler a tvář mu zářila.

»A navrhuji,« pravil dále P. rektor, »Malované skály a projížďku po řece.«

»Ah-h-h-h,« zajíkala se Dora.

»Oh-h-h-h,« volal Klarenc.

»Ale co bude se snídaním?« vyjelo z Jeníka.

»My jsme byli přece právě u svatého přijímání — všichni kromě Klarence, a on také ještě nejedl.«

»Jsou věci, Jeníku,« podotkl P. rektor, »na které vy nikdy nezapomínáte. Ale ani já jsem na tuhle maličkost nezapomněl. Nepotřebujete než doběhnouti k přístavišti člunů v Prairie du Chien. Tam najdete pana Jana Durkvina, majitele motorového člunu, který tam čeká, aby bylo při vašem odjezdu vše v po-

řádku. Pak vy, Jeníku, zajedete na druhou stranu do Mac Gregoru a zavedete celou společnost do hotelu pana Berry. On uslyšel o vašich podivuhodných dobrodružstvích; budete dnes na snídání jeho hosty.«

»Já jsem tam jednou obědval s tatínkem, když mě loni navštívil,« šeptal zařící Rieler. »To jsem rád, že jsem ještě lačný,« řekl prostě.

»Mně se zdá, Jeníku,« podotkl P. rektor, »že máte tuhle příčinu k radosti nevím kolikrát za den. Po snídání u pana Berry si musíte sehnat dosti zásob na dobrý oběd. Zásobitelem bude Vilém Benton. Tu máte, Viléme, několik dolarů na to. Pan Berry vám pomůže nakoupit.«

»A já budu kuchařit,« řekla Dora, hopkujíc kolem s nezkrotnou veselostí.

»Pro mne pak zůstává jen jedna věc,« pravil Klarenc co nejlíbezněji se usmívaje, »že budu umývat talíře. Přijímám to.«

»A teď si pospěšte,« dodal P. rektor, a při těch slovech uháněli všichni dolů k řece, Dora napřed.

»Poslední je cikán,« volal Rieler.

Nevykládejme to rozradostněnému hochovi za nedostatek mrštnosti, že se mu nepodařilo dohoniti hbitou Doru. Ne nadarmo žila čtyři měsíce pod širým nebem. Dora skutečně zůstala první — snad, že ji Klarenc a Vilém rytířsky nechali. Jeník však byl přes všechno úsilí poslední, což mu všichni opět a

opět připomínali, dokud motorový člun neodrazil směrem k Mac Gregoru.

O tom šťastném ránu, o snídani v hotelu Berrově, při kterém Jeník Rieler svým výkonem znovu nabyl slávy, jíž pozbyl v běhu o závod, o projížděce po řece, při níž pahorky Iowské vracely mnohonásobnou ozvěnou šťastný smích a radostný jásot, o výstupu na pahorky nad Malovanými skalami, kde Dora hopkovala před ostatními a nezastavila se, aby si oddechla, než došli na vrchol; o živém hovoru a žertech, jež jenjen sršely; o kotrmelcích při sestupu, většinou zbytečných, o vzácném obědě, připraveném — po cikánském způsobu — u cikánského ohně, který udržoval Klarenc; o projížděce dále dolů po řece, až se zastavili, aby pohlédli právě na to místo, kde Klarencův člun zachytil »hodný Ben« — o všech těch věcech se vypravuje jen v nepsané knize čisté radosti. Nebylo nikdy veselejších, radostnějších výletníků na širém toku hořejšího Mississippi. Při žertíku propukali v smích, při povedeném pak žertu všichni vybuchli. Žádné pero ani zdaleka nevypíše, jak se ty čisté, nevinné a milující duše smály a žertovaly a plnými doušky pily nezkalenou radost z života.

Slunce se chýlilo k západu, když obrátili člun k domovu. A když se začal soumrak snášeti na zem ze své skrýše na východě, poprosil Klarenc Doru, aby jim zazpívala nějakou píseň ze svého vyhnanství u cikánů.

Čistý, jasný hlas — líbeznější a pathetičtější vším tím, co Dora vytrpěla v dlouhých dnech svého vyhnanství — zanotil píseň a svou krásou zvýšil půvab zmírajícího dne. Dora právě skončila svou večerní: »Matičko drahá, ó, pros za mne« a chtěla na všeobecnou prosbu začít jinou píseň, když Vilém Benton zvolal:

»Hled'te! Tam od Brusnice k nám jede člun. Mně se zdá, že je to Kampion.«

»Ano,« zvolal Rieler, který měl zrak jako orel. »A je v něm důstojný P. rektor a . . .«

Najednou zazvonil Doře z hrdla výkřik radosti.

»Ach!« zvolala. »To je tatínek s ~~maminkou~~ maminkou!«

XIX

JENÍK RIELER NEDOKONČÍ VELKOLEPÝ PROSLOV. KLARENC JE OPRAVDU PO- STRAŠEN

Co to bylo výkřiků a radostného volání, jak rychle přeskakovali z člunu do člunu, když se oba čluny sjely! Dora padla otci i matce do náručí. V smích a slzy mocného pohnutí se mísil nesouvislý vzlykot. Byly to city, jichž lidská řeč nedovede vyjádřiti.

Bylo to v tom ruchu, když Jeník Rieler, plný nadšení, kterého už déle v sobě nedovedl udržeti, vystoupil na přídu člunu, ježž toho dne šťastně řídil, a mávaje čapkou nad hlavou zavýskl, co mu hrdlo stačilo:

»Třikrát sláva . . .« Ale Jeník nedokončil vzletné věty; ještě dodnes nikdo neví, komu mínil vzdáti onu znamenitou poctu; neboť, mávaje při úvodních těch slovech nadšeně čapkou, pozbyl rovnováhy a udělal přemet do vody.

»Ó,« vykřikl pan Benton, trhaje se sebe kabát.

»Jen tu račte zůstat,« zvolal P. rektor s úsmě-

vem. »Neračte urážet Rielerových citů. Chtít jemu pomáhat bylo by ještě nerozumnější než nosit vodu do rybníka.«

Právě v tom okamžiku se Jeník vynořil a pohodiv kadeřemi usmíval se přívětivě na skupiny v obou člunech.

»Nepotřebujeme vás,« řekl P. rektor.

»Děkuji, důstojný pane,« odvětil Jeník vděčně, opět se ponořil a — to byla jeho záliba — dlouho plaval pod vodou. A tak se bavil dále, zatím co se vedle něho znovu objímali a babylonský zmatek trval.

»Ale tatínku,« řekl zase Vilém Benton, »jednu věc nemohu pochopit! Dora zahynula; její mrtvolu našli za čtrnáct dní. Byla uložena do rakve a pohřbena z našeho kostela.«

»Viděl jsi tu rakev, Viléme?«

»Ano, tatínku.«

»A viděl jsi v ní Doru?«

»Ne, tatínku. Vy jste nám řekl, že je zohavena a v rozkladu, poněvadž byla tak dlouho ve vodě; a prohlásil jste, že si nepřejete, abychom ji viděli.«

»Ano. Věc se měla takto: Jednoho dne našli čtrnáct obětí povodně. Všechny mrtvoly byly velmi brzy poznány, vyjma děvčátko, oblečené do bílých šatů s modrým pásem. Šel jsem se na ně podívat, a vlastně jsem si s jistotou nemohl říci, zda je to Dora či ne. Každý tvrdil, že to nemůže býti leč Dora. Zatím byla maminka zármutkem a úzkostí tak bez

sebe, že se zdálo, že snad přijde o rozum. Napadlo mě, že ji nalezená mrtvola a mše svatá za zemřelou uklidní. A proto jsem si v pochybnostech vybral, co se mi hodilo, a dal děvčátko v bílých šatech s modrým pásem pohřbíti, jako by to byla Dora. Ale ty sis nevšiml, že jsem nikdy neřekl, že je to Dora. Nechal jsem to říkat jiné a neodporoval jsem jim; a když jsem dával sloužiti mši svatou, měl jsem ten úmysl, že, žije-li Dora, je mše svatá za to ubohé, opuštěné dítě, které je považováno za ni.«

»Vidíte,« řekla Dora, »jak dobrá je Panna Maria? Protože to děvčátko bylo bílé a modře oblečeno, dostalo se mu mše sv. a křesťanského pohřbu.«

»Hola, Jeníku!« zavolal P. rektor za čtvrt hodiny, »ještě jste se dost nenaploval?«

»Jestliže je vám to jedno, důstojný P. rektore, ploval bych až domů.«

Prováděje totiž umělecké kousky ve vodě, Jeník se také zul a mířil právě kamarádsky žasnoucím a závidícím Klarencovi střevícem po hlavě.

»Ne, mně to není jedno,« odpověděl P. rektor. »Chytněte se mne za ruku a vhoupněte do člunu. A teď bychom mohli vyrazit.«

Za jízdy k domovu vypravovala Dora užaslým rodičům příběhy svého čtyřměsíčního pobytu pod širým nebem.

»A,« dodala, »když si vzpomenu na hodného Bena, který umřel jako světec, na Dorku a na její děti,

které budou zítra přijaty do katolické církve, a na Klarence, který také zamýšlí brzy . . .«

»To si myslím, že ano,« vpadl jí do řeči Klarenc z druhého člunu.

» . . . nemohu říci, že bych toho litovala.«

»Těm, kteří milují Boha, všechny věci napomáhají k dobrému,« připomněl P. Keenan.

»A když si já vzpomenu,« řekl pan Benton, bera Doru za ramena a záře radostí a vděčností při pohledu na její tvář, zdravím a štěstím kypící, »jak jsi byla před čtyřmi měsíci bledá, chudokrevná, a jak se lékař domníval, že v několika měsících . . .«

»Cože!« vyhrklo z Viléma.

»Ano; odsuzoval ji k smrti. Lékař říkal, že Dora nemá naprosto žádného zdraví.«

»Ten lékař byl hudlař,« řekl Rieler s nevolí. »Měli byste vidět, jak běží. Laňky, o kterých člověk čte v básničkách, nejsou nic proti ní.«

»Ovšemže ne,« přisvědčil Klarenc s nemenší nevolí. »Měli jste ji vidět, jak nad Malovanými skalami hopkovala vzhůru. Nic se nezadýchala, ani na okamžik se nezastavila, a stoupá jistě jako kamzík.«

»Přes to přese všechno,« řekl šťastný otec, »měl lékař pravdu. Byl to specialista a rozuměl věci. Řekl mi, abych ji měl na čerstvém vzduchu, co jen budu moci. Řekl mi to právě ten den, než s ní cikáni utekli. Čtyři měsíce žila, jak lékař předepsal, na čerstvém vzduchu, a myslím, že se ho nadýchala více, než by

ho byla měla doma. Jen se na ni teď podívejte; jest jako obrázek.«

»Ona je obrázek i něčeho lepšího než zdraví,« šeptal Klarenc jejímu velikému bratrovi do ucha. »Pamatujete se na ty verše:

„A krása z vánků šepotu
jí ve tvář vstoupila?“

—

»Nečtu mnoho básní,« přiznával se Vilém Benton.

»Hled'te, já jsem si často při těch verších myslil na Doru, jenže jsem si je takto obměnil:

„A krása myslí andělské
jí ve tvář vstoupila.“

Nebožtík Ben říkával, že je andílek. A není-li, pak je, jak říkají obchodníci, rovnocenná náhražka.«

»Pozor na padělky!« řekl Rieler, načež se začal Jeník s Klarencem škádliti a štlouchati, sotva však k většímu pohodlí ostatních v člunu.

»No,« ulevil si Klarenc, když vyskakoval u kamionského přístaviště z člunu, »teď budu mít aspoň klidnou hodinku, než půjdu spat.«

»Nezapomeň na večeri,« řekl Jeník.

»Nezapomenu, zapomenu; ale to je klidná práce.«

»No, dobrá,« řekl Jan, »ale já přece zůstanu u tebe; kdyby se něco trhlo, chci býti po ruce.«

Vtom přišla za Klarencem Dora s otcem a mat-

kou; představila je a přitom tak velebila jejich krátkou, ale srdečnou známost, že se Klarenc zardíval až po uši.

»Pamatujte si, Klarenci,« řekl pan Benton, »že náš dům je váš, ve dne v noci, v zimě i v létě, každého roku, v každé době. Pán Bůh vás poslal naší dceruše.«

»Já myslím,« řekl Klarenc skromně, »že to bylo naopak. Pán Bůh poslal Doru mně. To ze mne udělalo jiného hochu. Všecko, co nyní vidím a slyším, vidím a slyším s jiného stanoviska — a to s lepšího.«

Když šli k ústavu, ukazoval Klarenc za pomoci výmluvného Jeníka Rielera cestu, kterou přišel po prvé do Kampionu. Zvláště s chutí prodléval při Jeníkových rozpacích, že by ho měl sám představit P. rektorovi.

»Konec konců to nebylo nic tak zlého,« řekl Rierler. »Sám Pán Bůh mě poslal, abych zachránil Klarence od utopení.«

»Takhle nesmíš usuzovat,« odporoval Vilém Benton, jehož sláva jako dobrého logika nebyla velká jen proto, že jeho sportovní zdatnost oslepovala hochy pro vlastnosti, které se jim zdály méně skvělé. »Pán Bůh jen užívá zlého k dobru. On jen použil tvého přestupku, aby zachránil život Klarencovi.«

»Počínám,« řekl Klarenc slavnostně, »pozbyvati úplně víry v jasnoookou bohyni dobrodružství. Mně

se zdá, jak to řekla Běta Priggová o Sářinčině paní Harrisové, že ta bytost vůbec není.«

»O čempak to zase mluvíš?« tázal se Rieler. »Kdo je ta Běta Priggová? Kdo je Sářinka? A kdo je paní Harrisová? Mně se zdá, že ti jasnoooká bohyně vlezla do hlavy a pustila ti do zvonice několik netopýrů.«

»Rielere,« řekl Klarenc, »při svých šestnácti letech by ses měl sám za sebe stydět! Dickense* bys měl přece znát! Přečti si Martina Chuzzlewitta, — a začni hned dnes!«

»Ne,« pokračoval Klarenc, »nyní se tu navždy a na věky odříkám té šilhavé bohyně dobrodružství. Myslil jsem, že jsem v rukou jejích, ale nyní pevně věřím, že jsem byl od začátku až do konce v milujících rukou Božích.«

P. Keenana, který šel napřed, bylo nyní viděti, jak sestupuje po schodech budovy, ve které bydlili profesori. Snažil se, seč jen byl, aby si zachoval v tváři výraz obvyklé indiánské nevyzpytatelnosti, ale dařilo se mu to jen částečně.

»Klarenci,« zvolal, »pojd'te sem!«

»Nové dobrodružství,« mínil Rieler.

Klarenc zbledl na smrt. Něco se stalo — něco vážného.

»Ach, důstojný pane, co se stalo?« volal, běže k P. rektorovi.

* Charles Dickens (1812—1870), znamenitý anglický romanopisec. Jeho *Martin Chuzzlewitt* je vzat z amerického života.

XX

DALŠÍ RADOSTNÉ SHLEDÁNÍ. KLARENC PŘINESE P. REKTOROVÍ DŮLEŽITÉ PSANÍ

»Klarenci,« řekl P. Keenan, »přišla dobrá novina.«

»Ó, co je to? Zachránili se? Nestalo se jim nic?«

»Asi čtyřicet mil před místem, kde se stalo neštěstí, dostal váš otec telegram. Zdá se, že v dolech někde na jihozápadě Spojených států zahájili horníci stávkou, i bylo mu nařízeno, aby tam hned zajel. Oba vaši rodiče na nejbližší křižovatce vystoupili a tak vyvázli z neštěstí.«

»Ó, chvála Bohu, chvála Bohu! A kdy je uvidím?«

»Velmi brzy, Klarenci. Když jste sem přišel, rozeslal jsem telegramy do různých měst a dal jsem otisknouti oznámení v hlavních novinách novoyorských, chicagských, filadelfijských, clevelandských a cincinnatských. Oznámení znělo asi takto: Přátelé nebo příbuzní Klarence Esmonda, o kterém se omylem myslí, že se utopil, se žádají, aby se písemně ne-

bo osobně obrátili na rektora ústavu kampaňského v Prairie du Chien ve státě Wisconsinu.«

»Opravdu jste to udělal, důstojný pane?«

»Ano, hochu,« odpověděl P. rektor, zatím co oba vystupovali po schodech a ubírali se směrem k nemocnici. »A zdá se, že si v Novém Yorku úředník firmy, která poslala telegram vašemu otci, všiml toho oznámení, ihned telegrafoval vašim rodičům a — a ...« P. rektor se odmlčel. ○

Stanuli právě u hovorny; z ní bylo slyšeti hlasy.

»Oni jsou tu, oni jsou tu!« zvolal Klarenc a vrazil do hovorny.

P. Jiří Keenan úmyslně počkal venku, až by pominul první výbuch radosti ze shledání. Čekal a myslil s vděčností k Bohu na úkol, který jemu samému připadl při tomto dobrodružství na hořejším Mississippi, dobrodružství dětinné nevinnosti a bezpečné ochranné ruky božské Prozřetelnosti.

Dveře hovorny se otevřely a Klarenc vyšel.

»Důstojný pane, prosím, račte vstoupiti. Hled'te, tatínku, to je ten důstojný pán, který mi dal jísti, když jsem lačněl, který mě ošatil, když jsem byl nahý, který mě přijal, když jsem byl opuštěn, a jednal se mnou, jako bych byl přestrojený princ. Hled'te, maminko, podívejte se na něho a poděkujte mu, jestliže dovedete. Já to nedovedu.« A Klarenc se rozplakal.

»Důstojný pane,« řekl pan Esmond a rty se mu chvěly, »kdybych se chtěl pokusiti, abych vám poděkoval, oněměl bych naprosto. Nemám slov, zvláště když si pomyslím, že jste člen řádu, který jsem já po celý život tupil.«

Paní Esmondová se také uchopila ruky kněze, plného rozpaků, a snažila se promluvit. Slova však ze sebe nevypravila. Ale oči její vyjadřovaly vděčnost, které jazyk nedovedl vysloviti.

»Nemluvte o tom,« řekl P. Keenan, v rozpacích se zardívaje. »Mám větší radost, než dovedu vysloviti, že jsem mohl učiniti něco pro hochy tak hodného a nadaného, že jsem se s hodnějším a nadanějším dosud nesetkal.«

Nastalo poněkud trapné mlčení. P. rektor byl v nesmírných rozpacích; paní Esmondová držela Klarence v náručí a laskala jej, jak to kdysi dělávala, když byl malý hošík. Pan Esmond se snažil opanovati své pohnutí, ale téměř marně.

»Poslyšte, tatínku,« zvolal Klarenc a vytrhl se matce z náručí. »Jednu věc bych vám rád ihned řekl. Vy jste říkával, až mi bude čtrnáct let, že si budu moci vybrat náboženství, které budu chtít. A já jsem si vybral. Chci se stát katolíkem.«

»Dobře, hochu, dobře. Já jsem si nikdy nepomyslel, že si zvolíš tu víru, ale budeš v dobré společnosti.«

»Mohu tedy býti pokřtěn, důstojný pane?«

»No,« ulevil si Klarenc, když vyskakoval u kampionského přístaviště z člunu, »teď budu mít aspoň klidnou hodinku, než půjdu spat.« (Str. 187.)

»Ovšem, Klarenci, když váš tatínek tak laskavě svoluje.«

»A pokřtíte mě, důstojný pane?«

»S radostí, Klarenci.«

»To je dobře. Děkuji vám. Pojd'me!« a Klarenc se chápal klobouku.

»Ale co máte tak naspěch, Klarenci?« tázal se P. Keenan, zadržuje rukou dychtivého novoobrácence.

»Není to trochu náhle, hochu?« tázal se pan Esmond.

»Pranic náhle,« odpověděl Klarenc. »Přemýšlel jsem o tom a připravoval jsem se na to celý čas od té doby, co jsem se setkal s Dorou. Cožpak si myslíte, že půjdu dnes spat s dědičným hříchem a s hříchy celého života v duši, když se toho mohu zbavit v několika minutách? Věru, mám naspěch.«

»Odložte jen zase klobouk, Klarenci,« nařídil P. rektor. »Ale to vám slibuji: budete pokřtěn a stanete se dítkem Božím a dědicem království nebeského, než dnes půjdete spat. A teď, pane Esmonde a milostivá paní, prosím, kdybyste vyšli ven a seznámili se s Dorou, která má veliké zásluhy o Klarence a kterou zachránil z rukou cikánů; s Jeníkem Rielerem, který zachránil Klarence z řeky, a s Dořinými rodiči a jejím starším bratrem. Teď si uděláme na hodinku duchovní hostinu. Klarenc nám vyloží své příhody od té doby, co odešel z Mac Gregoru, až když skočil cikánům do řeky; Jeník Rieler ho vystřídá a poví, jak

se s Klarencem seznámil, já sám popíši jeho první vystoupení v Kampionu a s pomocí Viléma Bentona vyložím naši vyjížděku do cikánského tábora a Dořino osvobození.«

Když se představili, chtěli všichni najednou mluvit, i měl P. Keenan nemalé obtíže, aby byl stanovený program proveden. Trvalo dobrou hodinu, než byl celý příběh — podivné dobrodružství na hořejším Mississippi — dospělým, kteří nevycházeli z údivu, jasně vyložen.

»Prosím,« žadonil Klarenc, když se všechna ta různá dobrodružství náležitě vysvětlila a ocenila, »není již čas, abych byl pokřtěn?«

»Ó,« řekla Dora, »je již všecko ujednáno?«

»Ano, Doro.«

»A — a — mohla bych vám být kmotrou?«

»Sláva!« zvolal Klarenc. »Ničím jiným byste mi nezpůsobila větší radost.«

»Poslouchejte,« podotkl Jeník Rieler. »Církev ustanovila překážku manželství mezi kmotrou a kmotřencem. Uskutečníte-li tenhle úmysl, nemůžete se vy dva nikdy vzít.«

»Vzít!« zvolala Dora. »Já se nebudu vdávat. Já zasvětim svůj život Panně Marii.«

»Vzít!« odporoval Klarenc. »Jak jenom může někoho napadnout něco takového. My sami, Dora a já, nezamýšlíme spolu o tom mluvit, i vyprosíme si«

— přitom přísně pohlédl na Jeníka — »abychom nemusili poslouchat, jak někdo jiný o tom mluví.«

»Dobře, dobře, Klarenci,« řekl Jeník; »jestliže tomu tak, chci ti být s Dorou za kmotra.«

Po večeri šel Klarenc sám do ústavní kaple a tam se čtvrt hodiny modlil a s lítostí rozpomínal na hříchy svého života. Pak přišla Dora, Jeník, Vilém, obojí rodiče a za nimi P. Keenan; a v klidu a míru večerním přijal Klarenc Esmond se srdcem plným víry a lásky na čelo obrozující vodu svatého křtu a stal se věrným dítkem pravé církve.

Následujícího jitra byly naše tři děti a Vilém Benton o šesti hodinách na mši svaté a přistoupili společně k sv. přijímání.

Mnohokrát toho dne prohlašoval Klarenc, že je to nejšťastnější den v jeho životě.

V neděli večer vstoupil Klarenc, který byl většinou se svými rodiči, do pokoje P. Keenana.

»Copak je, Klarenci? Záříte štěstím.«

»To proto, důstojnosti, že jsem pokrytec.«

»Přece se se mnou nepřicházíte loučit?«

»To snad ne, důstojný pane,« a Klarenc hledal cosi v kapse. »Tatínek mi dal toto psaní, abych vám je donesl.«

»Vy jste tedy byl kmotrem Dorce a jejím dětem!«

»Ano, důstojný pane, a Dora byla kmotrou. Tatínek říká, že to bylo od vás velice hezké, že jste

zaplatil výlohy při Benově pohřbu a že platíte stravné za Dorku a její děti, ale ostatek že bere sám na sebe. Má farmu kdesi na jihozápadě; je tam třeba ženy, která by čeledi vařila a dohlížela na hospodářství. Tatínek dá to místo Dorce.«

»Zastane to?« tázal se P. rektor.

»I ano! Dora říká, že Dorkas umí chutně vařit a je dobrá švadlena a že je velmi čistotná!«

»Doufám, že jí bude možno chodit do kostela,« pokračoval P. Keenan.

»Kostel je deset mil od farmy a šafář je dobrý katolík. Každou neděli zaveze Dorku a její děti do kostela.«

»Výborně,« řekl P. rektor.

»A slyšel jste o Petovi?« tázal se Klarenc.

»Ne; jak je mu?«

»Tatínek právě dostal zprávu. Trvalo šestatřicet hodin, než se vzpamatoval z rány, kterou mu dal Vilém Benton. Celý ten čas byl bez sebe.«

»Doufejme a modleme se, aby mu Pán Bůh dal milost pokání,« řekl P. rektor.

»Žalářní lékař praví, že už nikomu neublíží. A, důstojný pane, zítra půjde Dorkas k prvnímu svatému přijímání. Pak se přijde s vámi rozloučit a poté odjede na své nové místo.«

»Bud' Pán Bůh pochválen,« řekl P. Keenan; »a teď si sedněte, Klarenci, a já si zatím přečtu dopis vašeho tatínka.«

P. Keenan četl:

Drahý důstojný pane!

Rád bych Vám napsal, co jsem Vám nedovedl říci. Abych mluvil slovy svého syna — který, jak myslím, užil slov Kristových z Nového zákona — Klarenc lačněl, a Vy jste mu dal jísti, byl nahý, a Vy jste ho přioděl, byl bez přístřeší, a Vy jste ho přijal do svého domu. Byl zarmoucen, a Vy jste ho potěšil, byl sirotek, a Vy jste obětoval drahý čas a byl mu otcem a matkou. Potřeboval také, kdo by uvedl jasno do jeho nejistého postavení, a Vy jste telegrafoval, telefonoval, psal dopisy a činil vše, co si jen lze pomyslit, a v několika hodinách jste rozmotal zapletené klubko a tím vnesl radost do smutných, trpících srdcí, v několika hodinách jste osvobodil jeho drahou malou přítelkyni, a když jsme přijeli, bylo vše zařízeno co nejlépe, nade vše pomyslení, i byli jsme všichni šťastni. Při tom všem Vám pomáhala malá Dora, nejhodnější děvčátko, které jsem dosud poznal, Jeník Rieler, ten vzácný, dobrý hoch, jenž mému hochu zachránil život, a kníže mezi mladíky, »Lví paže«, Benton, na jehož rychlý čin v cikánském táboře do smrti nezapomene, kdo o něm uslyší.

To, že mého hochu poutá něžné přátelství s Vilémem, Dorou a Jeníkem Rielérem — nejvzácnější trojicí, kterou lze sestavit — považuji za zvláštní

čest. Jejich přátelství je prodchnuto mládím, čistotou a věrou.

Myslím, důstojný pane, že s radostí uslyšíte, že podle mého mínění Klarenc není nehoden tak znamenitých přátel. V ústavě klermontském ve státě novoyorském, kde byl tři léta chovancem, se vyzna-
menával čistotou v řeči a jemností v chování, což mu zjednálo přízeň jeho učitelů. Byl středem skupiny asi sedmi nebo osmi hochů, kteří měli čisté a krásné ideály a usilovali o ně. Bůh byl, nevím proč, ob-
zvláště dobrotiv k mému hochu a uchoval jej mrav-
ních nebezpečí, tak hojných v těchto pohanských do-
bách. Povinnost býti Vám vděčný a dokazovati Vám svou vděčnost zůstane, doufám, mým životním úko-
lem. Nikdy nezapomenu, jak jste se ujal mého ho-
cha, když k Vám přišel jako opravdový moderní
»Mílek«.*

Že vstoupil do katolické církve, těší mě tím více, čím více na to myslím. Když se Klarencova matka vzdala naděje, že kdy hochu uvidí, zdálo se po něja-
kou dobu, že snad pozbude rozumu. Tvrdila, že jí byl Klarenc předčasně vzat proto, že nežila podle kato-
lické víry, v níž byla jako dítě pokřtěna. Marně jsem jí poukazoval na to, že nebyla vychována po kato-
licku, nýbrž po protestantsku, a že tedy není nijak

* Mílek (řecky Eros, latinsky Cupido) byl u Řeků a Římanů bůžek lásky, zobrazovaný jako krásný hoch, nahý. Klarenc přišel do Kampionu také téměř nahý, jen v koupacím úboru.

vinna. Nebylo ji možno potěšiti. Konečně slíbila Bohu, a já to úplně schválil, že vstoupí, bude-li nám Klarenc vrácen, opět do církve svých předků. Chce jíti k svaté zpovědi a k svatému přijímání, než se, ač neradi, rozloučíme s Kampionem. Již si zašla do Mariánského ústavu a vyžádala si, aby ji jedna z tamějších řeholnic vyučovala v katolickém náboženství.

Zakrátko — ne později než do vánoc — vstoupím také já do církve, která přijala Bena a Dorku tak vlídně a ochotně, jak přijímá mocnáře a knížata pozemská. Toto mé pevné rozhodnutí je arci náhlé, je však naprosto pevné. Přišlo mi včera večer, když jsem viděl, jak Dora, záříc štěstím, a Jeník s uctivostí drží při křtu svatém ruku na rameni Klarencovi, jemuž plála tvář horlivostí a vírou, když jste mu Vy, důstojný pane, lil na hlavu vodu znovuzrození.

A nyní, důstojný pane — mnoho jsem myslel na to, co jste učinil pro mého hochu. Nepochybuji, že se Vám naskytnou občas případy, jako je tento — že k Vám přijde hoch, pravda, ne sice jako Mílek — avšak že k Vám přijde přece prosit o vychování, o výživu a knihy, a nemá peněz. Proto příkládám, jako památku na Vaši laskavost k mému hochu, k tomuto psaní šek na 5000 dolarů pro trvalou nadaci, jež by rok co rok umožnila v Kampionu pobyt nějakému hochovi, kterému dal Bůh nadání a píli, ale nedal statků pozemských. A bude-li mi Pán Bůh dále

žehnati v mých podnikcích, nebude to nikterak můj poslední příspěvek k těmto účelům.

A teď ještě jednu věc. Klarenc by rád studoval v Kampionu. Líbí se mu zdejší hřiště, zdejší budovy, zdejší hoši, a pokud je zná, také zdejší profesoři. Jeho matka a já toužíme téměř stejně jako on, aby zůstal ve Vašem ústavě. Zamýšlíme se zde zdržeti ještě asi týden nebo deset dní, abychom lépe poznali svého drahého hochu, jenž je nám nyní tisíckrát dražší, protože byl ztracen a opět nalezen. Prosíme Vás tedy, důstojný pane, jako o zvláštní laskavost, abyste sice přijal našeho hochu ihned za chovance ústavu, ale abyste dovolil, by zůstal ještě u nás, dokud neodjedeme. Stravné a školné ovšem buď počítáno hned od prvního dne školního roku před čtrnácti dny. Než odjedu, napíši Vám šek na úhradu jeho výloh na celý rok.

Toto je nejdelší psaní, jež jsem napsal od té doby, co jsem se zasnoubil s tou, která je nyní moje choť. Je dlouhé, poněvadž jsem se snažil, s nepatrným arci úspěchem, vyjádřiti naši vděčnost. Úkol ten je nad mé síly. Rovněž je nad mé síly, bych vyjádřil nynější štěstí mé choti, Klarencovo, Dořino a

Vašeho navždy z plna srdce vděčného

Karla Esmonda.

XXI

VŠICHNI ŠŤASTNI. VILÉM BENTON ŽER- TEM ODŮVODNÍ NÁZEV TÉTO POVÍDKY S HOŘEJŠÍHO MISSISSIPPI

Několik minut později seděl Klarenc a Vilém Benton, který byl zavolán, v pokoji P. rektora. P. Keenan přečetl oběma nejprve psaní Wilcoxovo.

»To je hodný člověk,« řekl Vilém. »Vděčné lidi mám rád.«

»Sto dolarů, které daroval,« řekl P. Keenan, »mi usnadnilo, že jsem vás mohl vystrojit a Benovi se postarat o pěkný pohřeb. Ale teď slyšte!«

A P. rektor četl dopis pana Karla Esmonda.

Když přišel k místu, kde Klarence nazýval »opravdovým moderním Mílkem«, smál se Vilém Benton, až se za boky popadal.

»Copak, co je, Viléme?« tázal se P. rektor.

»Slyšel jste, on je Mílek. Na mou věru, to tu ještě nebylo. Klarenci, tys Mílek,« a Vilém se smál ještě srdečněji než předtím.

»No, to není špatný žert,« řekl Klarenc kriticky. P. rektor dočetl psaní.

»To se mi líbí,« zvolal Klarenc. »Vy jste prokázal malou laskavost chudému hochu a on vám po dlouhých letech posílá peníze, abyste mohli dále a ještě více laskavosti poskytovat jiným hochům. Zkusil jste to na mně a můj tatínek má stejný nápad a žádá vás, abyste to zkusil ještě na někom jiném.«

»Laskavost je nakažlivá,« řekl Vilém Benton, který sám byl nejlaskavější hoch v Kampionu.

»Činů našich ozvěna jde k duším
a roste cestou svou a sílí,«

vzpomínal Klarenc básníka.

»Teď si, Klarenci, zajdete k P. řediteli a požádáte ho, aby vás zapsal do seznamu žáků. Vilém Benton vás k němu zavede a pak vás doprovodí do menší divise a řekne hochům, že jste jeden z nich. Nato můžete jít k rodičům na tak dlouho, dokud tu zůstanou.«

»Děkuji, důstojný pane. Teď mám vše, co jsem si jen přál, a jsem úplně šťasten.«

Cestou ke gymnasijské budově pozorovali mezi hochy jakési vzrušení. Mnozí z nich hleděli na oba s nelíčeným zájmem.

»Copak je těm hochům,« tázal se Klarenc, »že na nás tak koukají?«

»Mně se skoro zdá,« odpověděl Vilém Benton, »že to tak koukají na mne. Jeník Rielér tolik toho na dělal z rány, kterou jsem dal Petovi, že všichni

hoši z nižší divise jsou poblázněni. Ba i dosti velkých hochů je nad tím u vytržení. Poslední dny se držím co nejvíce ve světnici, protože nemám rád, když lidé dělají takové komedie.«

»Poslouchejte, Viléme, je to pravda? Prý od té doby, co se ústav dověděl, co jste udělal Petovi, se deset hochů z vyšší divise konečně přihlásilo do Mariánské družiny, kdežto předtím nechtěli.«

»Oni by byli i tak přišli,« řekl Vilém.

P. ředitel byl v úřadovně a hned zapsal šťastného Klarence. Pak ho Vilém Benton vedl, jsa jaksi rozčilen, na druhou stranu do nižší divise.

Při jeho příchodu nastalo veliké vzrušení. Hoši se sbíhali k naší dvojici a v okamžiku ji obstoupili.

»Podívej se mu na tu ruku! — Jsou to prsa! — Tahle „Lví tlapa“ dala cikánovi dost na třicet šest hodin! — Takhle to udělal! — To je ti obří paže!« Tyto a mnoho jiných výkřiků svědčilo jasně, že Vilém Benton je stále ještě hrdina dne.

Vilém se zardíval, ba polekal se.

»Promluvit, „Lví paže“ ať promluví!« zvolal náhle pronikavý mladistvý hlas.

»Promluvit, promluvit!« zahřměli ostatní.

A Vilém Benton, »Lví paže« a starosta Mariánské družiny, promluvil svou první řeč a zableskl se svým prvním, jediným vtipem. Vilém Benton, jako většina lidí nesmírně oblíbených, nerad vtipkoval. Byl vždy usměvavý, vždy veselý, vždy se rád zasmál,

když jiní žertovali, ale sám byl prostý, ba suchý a přívětivě vážný.

A žert, který při té příležitosti pronesl, byl skutečně jen žertík. Ba nebyl ani původní. Ale hoši, kteří jej uslyšeli, se prohýbali smíchem a výskali radostí. Zdálo se jim, že je to nejlepší vtip, který kdy slyšeli. Většině se to zdá dodnes. Opakoval jej jeden druhému a psali o něm domů. Udělali z něho klasický vtip kampaňský, takže asi půjde od pokolení k pokolení spolu se zkazkou o ráně, která učinila Viléma Bentona slavným a nesmrtelným. Tím jedním vtipem je zabezpečena sláva Viléma Bentona jako humoristy.

Tu je jeho řeč a jeho vtip:

»Hoši,« řekl, vztyčuje ruku do výše.

Všichni utichli a dychtivě na něho hleděli.

»Dovolte, abych vám představil nového spolužáka.«

Volání »nazdar!« a radostný výskot plnily vzduch dobré tři minuty. Vilém vztyčil ruku poznovu.

Opět nastalo ticho, plné očekávání.

»Tu ho máte,« zvolal Benton a tvář mu zazářila úsměvem, »tu ho máte, toho Mílka z K a m p i o n u.«

K o n e c.

O B S A H

	Str.
I. Klarenc Esmond se svěří jasnooké bohyni dobrodružství, která ho dá do rukou řeznickému učni	3
II. Parník Sv. Pavel a pobuda poslouží jasnooké bohyni dobrodružství	10
III. Klarenc a řeznický učeň rozmlouvají o básnictví. Koupání, k němuž nedojde, a poslední tarara bum-di-ej	20
IV. Osamělý a opuštěný Klarenc Esmond pokusí se modlití a jeho rodiče odloží cestu do Kalifornie	35
V. Cikán Ben se spolčí s jasnookou bohyní a splní její úmysly, jež má s Klarencem Esmondem, který shledá, že je zajatcem	46
VI. Klarenc se seznámí s Dorou, doví se mnoho o svém zachraniteli, utká se s Esrou a zpěv ho ukolébá ve spánek	58
VII. Klarenc se doví o podivných příhodách malé Dory, druhé oběti jasnooké bohyně dobrodružství	75
VIII. Klarenc se mezi cikány stane Dořiným žákem	87
IX. Klarenc se doví o oltáříčku, který má v tomto vypravování velkou důležitost. Cikánu Petovi splatí dluh i s úroky	92
X. Klarenc plave o závod a k Dořinu zděšení zmizí ve vodách Mississippi	102
XI. Jeník Rieler se jde koupat a přivede do Kampionu přepodivného návštěvníka	109
XII. Klarenc statečně zápolí nožem a vidličkou. P. rektor z Kampionu se dočte děsné zprávy	116
XIII. Klarenc, host v Kampionu, se marně pokouší strásti jasnooké bohyně	123
XIV. Klarenc vykládá svoje příhody a přivede P. rektora k tomu, že se účastní boje proti jasnooké bohyni	129
XV. Klarenc se podivuje Kampionu a za druhá v pokoji dostane velmi pozoruhodného mladíka	143
XVI. Jasnooká bohyně se dostane opět k ráně a zdá se, že vyhraje	148

	Str.
XVII. Překvapení stíhá překvapení. Esmond a Rieler oněmějí a Vilém Benton zasadí ránu, jež bude žiti v podání Kampionu navždy	160
XVIII. Veselý návrat a smutná povinnost. Výlet, jenž skončí radostným shledáním	171
XIX. Jeník Rieler nedokončí velkolepý proslov. Klarenc je opravdu postrašen	183
XX. Další radostné shledání. Klarenc přinese P. rektorovi důležité psaní	190
XXI. Všichni šťastni. Vilém Benton žertem odůvodní název této povídky s hořejšího Mississippi	203

Perokresbami vyzdobil Pavel Šneberger